

NAČRT UPRAVLJANJA 20252034

KRAJINSKI PARK
Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib

KRAJINSKI PARK
**Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib**

Naročnik:**JAVNO PODJETJE VODOVOD
KANALIZACIJA SNAGA d.o.o.**

Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in
Šišenski hrib
Vodovodna cesta 90,
1000 Ljubljana

Odgovorni predstavnik naročnika: dr. Andrej Verlič, univ. dipl. inž. gozd.

Strokovni sodelavci:

Saša Vochl, univ. dipl. ing. gozd.
Matevž Korošec, inž. naravovar.

Izdelovalec:**ZaVita, svetovanje, d.o.o.**

Tominškova 40,
1000 Ljubljana

Odgovorni nosilec naloge: Matjaž Harmel, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja projekta: Matevž Premelč, univ. dipl. geog.

Ključni strokovnjaki:

Pija Lapajne, mag. geog.
Sabina Cepuš, univ. dipl. ekol.
Aleksandra Krajnc, univ. dipl. geog.
Klemen Strmšnik, univ. dipl. geog.
Ana Vojnovič, mag. biol.
Samo Škrjanec, univ. dipl. inž. gozd.
dr. Quentin Drouet, mag. geog. in prost. načrt. R. Francija

Drugi avtorji:**Priprava in oblikovanje besedil:**

Luka Šparl, mag. biol. in ekol. z naravovar. (zaposlen v Služba Krajinski park Tivoli,
Rožnik in Šišenski hrib do 31. 8. 2024)
Mateja Nose Marolt, univ. dipl. biol. (zaposlena v Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib do 14. 11. 2023)

Projekt:**Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib****Številka pogodbe:**

936/2024

Številka projekta:

402/2024

Ključne besede:

Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib I načrt upravljanja

Datum:

3. 6. 2025

SEZNAM KRATIC

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CPVO	celovita presoja na okolje
dB	decibel
dB(A)	A-tehtani decibeli
DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
EPO	ekološko pomembna območja
GGN	gozdnogospodarski načrt
GGoj	gozdnogojitveni načrti
GIAM	Geografski inštitut Antona Melika
GIS	geografski informacijski sistem
GiS	Gozdarski inštitut Slovenije
GPU	Generalni policijski urad
GURS	Geodetski urad Republike Slovenije
HDPE	polietilen visoke gostote (High-Density Polyethylene)
HT	habitatni tip
ITV	invazivne tujerodne vrste
IUCN	Mednarodna zveza za ohranjanje narave (International Union for Conservation of Nature)
JP VOKA SNAGA d.o.o.	JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o.
k.o.	katastrska občina
KP TRŠh	Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib
LAeq	A-tehtani ekvivalentni nivo zvoka
LED	dioda, ki oddaja svetlobo (Light Emitting Diode)
MGLC	Mednarodni grafični likovni center
MK	Ministrstvo za kulturo
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOL	Mestna občina Ljubljana
NRP	namenska raba prostora
NV	naravna vrednota
OGDP	Oddelek za gospodarsko dejavnost in promet
OPN	Občinski prostorski načrt
OVO	Oddelek za varstvo okolja
PST	Pot spominov in tovarištva
PVO	presoja vplivov na okolje
SNPS	Skupnost naravnih parkov Slovenije
SWOT	Analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Analysis)
UV	ultravijolično sevanje
WWF	Svetovni sklad za naravo (World Wide Fund for Nature)
ZDLov	Zakon o divjadi in lovstvu
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZJZ	Zakon o javnih zbiranjih
ZKZ	Zakon o kmetijskih zemljiščih
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZRC SAZU	Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije

KAZALO VSEBINE

Povzetek	4
Uvod	3
Osnovni podatki	8
Sklop A.....	15
1 Povzetek analize stanja	16
1.1 Rastlinske združbe in habitatni tipi.....	17
1.2 Območja z naravovarstvenim statusom	19
1.2.1 Zavarovana območja.....	19
1.2.2 Naravne vrednote.....	20
1.2.3 Ekološko pomembna območja	22
2 Izhodišča za načrt upravljanja	23
2.1 Razvojne usmeritve za upravljanje.....	24
2.2 Podrobna opredelitev varstvenih režimov in varstvene usmeritve po dejavnostih.....	29
2.3 SWOT analiza	52
Sklop B.....	53
3 Strateški okvir upravljanja	54
3.1 Vizija	55
3.2 Namen in cilji.....	55
3.3 Ukrepi.....	56
3.4 Prostorska opredelitev upravljaljskih območij	67
4 Program izvajanja načrta upravljanja	69
4.1 Načrt delovanja in razvoja upravljavca in javne službe	70
4.2 Spremljanje izvajanja	71
4.3 Finančni načrt za izvajanje načrta upravljanja.....	74
4.4 Terminalni načrt	80
Viri in literatura.....	82

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Pregled javnih služb in deležnikov ter njihovih nalog.....	14
Preglednica 2: Stanje habitatnih tipov	18
Preglednica 3: Zavarovana območja	20
Preglednica 4: Naravne vrednote	21
Preglednica 5: Ekološko pomembna območja	22
Preglednica 6: Potencialne lokacije za organiziranje prireditev.....	39
Preglednica 7: Ukrepi.....	56
Preglednica 8: Sistematizirana delovna mesta.....	71
Preglednica 9: Kazalniki za spremljanje izvajanja načrta upravljanja	72
Preglednica 10: Finančni načrt predvidenih stroškov zunanjih izvajalcev in materiala glede na ukrepe in predvidene vire financiranja, ki ne vključuje delovanja upravljavca (stroškov dela zaposlenih in materiala ter stroškov povezanih z delovanjem upravljavca za izvedbo letnega programa dela).....	75
Preglednica 11: Finančni načrt stroškov zunanjih izvajalcev in materiala glede na ukrepe in predvidene vire financiranja, ki ne vključuje delovanja upravljavca po letih	79
Preglednica 12: Finančni načrt neposrednih in posrednih stroškov povezanih z delovanjem upravljavca za izvedbo letnega vsakokratnega programa dela glede na število zaposlenih po letih, brez stroškov opredeljenih v Preglednica 11.....	79

Preglednica 13: Terminski načrt izvajanja <i>Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib</i>	80
---	----

KAZALO SLIK

Slika 1: Časovnica priprave <i>Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib</i>	5
Slika 2: Območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib	9
Slika 3: Lastniška struktura	12
Slika 4: Organigram upravljavca glede na veljavno sistemizacijo JP VOKA SNAGA d.o.o.	13
Slika 5: Zavarovane vrste organizmov	17
Slika 6: Habitatni tipi	18
Slika 7: Območja z naravovarstvenim statusom	19
Slika 8: Zavarovana območja	20
Slika 9: Naravne vrednote	21
Slika 10: Ekološko pomembna območja	22
Slika 11: Javne ceste in poti	28
Slika 12: Potencialne lokacije za organiziranje prireditev z označenimi upravljavskimi območji	38
Slika 13: Grafični prikaz površin, namenjenih prometu vozil organizatorja za potrebe izvedbe dogodka ...	42
Slika 14: Mesta za kurjenje odprtega ognja	50
Slika 15: SWOT analiza	52
Slika 16: Strateški silji	55
Slika 17: Prispevek ukrepov k specifičnim ciljem	66
Slika 18: Uporabljeni prostorski podatki za prostorsko opredelitev upravljavskih območij	67
Slika 19: Naravovarstvena prioritizacija upravljavca	67
Slika 20: Prostorska opredelitev upravljavskih območij	68
Slika 21: Razdelitev finančnih sredstev po virih financiranja	78

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Analiza stanja
Priloga 2: Naravovarstvena prioritizacija upravljavca
Priloga 3: Upravljavska območja

POVZETEK

Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib je **osrednje naravno območje v središču mesta Ljubljana**, ki združuje biotsko raznovrstna in krajinsko pestra območja, kulturno dediščino ter različne oblike rabe prostora in dejavnosti. Kot **največja zelena površina v središču mesta ima ključno vlogo pri ohranjanju naravnega ravnovesja ter povezovanju urbanega in naravnega okolja**. Poleg ekološke funkcije opravlja tudi pomembno družbeno, gospodarsko in kulturno vlogo, saj prispeva h kakovosti bivanja prebivalcev in obiskovalcev mesta Ljubljana. Trajnostno upravljanje tega prostora zahteva odgovoren in sistematičen pristop, ki vključuje varstvo narave, skrbno rabo prostora in usklajeno upravljanje.

Zavarovano območje obsega **mestni park Tivoli ter gozdni prostor Rožnika, Šišenskega hriba in Koseškega boršta**. Predstavlja prehodno območje med ravninskim urbanim delom mesta in gričevnatim gozdnim prostorom. To območje je nekdaj tvorilo del obsežnega sklenjenega gozdnega ekosistema v Ljubljanski kotlini, vendar se je skozi čas postopoma krčilo, kar je povzročilo tesno prepletenost in povezovanje z grajenim okoljem Ljubljane. Je med najbolj obiskanimi zavarovanimi območji v Sloveniji, s skoraj **dva milijona obiskovalcev** letno.

Krajinski park je pomemben tako z vidika varstva naravne kot kulturne dediščine. V njegovem okviru so določena štiri **ožja zavarovana območja**, in sicer dva **naravna rezervata** in dva **naravna spomenika**. Poleg teh so opredeljena tudi številna druga območja oz. objekti z naravovarstvenim statusom, vključno s 14 **naravnimi vrednotami** ter različnimi **habitati**, kjer živijo zavarovane rastlinske in živalske vrste ter eno **ekološko pomembno območje**. S kulturnega vidika krajinski park združuje številne **zgodovinske in arhitekturne znamenitosti**, ki pripomorejo k razumevanju preteklosti Ljubljane. Povezanost kulturne dediščine z naravnim okoljem daje krajinskemu parku edinstveno identiteto ter poudarja njegovo vlogo stičišča med naravo in mestom.

Glavne dejavnosti v krajinskem parku vključujejo gozdarstvo, kmetijstvo ter turizem in prostočasne dejavnosti. Poselitev je redka in skoncentrirana njegovih obrobjih. Prometna infrastruktura je dobro razvita, velik izziv pa predstavlja urejanje mirujočega prometa, saj veliko obiskovalcev obiskuje območje z osebnimi avtomobili, število urejenih parkirišč pa je omejeno. Zaradi tega prihaja do parkiranja izven urejenih parkirišč, kar povzroča pritisk na naravno okolje, logistične težave in nezadovoljstvo lastnikov zemljišč in drugih uporabnikov krajinskega parka.

Upravljanje krajinskega parka se sooča z **več izzivi**, med katerimi so pomanjkanje celovitega upravljalškega pristopa, prekrivanje pristojnosti različnih služb, razdrobljena lastniška struktura ter razvojni pritiski urbanizacije, zlasti na jugozahodnem delu krajinskega parka.

Razvojne usmeritve so zato usmerjene v iskanje trajnostnega ravnovesja med varstvom narave, ohranjanjem kulturne dediščine ter zagotavljanjem kakovostnega bivanja in izvajanja prostočasnih dejavnosti.

*Več informacij o **analizi stanja** in **ključnih izhodiščih za upravljanje** je predstavljeno v **Sklopu A**.*

Načrt upravljanja krajinskega parka temelji na **dolgoročnem varovanju naravnih vrednot, ohranjanju in izboljšanju biotske raznovrstnosti ter trajnostnem usmerjanju rabe naravnih virov, prostora in dejavnosti**. Strateški cilji so vsebinsko združeni na **pet ključnih področij**:

1. **Ohranjanje narave in krajinske pestrosti**, vključno z varovanjem ožjih zavarovanih območij, naravnih vrednot, biotske in krajinske pestrosti in naravovarstvenim nadzorom.
2. **Doživljanje narave in usmerjanje prostočasne rabe** z vzpostavitvijo in vzdrževanjem parkovne in interpretativne infrastrukture ter upravljanjem poti.
3. **Ozaveščanje obiskovalcev** o naravnih in kulturnih vrednotah krajinskega parka skozi trajnostne dostopne točke, izobraževalne programe in spodbujanje odgovornega ravnanja.
4. **Uspešna komunikacija** med upravljavcem, izvajalci javnih služb in obiskovalci ter spodbujanje sodelovanja na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.
5. **Učinkovito upravljanje** krajinskega parka z zagotavljanjem ustreznih kapacitet in kompetenc upravljavca, vključenostjo lastnikov zemljišč, zaokrožanjem zemljišč v javni lasti ter aktivnim sodelovanjem z deležniki.

Načrt upravljanja naslavlja cilje prek **horizontalnih in lokacijsko vezanih ukrepov**, oblikovanih na podlagi analize stanja. Lokacijsko vezane ukrepe usmerja s pomočjo upravljavskih območij, ki so prostorsko opredeljena z namenom zagotavljanja ustreznih naravovarstvenih ukrepov in varstva kulturne dediščine ter učinkovitega upravljanja različnih oblik rabe in dejavnosti. Preko strukture upravljavskih območij lahko upravljavec učinkovito načrtuje in izvaja ukrepe ter usmerja dejavnosti drugih sektorjev. Načrt ukrepov je pripravljen za obdobje desetih let. V njem so predstavljeni ukrepi in aktivnosti, nosilci in sodelujoče institucije za izvajanje ukrepov, ocenjeni pa so tudi njihovi stroški in okvirna časovnica za njihovo izvedbo.

*Več o **strateškem okvirju upravljanja in programu izvajanja načrta upravljanja** je predstavljeno v **Sklopu B**.*

Načrt upravljanja zagotavlja okvir za dolgoročno **ohranitev ključnega naravnega in prostočasnega območja Mestne občine Ljubljana**. Njegovo izvajanje bo zahtevalo sodelovanje upravljavca z lastniki zemljišč, strokovnimi institucijami, prebivalci in obiskovalci. Ohranjanje krajinskega parka ni le odgovornost posameznikov, temveč celotne družbe, ki lahko s trajnostnimi praksami prispeva k njegovemu ohranjanju. **Uravnotežen pristop** med varstvom narave, prostočasno in gospodarsko rabo bo zagotovil, da bo krajinski park tudi v prihodnje ostal prostor ohranjene narave, ki bo omogočal kakovostno preživljanje prostega časa in trajnostnega izvajanja dejavnosti.

UVOD

OSEBNA IZKAZNICA

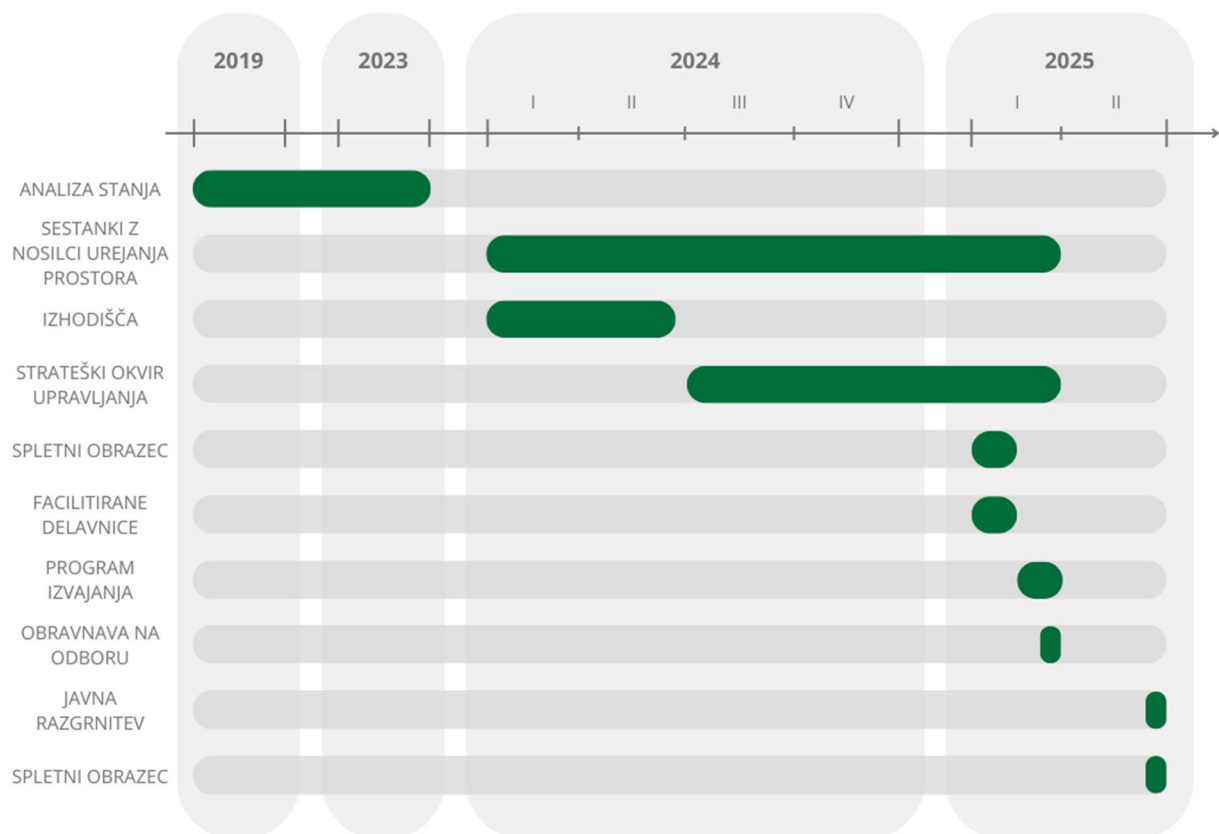
Informacije o zavarovanem območju	
Pravna podlaga za ustanovitev	<i>Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)</i>
Datum ustanovitve	<i>Prvo zavarovanje: 24. 11. 1983 (Odlok o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 21/84, 47/87 in Uradni list RS, št. 96/09 – obvezna razlaga, 3/10 – popravek obvezne razlage in 58/11))</i> <i>Veljavno zavarovanje: 28. 9. 2015 (Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15, 41/16 in 86/24))</i>
Nacionalna kategorija zavarovanja	Krajinski park
IUCN kategorija zavarovanja	V. kategorija (zavarovana krajina)
Širša zavarovana območja	1
Ožja zavarovana območja	4
Naravne vrednote	14
Ekološko pomembna območja	1
Kulturni spomeniki	13
Register nepremične kulturne dediščine	39
Lega	Osrednja Slovenija, območje Mestne občine Ljubljana, in sicer severozahodni del mesta Ljubljana, ki obsega območje med Kosezami, Zgornjo in Spodnjo Šiško, Centrom ter Rožno dolino.
Velikost	459,6 ha
Število naselij	1
Število prebivalcev	Približno 90
Namenska raba prostora	61,7 % gozdnih zemljišč, 25,3 % zelenih površin, 5,9 % kmetijskih zemljišč in 7,2 % preostalih površin (posebna območja, območja centralnih dejavnosti, območja okoljske infrastrukture, območja prometnih površin, območja stavbnih zemljišč in območja voda) (MNVP, 2024).
Dejanska raba tal	70,8 % gozda, 18,5 % pozidanih in sorodnih zemljišč, 7 % travniških površin in trajnih nasadov, 2,6 % njiv in vrtov ter 1,1 % vode (MKGP, 2024).
Lastništvo	56,9 % zemljišč v zasebni lasti, 42 % v lasti MOL in 1,1 % v lasti Slovenije (GURS, 2024).
Informacije o načrtu upravljanja	
Organ sprejetja	Mestni svet Mestne občine Ljubljana
Datum sprejetja	Se dopolni naknadno.
Obdobje veljavnosti	2025–2034

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Informacije o upravljavcu	
Pravna podlaga za upravljanje	Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15 41/16 in 86/24) Odlok o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 1/17)
Upravljavec	JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. (JP VOKA SNAGA d.o.o.)
Naslov	Vodovodna cesta 90, 1000 Ljubljana
Telefon	+386 (0)15 808 074
Elektronski naslov	info.kptrsh@vokasnaga.si
Spletna stran	https://parktivolirozniksisenskihrib.si/

PROCES PRIPRAVE NAČRTA UPRAVLJANJA

Proces priprave *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* je Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib začela leta 2019. V procesu so sodelovali zainteresirani posamezniki in organizacije, vključno z lastniki in upravljavci zemljišč, občani, nevladnimi organizacijami, strokovnimi organizacijami različnih sektorjev, podjetji in uporabniki zavarovanega območja.

Prikaz: ZaVita, 2025

Slika 1: Časovnica priprave *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*

Prva faza je obsegala popise, analizo in oceno stanja naravnega in kulturnega okolja, vključno z ekosistemi, krajinsko pestrostjo, kulturno dediščino ter ključnimi rabami in dejavnostmi. Na podlagi dostopnih informacij, strokovnih usmeritev ter gradiv nosilcev urejanja prostora je bila

oktobra 2023 zaključena **analiza stanja**, ki je predstavljala temelj za nadaljnje faze pri pripravi načrta upravljanja.

V letu 2024 so bila določena **izhodišča** za pripravo načrta upravljanja, izvedeni so bili **sestanki z nosilci urejanja prostora** ter določen **strateški okvir upravljanja**. Strateški cilji so zagotovili ključne usmeritve za nadaljnje delo in oblikovanje specifičnih ciljev ter nanje vezanih ukrepov.

V januarju 2025 so zainteresirani deležniki lahko podali svoje predloge in pobude prek **spletnega obrazca**, ki je bil odprt med 13. januarjem in 10. februarjem 2025. Sodelovalo je 71 posameznikov in organizacij, rezultati pa so zagotovili vpogled v navade obiskovalcev, prednostnih vidikih varstva ter mnenjih glede obstoječe infrastrukture in dostopnosti. Sodelujoči so izrazili tudi predloge za izboljšave ter prispevali k oblikovanju dolgoročne vizije razvoja in upravljanja krajinskega parka.

Pobude in predlogi so bili lahko podani tudi na **facilitiranih delavnicah**, ki so potekale 21., 23. in 24. januarja 2025, kjer je sodelovalo 68 posameznikov in organizacij. Na delavnicah so udeleženci predstavili pobude in predloge, ki so bili nato smiselno vključeni v načrt upravljanja znotraj smiselnih strateških oz. specifičnih ciljev ter nanje vezanih ukrepov.

Dodatno je 4. marca 2025 potekala še posebna delavnica s predstavniki javnih služb in deležniki Mestne občine Ljubljana (MOL), kjer so bili obravnavani specifični vidiki upravljanja ter usklajevanja dejavnosti v krajinskem parku. Predlogi in pobude, podani na tej delavnici, so bili prav tako smiselno vključeni v načrta upravljanja.

Po izvedbi delavnic in smiselni vključitvi pobud in predlogov je sledila faza **oblikovanja osnutka predloga načrta upravljanja**.

Osnutek predloga pripravljen marca 2025 je bil poslan v **obravnave na več odborih**, in sicer na Odboru Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, Odboru za pripravo upravljalškega načrta za Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (ustanovitelj župan) ter Odboru za splošne zadeve in razvoj mesta Mestne občine Ljubljana. Nato bo izvedena **javna razgrnitev z delavnicami** ter ponovno zbiranje povratnih informacij prek **spletnega obrazca**.

VLOGA IN VSEBINA NAČRTA UPRAVLJANJA

***Načrt upravljanja zavarovanega območja** je programski akt, s katerim se določijo razvojne usmeritve, način izvajanja varstva, rabe in upravljanja zavarovanega območja ter podrobnejše usmeritve za varstvo naravnih vrednot na zavarovanem območju ob upoštevanju potreb razvoja lokalnega prebivalstva. (60. člen ZON)*

Zakon o ohranjanju narave (ZON)¹ predpisuje, da se morajo posegi in dejavnosti na zavarovanem območju izvajati tudi v skladu z načrtom upravljanja. Pri ravnanjih, posegih in dejavnostih je treba upoštevati z Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib² predpisane varstvene

---

¹ Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10)

² Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15 41/16 in 86/24)

režime ter usmeritve v skladu z predpisi in *občinskim prostorskim načrtom (OPN)*. Poleg tega se na zavarovanem območju škodljivost nekaterih ravnanj, posegov ali dejavnosti še vedno ugotavlja v postopkih *celovite presoje vplivov na okolje (CPVO)*, *presoje vplivov na okolje (PVO)*, *presoje sprejemljivosti* in v drugih predpisanih postopkih, ki urejajo varstvo okolja, upravljanje voda, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine. Pri tem se za vsak primer posebej ugotavlja, ali bi poseg ali načrt upravljanja lahko ogrozil varstvene cilje zavarovanega območja.

Vsebina načrta upravljanja je natančneje določena v *ZON (61. člen)* in v *Odloku o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (30., 31. in 32. člen)*. Predlog načrta upravljanja zavarovanega območja pripravi upravljavec na podlagi akta o zavarovanju (*ZON (60. člen)*) in ob strokovni pomoči organizacije, pristojne za ohranjanje narave. *Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* na podlagi akta o zavarovanju sprejme organ, ki je sprejel akt o zavarovanju, to je mestni svet MOL.

OSNOVNI PODATKI

PRAVNI OKVIR

Temelj ohranjanja narave v Sloveniji je **ZON**, ki določa ukrepe, s katerimi se ureja ohranjanje biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednot (NV) z namenom prispevati k ohranjanju narave. ZON določa pravila pri upravljanju zavarovanih območij, med katera kot širše zavarovano območje spada tudi Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (KP TRŠh). Krajinski park je po ZON (71. člen) območje s poudarjenimi kakovostnim in dolgotrajnim prepletom človeka z naravo, ki ima veliko ekološko, biotsko in krajinsko vrednost, za katerega se z aktom o zavarovanju določijo podrobnejša pravila ravnanja na območju krajinskega parka.

Krajinski park je bil ustanovljen z **Odlokom o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost**³ leta 1984. Zaradi neskladnosti s tedanjim pravnim redom v Sloveniji ter neučinkovitosti na področju varstva in upravljanja naravovarstvenih vsebin, je bil leta 2015 pripravljen nov **Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib**⁴, ki ga je sprejela MOL. Leta 2024 so bile sprejete tudi **Spremembe in dopolnitve Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib**⁵.

Upravljanje krajinskega parka se kot obvezna lokalna javna služba ohranjanja narave izvaja na podlagi podeljene koncesije. Neposredni nadzor in upravljanje podatkovnih zbirk, ki se nanašajo na krajinski park, pa se izvajajo na podlagi javnega pooblastila.

Decembra leta 2016 je MOL upravljanje krajinskega parka z **Odlokom o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib**⁶ podelila Javnemu podjetju Snaga d.o.o. V aprilu 2019 se je družba Javno podjetje Snaga d.o.o. pripojila k družbi Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija d.o.o., s čimer je nastala nova družba JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o. (JP VOKA SNAGA d.o.o.), ki je postala univerzalna pravna naslednica omenjenih družb. Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, ki deluje znotraj omenjene novonastale družbe, pa opravlja varstvene, strokovne, nadzorne in upravljavske naloge krajinskega parka. Poleg upravljavca na območju krajinskega parka delujejo tudi druge javne službe.

Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, do sprejetja *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*, deluje na podlagi **Začasnih upravljavskih smernic za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib** (MOL, 2018). Te smernice omogočajo upravljanje, določajo cilje in opredeljujejo operativne naloge za njihovo doseganje do sprejetja načrta upravljanja.

SPLOŠNI OPIS

KP TRŠh (Slika 2) obsega območje na severozahodnem robu mesta Ljubljana, kjer se stika mestno okolje in narava. Obsega mestni park Tivoli ter gozdni prostor Rožnika, Šišenskega hriba

³ Odlok o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 21/84)

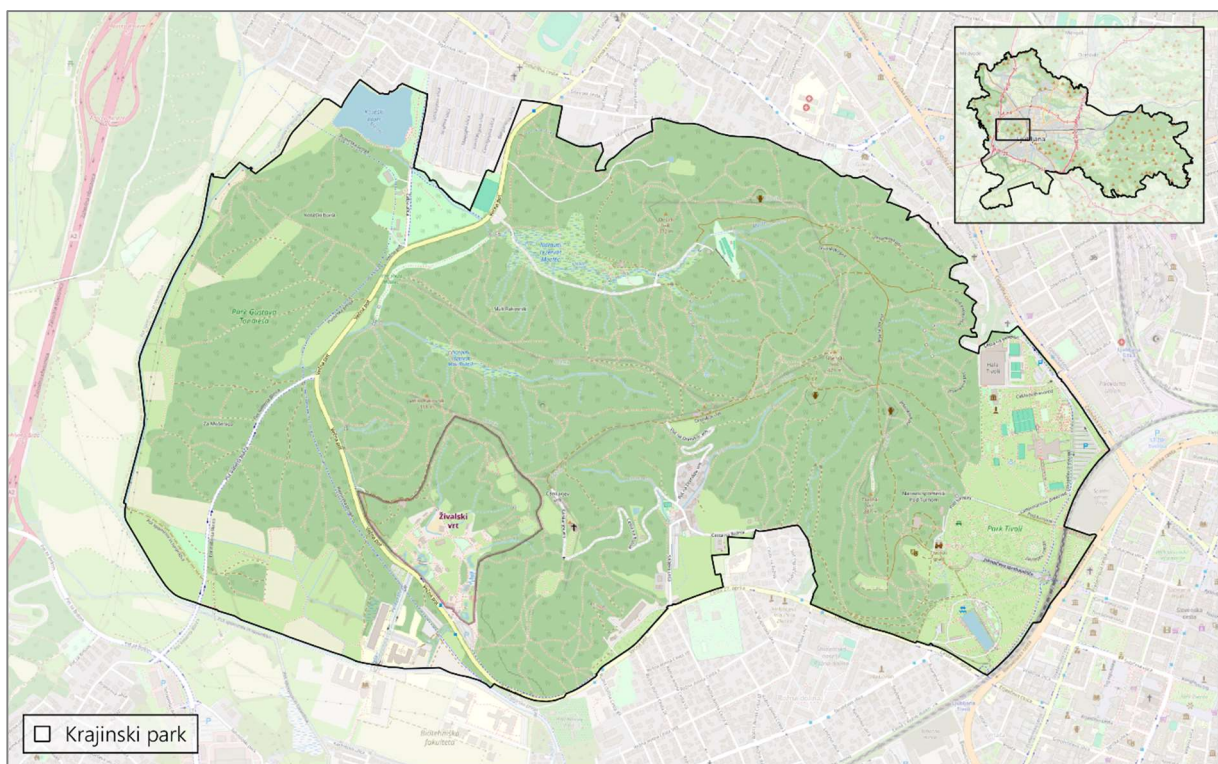
⁴ Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15, 41/16 in 86/24))

⁵ Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 86/2024)

⁶ Odlok o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 1/17)

in Koseškega boršta, s skupno površino 459,6 ha. S severne, vzhodne in južne strani ga v celoti omejuje mestni, pretežno pozidan prostor, na zahodni strani pa Pot spominov in tovarištva (PTS) oz. kmetijske površine, ki se raztezajo do zahodne ljubljanske obvoznice.

Zavarovano območje obsega tri krajinske enote. Na vzhodnem delu je mestni park Tivoli, s površino 40 ha, ki ima značaj oblikovane mestne zelene površine. Predstavlja prehodno območje med ravninskim urbanim delom mesta in gričevnatim gozdnim prostorom. Osrednji gozdnat del obsega 320 ha gričevnatega sveta, ki ga določajo vrhovi Rožnik (393 m), Šišenski hrib (430 m), Debeli hrib (372 m), Veliki Rakovnik (358 m), Drenikov vrh (386 m) in Tivolski vrh (387 m) z dolinama Mostec in Rakovnik ter številnimi grapami. Na zahodni strani gričevje prehaja v uravnan nižinski svet Koseškega boršta in Za Mošenico. Na območju, ki obsega približno 130 ha se nižinski gozd prepleta z obdelovalnimi površinami.

Vir: GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 2: Območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Območje Tivolija, Rožnika, Šišenskega hriba in Koseškega boršta je ostanek nekdanj obsežnega sklenjenega gozdnega ekosistema v Ljubljanski kotlini. Skozi čas se je to območje krčilo in se tako močno povežalo in prepletlo z mestom Ljubljana, da je postalo del mestnega prostora, pri čemer je z vsemi naravnimi in kulturnimi prvinami ohranilo značilno krajinsko podobo in preplet različnih ekosistemov. Med mestno in gozdno krajino se je na vzhodnem delu območja oblikovala obsežna parkovna površina Tivolija s točkovnimi arhitekturnimi dominantami.

KP TRŠh je med najbolj obiskanimi krajinskimi parki v Sloveniji s skoraj dva milijona obiskovalcev letno oz. v povprečju 5.500 obiskovalcev dnevno (ZRC SAZU, GIAM, 2010). Krajinski park je zaradi velikega števila vstopnih točk in neposredne bližine gosto poseljenega urbanega območja enostavno dostopen. Predstavlja robno območje glavnega mesta Ljubljana, v katerem zaradi učinkov hitrega mestnega življenja prebivalci iščejo sprostitev in rekreacijo. Poleg rekreacije ima

zavarovano območje še druge socialne funkcije. Ljudje v njem tudi živijo, delajo in se izobražujejo, saj je tu okrog 20 stanovanjskih hiš, več izobraževalnih, znanstvenih in kulturnih ustanov, gostinski lokali in športni objekti. Prebivalci in obiskovalci mesta Ljubljana v krajinskem parku najbolj cenijo neposredno bližino narave, tovrstno sožitje, med mestom in parkovno gozdnimi površinami, je v drugih velikih mestih namreč redko. Območje krajinskega parka je močno zasidrano v zavesti prebivalcev mesta Ljubljana in širše okolice ter predstavlja svojevrstno identiteto mesta.

Območje krajinskega parka je pomembno tako z vidika varstva narave, kulturne dediščine in krajinskih značilnosti kot z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Kompleksno povezuje različne vidike varstva v celoto in predstavlja mozaični preplet mnogih ohranjenih ekosistemov, katerih sestavni deli so redke in ogrožene rastlinske (ZON med rastlinske uvršča tudi glivne vrste) in živalske vrste.

Zgodovinski oris

Najstarejša omemba KP TRŠh je povezana z vodovodom, ki je izpod Šišenskega hriba oskrboval rimsko Emono. Prvi slikovni viri so iz srednjega veka. Rožnik se je po rdeči ilovnati zemlji sprva imenoval Rusovec, zaradi napačnega prevoda v nemščino pa je postal Rožni potok (Rosenbach). Na njegovem vzhodnem robu je že leta 1267 stal grad Turn. Ko je bil v 15. stoletju porušen, je lastnik dal pod njim zgraditi novega in ga imenoval Podturn. Na pobočjih Rožnika so takrat uspevali sadovnjaki, vinogradi in gozd. Sredi 15. stoletja je na vrhu Rožnika stala bolnišnica za gobavce, kasneje je bila na tem mestu najbrž zgrajena cerkev, prvič omenjena leta 1526, kamor so meščani hodili na svež zrak in na božjo pot. Na pobočjih Šišenskega hriba je francoska vojska v začetku 19. stoletja za svoje topništvo zgradila okope, da je z njih lahko obstreljevala avstrijske enote na Ljubljanskem gradu. Danes ostanke teh položajev poznamo pod imenom Francoske šance. Voda izpod Šišenskega hriba je v tem času po vodovodu tekla do Robbovega vodnjaka v središču mesta.

Zametki parka Tivoli so bili vrtovi ob gradu Podturn, sedanjem Tivolskem gradu in ob gradu Leopoldsdruhe, sedanjem Cekinovem gradu. Kasneje se je pod Cekinovem gradom oblikoval baročni parterni park z drevoredom vse do sedanje Celovške ceste. V času Ilirskih provinc je na mestu sedanjega hotela Bellevue stala kavarna, pod njo pa so se do Celovške ceste spuščali terasasti vrtovi. Med temi objekti in njim pripadajočimi manjšimi parkovnimi površinami so na območju sedanjega Tivolija prevladovali travniki, na pobočjih Rožnika pa gozd. Pot, ki je park pod Cekinovem gradom povezovala s Zoisovimi vrtovi v središču mesta in jo je mestoma spremljal drevored, je bila iztočnica za načrtovanje Lattermannovih drevoredov. Na pobudo mestne uprave so bili zasajeni leta 1814, kar je bilo ključno za nastanek javnega mestnega parka. Leta 1835 je Ljubljansko Kazinsko društvo nad graščino Podturn uredilo zabavišče s kavarno in gostilno, ki se ga je prijelo ime Tivoli. Meščani so stavbo zaradi značilne in privlačne arhitekture poimenovali Švicarija. Sredi 19. stoletja, ko je grad Podturn kupil Franc Jožef I., so z imenom Tivoli poimenovali glavne drevorede, konec istega stoletja, ko je grad z vsemi zemljišči postal mestno posestvo, pa se je ime preneslo na celotno parkovno območje med obema gradovima.

Ko je bila urejena glavna zasnova parka, so v naslednjih obdobjih sledile širitve in preureditve. Leta 1880 so ob zahodnem robu parka uredili ribnik. Ob ribniku je manjši botanični vrt z rastlinjakom, ki ga je leta 2010, ob svoji 200-letnici, prevzel v upravljanje Botanični vrt Ljubljana. V

rastlinjaku je na ogled stalna razstava tropskih in mesojedih rastlin. Na nasprotni strani ribnika je otroško igrišče, urejeno leta 1942 in povsem preurejeno ter opremljeno z novimi igrali leta 1994 in celovito prenovljeno leta 2022. Mestni park Tivoli je med letoma 1921 in 1939 preuredil Jože Plečnik, ki je zasnoval široko sprehajališče v osrednjem delu parka kot navezavo na mestno središče. Sprehajališče se konča pred stopniščem pod Tivolskim gradom in nosi ime po slovenskem impresionističnem slikarju Rihardu Jakopiču. Danes je znano tudi po razstavah fotografij velikega formata, ki so na prostem na ogled vse dni v letu. Leta 1929 so po načrtih Stanka Bloudka na vzhodnem robu parka Tivoli zgradili letno kopališče Ilirija, tedaj najsodobnejše v Kraljevini Jugoslaviji. Na tem območju, ki se sicer nahaja izven meje parka, so v letu 2025 odprli sodoben Športni center Ilirija. Po Bloudku so kasneje poimenovali športni park pod Cekinovim gradom. Tam so uredili igrišča za tenis, košarko, kotalkanje ter otroško igrišče. Zasnoval ga je arhitekt Marjan Božič. Leta 1965 so po načrtih istega arhitekta zgradili dvorano Tivoli, namenjeno športnim prireditvam in večjim koncertom. V bližini je dvorana s pokritim bazenom, fitnessom in kegljiščem, zgrajena leta 1973 po načrtih Fedje Koširja.

Gričevnati del krajinskega parka je v 19. stoletju v celoti prerasel gozd. Postopoma se je območje zasidrilo v zavest prebivalcev kot nepozidan mestni prostor za sprostitev in rekreacijo in tako ostaja tudi danes.

Eno prvih varovanj vseh gozdov in ter gozdnega in okrasnega drevja in grmičevja na območju mesta Ljubljane, ne glede na lastništvo in ne glede na to, ali je raslo v gozdu, zunaj gozda, v ograjenih ali neograjenih prostorih, je bil Odlok o varstvu zelenega pasu mesta Ljubljane iz leta 1955. Varstveni režim je zajemal tudi območje današnjega Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.

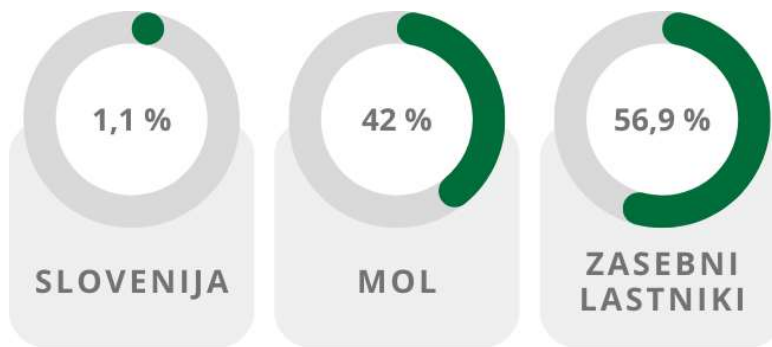
Kot eden od dveh »zelenih klinov« je bilo območje sestavni del urbanističnih načrtov, kot na primer v Generalnem planu urbanističnega razvoja Ljubljane iz leta 1965.

Leta 1984 je bil sprejet Odlok o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost.

Lastniška struktura

KP TRŠh (Slika 2) se v celoti nahaja na območju MOL, in je umeščen na severozahodni rob mesta Ljubljana, ki obsega območje med Kosezami, Zgornjo in Spodnjo Šiško, Centrom ter Rožno dolino. Po ocenah na območju krajinskega parka živi približno 80 prebivalcev.

Površina krajinskega parka znaša 459,6 ha. Večino zemljišč, 56,9 %, je v zasebni lasti, 42 % v lasti MOL in 1,1 % v lasti Slovenije (Slika 3). Z vidika upravljanja to predstavlja izziv.

Vir: GURS, 2024; Prikaz: ZaVita, 2024

Slika 3: Lastniška struktura⁷

Lastniška struktura gozda (Slika 5) kaže, da je večina (65,1 %) gozda v zasebni lasti, 34,5 % površin je v lasti MOL, medtem ko je le 0,4 % v lasti Republike Slovenije (MKGP, 2024; GURS, 2024). Poleg tega, da je velik delež zemljišč v zasebni lasti, sta težavi tudi majhna gozdna posest in velika razdrobljenost.

Lastniška struktura njiv in vrtov, travniških površin ter drugih kmetijskih površin, je v večini (76,8 %) v zasebni lasti, 19,7 % površin je v lasti MOL, medtem ko je le 3,5 % v lasti Republike Slovenije (MKGP, 2024; GURS, 2024).

Skupna površina zemljišč v parku Tivoli znaša 41,6 ha, od tega je večina v lasti MOL, izjema je zgolj 1,6 ha zemljišč, ki so v lasti Republike Slovenije (GURS, 2024).

Organiziranost upravljanja

Konec leta 2017 je MOL upravljanje KP TRšh z *Odlokom o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* podelila Javnemu podjetju Snaga d.o.o. (po pripojitvi družba JP VOKA SNAGA d.o.o.). Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib opravlja varstvene, strokovne, nadzorne in upravljalvske naloge v krajinskem parku. Poleg upravljalvca na območju krajinskega parka delujejo tudi druge javne službe.

V skladu z *Odlokom* (5. člen) mora koncesionar med drugim izpolnjevati več pogojev. Imeti mora registrirano dejavnost, ki je potrebna za opravljanje koncesije ter biti organizacijsko in kadrovske usposobljen za izvajanje dejavnosti, ki je predmet koncesije, in imeti za opravljanje te dejavnosti tudi ustrezno opremo. Organizacijska usposobljenost vključuje zagotovitev samostojne organizacijske enote za izvajanje nalog, ki so predmet koncesije, ki jo vodi strokovni vodja. Kadrovska usposobljenost zahteva najmanj pet zaposlenih delavcev, vključno s strokovnim vodjem, z izkušnjami s področja ohranjanja narave in strokovnjake s področja biologije, gozdarstva, ohranjanja narave, krajinske arhitekture ali geografije, med njimi vsaj dva naravovarstvena nadzornika, pri čemer mora strokovni vodja imeti najmanj pet let delovnih izkušenj s področja ohranjanja narave.

---

⁷ Parcele so bile razvrščene v tri kategorije glede na lastništvo: Slovenija, MOL in zasebni lastniki. Parcele, na katerih so prisotni zasebni lastniki, so bile kljub lastništvu Slovenije ali MOL uvrščene v kategorijo zasebno lastništvo. Parcele, kjer je poleg lastništva Slovenije prisotna tudi MOL, so bile razvrščene v kategorijo Slovenija.

Slika 4: Organigram upravljalca glede na veljavno sistemizacijo JP VOKA SNAGA d.o.o.

Poleg tega mora koncesionar imeti ustrezno opremo, kar vključuje računalniško opremo, informacijski sistem, ki je kompatibilen s koncedentovim, ustrezno prevozno sredstvo ter poslovne prostore.

Upravljavec

Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib, ki deluje znotraj JP VOKA SNAGA d.o.o. kot upravljavec krajinskega parka, izvaja javno službo v skladu z nalogami določenimi v *ZON (133. člen)* in *Odloku o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (26. člen)*, poleg drugih predpisanih nalog. Med te spadajo upravljanje in vzdrževanje parkovne infrastrukture (npr. upravljanje učnih poti z ustreznimi informacijskimi znaki in opremo, postavitve naravovarstveno-informacijskih točk, vzdrževanje informacijskega centra (ko bo zgrajen), postavitve označb za doživljanje, obiskovanje in ogledovanje območja), raziskovanje vsebin povezanih z upravljanjem krajinskega parka, sodelovanje z mednarodnimi organizacijami s področja varstva narave, sodelovanje z upravljavci drugih zavarovanih območij v Sloveniji in tujini ter vzgojno-izobraževalnimi ustanovami. Upravljavec lahko izvaja tudi druge naloge v soglasju z ustanoviteljem zavarovanega območja.

Upravljavec lahko upravlja tudi s tistimi nepremičninami v krajinskem parku, ki so v lasti MOL ter se uporabljajo za varstvo in upravljanje krajinskega parka, pri čemer nepremičnine določi župan (*ZON (133. člen)* in *Odlok (26. člen)*). Poleg tega upravljavec na podlagi javnega pooblastila izvaja neposredni nadzor v krajinskem parku (*ZON (155. člen)* in *Odlok (27. člen)*) ter upravlja podatkovne

zbirke, ki so financirane iz javnih sredstev in se nanašajo na krajinski park (ZON (133. člen) in Odlok (27. člen)).

Javna služba in deležniki

Na območju KP TRŠh deluje več javnih služb in deležnikov (Preglednica 1), ki so vezane na specifične sektorje in dejavnosti. Te službe skrbijo za različne vidike upravljanja, od ohranjanja narave, gozdarstva, vodnega gospodarstva, do urejanja infrastrukture in varstva kulturne dediščine.

Preglednica 1: Pregled javnih služb in deležnikov ter njihovih nalog

Javna služba in deležnik	Naloge
JP VOKA SNAGA d.o.o.	Izvaja javno službo ohranjanja narave (upravljanje KP TRŠh) ter naslednje javne gospodarske službe : <ul style="list-style-type: none"> urejanje javnih površin (košnja, urejanje poti, čiščenje, nega dreves in gozda v lasti MOL), oskrba s pitno vodo, odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode.
Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO)	Upravlja s fenološkim parkom v Mestnem parku Tivoli.
ZRSVN	<ul style="list-style-type: none"> Opravlja strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog. Izdaja strokovna mnenja, predhodna soglasja in naravovarstvene smernice.
ZGS	Izvaja javno gozdarsko službo : <ul style="list-style-type: none"> usmerjanje razvoja gozdov, svetovanje lastnikom gozda, priprava načrtov gospodarjenja z gozdovi, izdaja odločb in soglasij.
Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS)	Pripravlja in izvaja ribiško-gojitvene načrte, ki jih izvajajo ribiške družine, npr. ribiški družini Polhograjski Dolomiti (Koseški bajer, Pržanec, Glinščica).
ZVKDS	Izdaja pogoje in mnenja v zvezi z rabo ali posegi na objektih kulturne dediščine in zavarovani kulturni krajini.
Šport Ljubljana	<ul style="list-style-type: none"> Upravlja zemljišča in objekte v severnem športnem delu Mestnega parka Tivoli. Skrbi za skakalni center Mostec.
MGLC	Upravlja s Tivolskim gradom in Švicarijo ter pripadajočimi zemljišči.
ZOO Ljubljana	Javni zavod, ki upravlja živalski vrt na območju KP TRŠh.
Generalni policijski urad (GPU)	Upravlja z oddajnikom na Šišenskem hribu.
Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije	Upravlja s Cekinovim gradom in parkovnim zemljiščem pred gradom (v lasti Republike Slovenije).
Hidrotehnik	Izvaja gospodarsko javno službo na povodju srednje Save: <ul style="list-style-type: none"> vzdrževanje vodotokov, odprava posledic neurij in poplav.

SKLOP

A

1.

POVZETEK ANALIZE STANJA

Povzetek analize stanja povzema ključne poudarke **Priloge 1**, ki predstavlja eno od temeljnih podlag za pripravo Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.

Celovita analiza stanja v prilogi zajema širok spekter naravnih, kulturnih, prostorskih in družbenih značilnosti ter izzivov upravljanja krajinskega parka. V povzetku analize stanja pa so zaradi preglednosti in osredotočenosti predstavljene izbrane vsebine.

1.1 RASTLINSKE ZDRUŽBE IN HABITATNI TIPI

Specifične klimatske razmere, pestra geološka zgradba in razgibanost reliefa prispevajo k raznolikosti gozdne vegetacije ter bogastvu flore in favne. Fitogeografsko sodi območje v predalpsko fitogeografsko območje.

Na podlagi Uredbe o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv⁸, Uredbe o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah⁹ in Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah¹⁰ je bila na območju krajinskega parka potrjena prisotnost 232 zavarovanih vrst organizmov (Slika 5).

Vir: Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv; Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah; Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah; prikaz: ZaVita, 2025

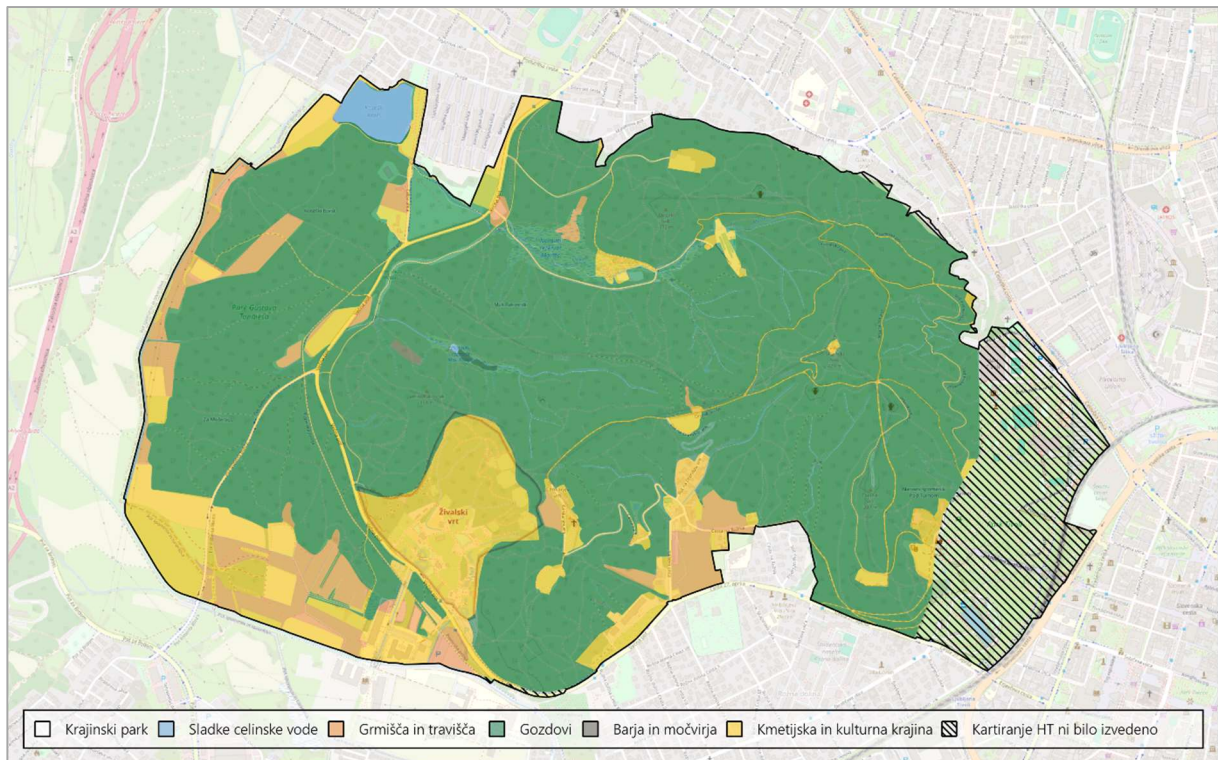
Slika 5: Zavarovane vrste organizmov

Glede na tipologijo *Habitatni tipi Slovenije* (ARSO, 2004), ki temelji na klasifikaciji *Physis*, so znotraj krajinskega parka prisotne naslednje splošne enote – sladke celinske vode, grmišča in travišča, gozdovi, barja in močvirja ter kmetijska in kulturna krajina – sladke celinske vode, grmišča in travišča, gozdovi, barja in močvirja ter kmetijska in kulturna krajina (Slika 6).

⁸ Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Uradni list RS, št. 58/11)

⁹ Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14)

¹⁰ Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, kmetijsk96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19)

Vir: ARSO, 2024; GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 6: Habitatni tipi¹¹

Stanje habitatnih tipov (HT) (Preglednica 2) v krajinskem parku je zelo raznoliko, vendar večinoma zaskrbljujoče. Od 11 obravnavanih HT jih je pet ocenjenih kot neugodno ohranjenih, trije nimajo ocene, dva pa sta v ugodnem stanju. Neugodno stanje je največkrat posledica sprememb rabe prostora, opuščanja tradicionalnih kmetijskih praks, zaraščanja, invazivnih tujerodnih vrst (ITV) ter hidromelioracij. Ukrepi za izboljšanje stanja vključujejo predvsem vzpostavitev ustreznega hidrološkega režima, odstranjevanje ITV, dinamično upravljanje z obiskom ter ohranjanje habitatne strukture. Pozitivno izstopajo naravni potoki in barjansko vrbovje, ki sta v ugodnem stanju, medtem ko je stanje številnih drugih habitatov (npr. travišča, bukovi gozdovi, prehodna barja) potrebno nujnih naravovarstvenih ukrepov.

Preglednica 2: Stanje habitatnih tipov

Physis koda	Habitatni tip	Grožnje	Stanje ¹²
S4.S, FFH 7140	Predhodna barja	Izsuševanje ter zaraščanje z grmovno in drevesno vegetacijo.	Neugodno
41.1	Bukovi gozdovi	Potencialno ravnanje, ki ni v skladu z gozdnogospodarskim načrtom (GGN).	Neugodno
44.3, FFH 91E0	Srednjeevropska črnojelševja in jesenova ob tekočih vodah	Ni ocene	Ni ocene

¹¹ Habitatni tipi so združeni v glavne skupine habitatnih tipov zaradi preglednosti in boljše berljivosti. Razvrstitev temelji na tipologiji iz publikacije *Habitatni tipi Slovenije* (ARSO, 2004).

¹² Neformalna ocena upravljavca krajinskega parka.

Physis koda	Habitatni tip	Grožnje	Stanje ¹²
38.221, FFH 6510	<i>Srednjeevropski kseromorfni nižinski travniki na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko</i>	Sprememba kmetijske rabe, prekomerno gnojenje in povečan obisk ljudi.	Neugodno
38.222, FFH 6510	<i>Srednjeevropski higromezofilni nižinski travniki na srednje vlažnih tleh s prevladujočo visoko pahovko</i>	Sprememba kmetijske rabe, prekomerno gnojenje in povečan obisk ljudi.	Neugodno
37.2	<i>Srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki ali pašniki</i>	Ni ocene	Ni ocene
22.13	Stoječe vode	Prekomerna obremenjenost s hranili (eutrofikacija), nezadostna količina dotoka sveže vode v Tivolski ribnik, ter nezakonit pravni status obstoječe mlake na vrhu skakalnic Smučarskega skakalnega kluba Ilirija.	Neugodno
24.1	Naravni potoki	Biološko in kemijsko onesnaženje, sprememba osončenosti struge potoka in prekomerna sečnja.	Ugodno
42.5	<i>Naravni gozdni sestoji – zahodnopolarearktična rdečeborovja</i>	Ni ocene	Ni ocene
44.91	Močvirna črnoješevja	Krčitve (gradbeni posegi) in izsuševanje.	Neugodno
44.92	Barjanska vrbovja	Krčitve in urbanizacija.	Ugodno
53.11	Travišča	Intenzifikacija, povečan obisk ljudi.	Neugodno

1.2 OBMOČJA Z NARAVOVARSTVENIM STATUSOM

KP TRŠh je naravovarstveno pomembno območje, ki povezuje različne vrednejše dele narave (Slika 7) v celoto in predstavlja mozaični preplet mnogih ohranjenih ekosistemov, katerih sestavni deli so redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste.

Vir: ZRSV, 2024; prikaz: ZaVita, 2025

Slika 7: Območja z naravovarstvenim statusom

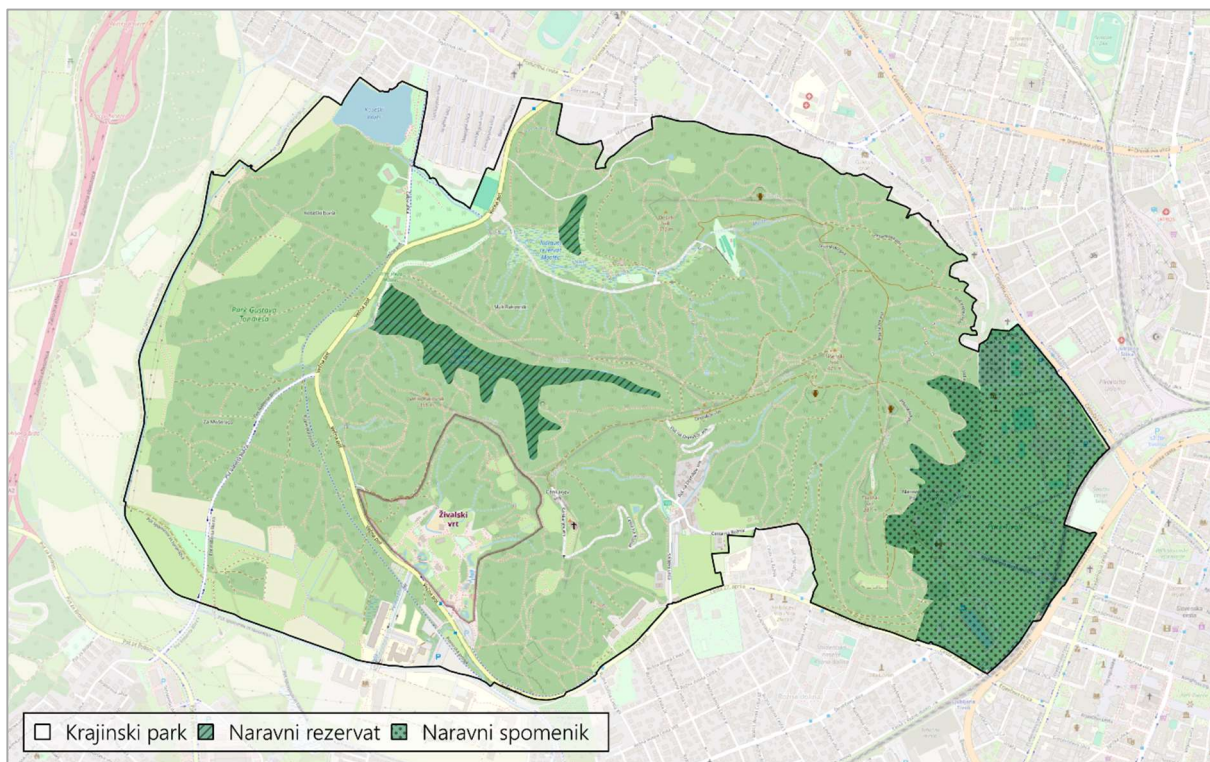
1.2.1 ZAVAROVANA OBMOČJA

Znotraj širšega zavarovanega območja *Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* (ID 1742) so opredeljena štiri ožja zavarovana območja (Slika 8 in Preglednica 3). *Mokrotna dolina s prehodnim barjem Mali Rožnik* (ID 1743) in prehodno barje *Mostec* (ID 1744) sta razglašena za naravna rezervata, klasično nahajališče evropske gomoljčice *Pod Turnom* (ID 1754) in park *Tivoli* (ID 492)

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

pa za naravna spomenika. (ZRSVN, 2015) Površine ožjih zavarovanih območij predstavljajo 12,6 % površine krajinskega parka (ARSO, 2024).

Vir: ARSO, 2024; OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 8: Zavarovana območja

Preglednica 3: Zavarovana območja

ID	Ime	Status	Predpis
Širše zavarovano območje			
1742	<i>Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib</i>	Krajinski park	<i>Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib</i>
Ožje zavarovano območje			
1743	<i>Mali Rožnik</i>	Naravni rezervat	<i>Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib</i>
1744	<i>Mostec</i>		
1745	<i>Pod Turnom</i>	Naravni spomenik	
492	<i>Tivoli</i>		

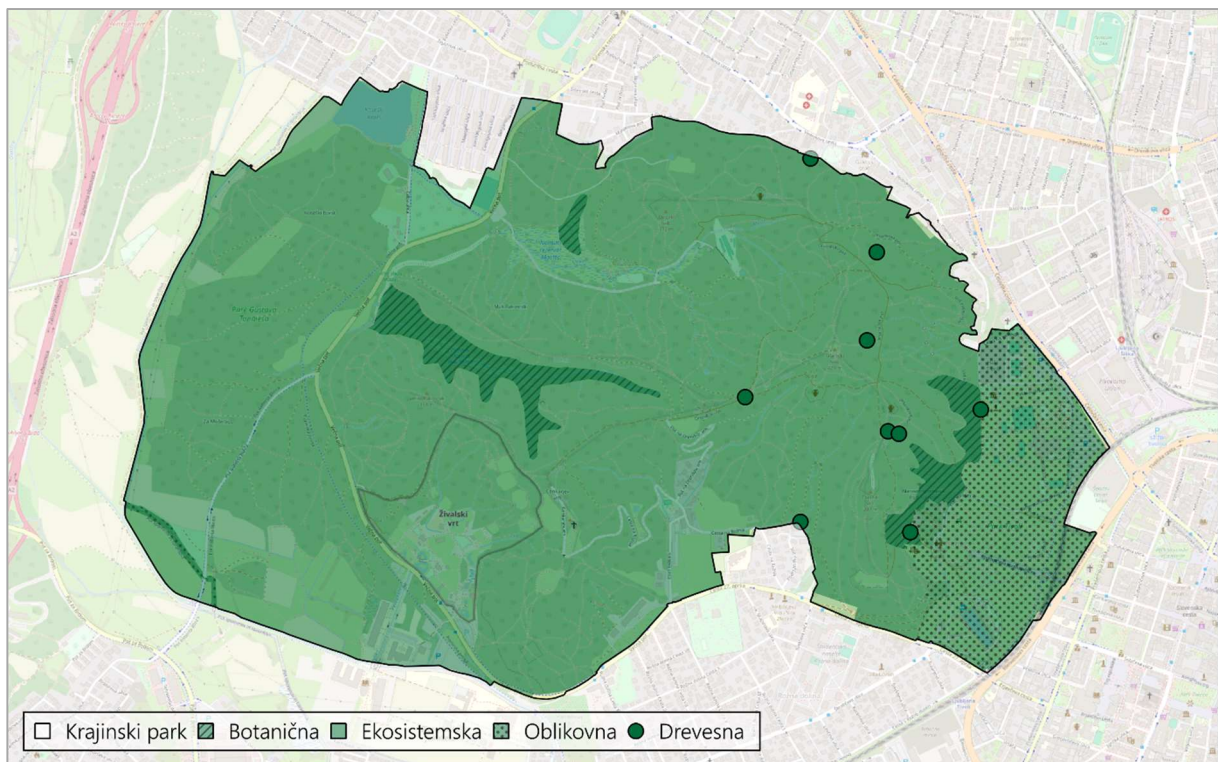
Vir: ARSO, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

1.2.2 NARAVNE VREDNOTE

Poleg zavarovanih območij je opredeljenih še štirinajst naravnih vrednot (NV) (Slika 9 in Preglednica 4), več habitatov zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, HT, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju ter več zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst. (MOL, 2018)

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Vir: ZRSVN, Naravovarstveni atlas 2024, OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 9: Naravne vrednote

Preglednica 4: Naravne vrednote

ID	Ime	Kratka oznaka	Stanje ¹³	Zvrst	Status
264	<i>Mali Rožnik</i>	Prehodno barje pod Rožnikom v Ljubljani.	Slabo	Botanična NV	NV državnega pomena
1376	<i>Tivoli – nahajališče evropske gomoljčice</i>	Klasično nahajališče evropske gomoljčice (<i>Pseudostellaria europaea</i>) v Tivoliju v Ljubljani.	Dobro		
1375	<i>Mostec</i>	Prehodno barje v Mostecu v Ljubljani.	Kritično		
317	<i>Rožnik – Šišenski hrib – Koseški boršt</i>	Rožnik, Šišenski hrib in Koseški boršt s habitati zavarovanih in ogroženih vrst v Ljubljani.	Slabo	Ekosistemska NV	NV lokalnega pomena
1941	<i>Tivoli – mestni park</i>	Mestni park Tivoli v Ljubljani.	Dobro	Oblikovana NV	
7807	<i>Šišenski hrib – bukev 1</i>	Dvodebelna bukev pri izteku stare skakalnice na Šišenskem hribu v Ljubljani.	Dobro	Drevesna NV	
7809	<i>Šišenski hrib – bukev 3</i>	Bukev v gozdu pod Šišenskim hribom v Ljubljani.	Dobro		
7810	<i>Šišenski hrib – bukev 4</i>	Bukev vzhodno od Šišenskega hriba v Ljubljani.	Dobro		
7811	<i>Šišenski hrib – hrast graden</i>	Hrast graden ob križišču poti na Šišenskem hribu v Ljubljani.	Dobro		
7812	<i>Tivolski vrh – bukev 2</i>	Bukev pri sedlu pod Tivolskim vrhom v Ljubljani.	Dobro		

¹³ Povzeto po [Naravovarstvenem atlasu](#) (ZRSVN, 2025). Upoštevana so stanja najnovejšega popolnega pregleda.

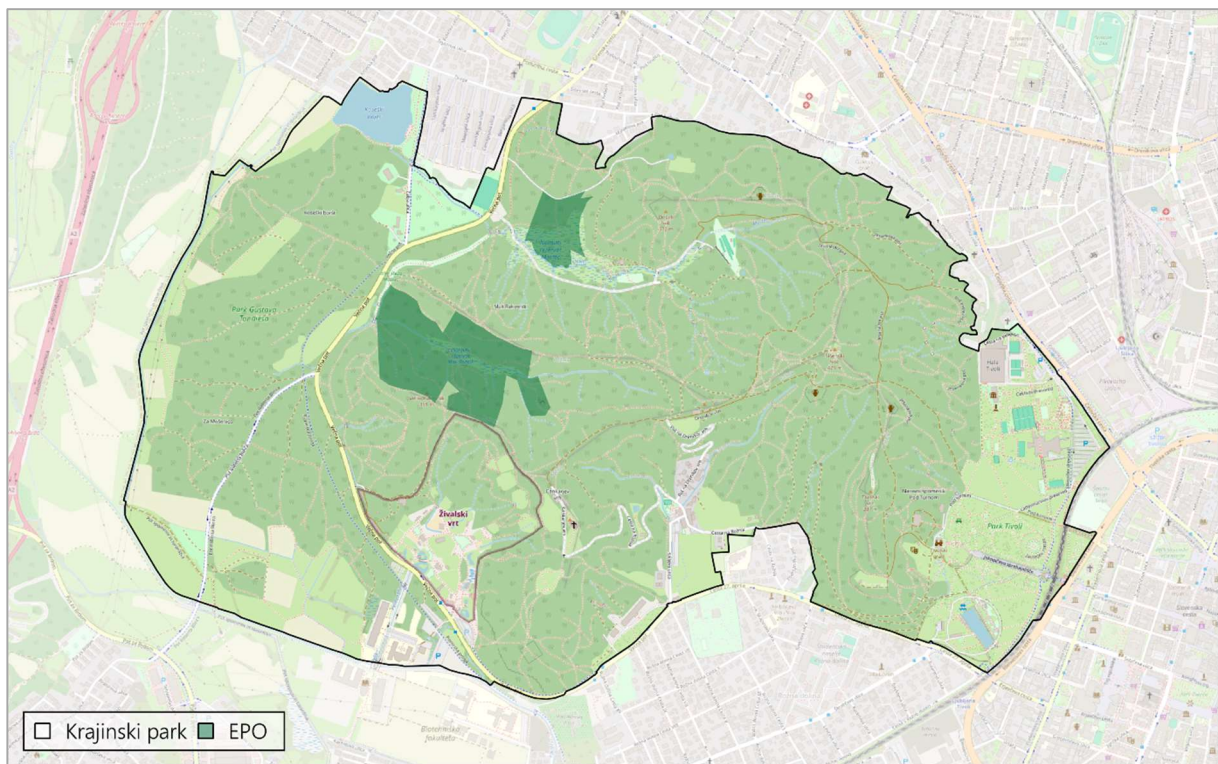
Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Ime	Kratka oznaka	Stanje ¹³	Zvrst	Status
8689	<i>Ljubljana – doba v Tivoliju</i>	Doba za športnim parkom v Tivoliju v Ljubljani.	Dobro		
8691	<i>Tivolski vrh – dob</i>	Dob na Tivolskem vrhu v Ljubljani.	Dobro		
8692	<i>Tivolski vrh – bukev 3</i>	Bukev na Tivolskem vrhu v Ljubljani.	Dobro		
8693	<i>Tivolski vrh – bukev 4</i>	Bukev pod sedlom na Tivolskem vrhu v Ljubljani.	Slabo		

Vir: ZRSVN, 2025; prikaz: ZaVita, 2025

1.2.3 EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA

Znotraj KP TRšh je opredeljeno eno ekološko pomembno območje (EPO) (Slika 10 in Preglednica 5), in sicer *Rožnik* (ID 39100) (ZRSVN, 2024).

Vir: ZRSVN, 2024, OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 10: Ekološko pomembna območja

Preglednica 5: Ekološko pomembna območja

ID	Ime	Predpis
39100	<i>Rožnik</i>	<i>Uredba o ekološko pomembnih območjih¹⁴</i>

Vir: ZRSVN, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

¹⁴ Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)

2.

IZHODIŠČA ZA NAČRT UPRAVLJANJA

2.1 RAZVOJNE USMERITVE ZA UPRAVLJANJE

VKLJUČUJOČE UPRAVLJANJE

Upravljavec bo pri procesih upravljanja krajinskega parka (načrtovanje, izvajanje) vključeval lastnike in upravljavce zemljišč ter druge deležnike in z njimi sodeloval. Za lažje in učinkovitejše obveščanje je upravljavec vzpostavil bazo kontaktov lastnikov zemljišč (skladno s *Splošno uredbo o varstvu podatkov*¹⁵) s katerimi se povezuje pri načrtovanju in izvajanju aktivnosti.

Upravljavec bo sodeloval z upravljavci objektov in zemljišč, povezoval različne strokovne službe, izvajalce del ter druge akterje na območju s ciljem usklajevanja aktivnosti, da te ne ogrožajo varstvenih ciljev, in ažurnega obveščanja javnosti.

Z vzpostavitvijo prostorov Službe Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib na območju krajinskega parka (tivolski Rastlinjak) se bo povečala dostopnost in odzivnost upravljavca za prebivalce MOL, druge obiskovalce in uporabnike krajinskega parka, strokovne in druge službe. Upravljavec bo za obveščanje uporabljal komunikacijske kanale in orodja, ki so primerna za posamezne ciljne skupine. Med njimi so spletna stran, družbena omrežja, obveščanje medijev in komuniciranje preko kanalov MOL.

Pri svojem delu si bo tako upravljavec še naprej prizadeval na sodelovanje in vključevanje prebivalcev MOL, lastnikov in upravljavcev zemljišč ter drugih služb MOL pri upravljanju krajinskega parka.

IZVAJANJE PROJEKTOV

Upravljavec bo aktivno pristopil k pridobivanju sredstev lokalnih, nacionalnih, EU in mednarodnih skladov, ustanov oz. organizacij z namenom izvajanja varstvenih in razvojnih projektov, ki so usklajeni z varstvenimi cilji krajinskega parka.

Upravljavec je v prvem letu delovanja uspel pridobiti sredstva Mreže Parkov Dinaridov (Svetovni sklad za naravo (World Wide Fund for Nature) (WWF)), s katerimi je vzpostavil operativen kontakt z lastniki zemljišč v krajinskem parku. Sledilo je več prijav na različne razpise programov v mednarodnih in nacionalnih projektnih konzorcijih, med drugim Obzorja 2020, LIFE, INTERREG, Podnebni sklad ipd. Kapitaliziral je tudi sodelovanje z lastniki zemljišč, ki niso MOL. Bodisi v obliki odobritve uporabe zasebnega zemljišča za vzpostavitev naravovarstvenega ukrepa, bodisi financiranja ureditev poti za obiskovanje krajinskega parka ipd. Prijavljanje projektov se bo okrepilo z zapolnitvijo sistemiziranih delovnih mest upravljaljske službe.

POVEZOVANJE RAZLIČNIH DEJAVNOSTI IN PONUDNIKOV

Upravljavec bo pri usmerjanju organiziranih dogodkov organizatorje povezoval s ponudniki storitev, ki že delujejo v krajinskem parku. To je vezano tako na infrastrukturne kapacitete, na

---

¹⁵ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov)

primer najemi piknik prostora v rekreacijskem centru Mostec, utrjene površine in športni objekti v mestnem parku Tivoli, gostinska ponudba na Švicariji, v Mostecu ipd.

SPODBUJANJE EKSTENZIVNE RABE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ

Skladno s *Strateškim načrtom Skupne kmetijske politike 2023–2027* za Slovenijo in skladno z ukrepom 1.2. in vzporednim ukrepom 4.5.1. *Strategija razvoja podeželja in urbanega kmetijstva Mestne občine Ljubljana za obdobje 2021–2027*, si bo upravljavec prizadeval za povečevanje deleža naravi prijazne rabe kmetijskih površin (vzpodbujanje ekološkega kmetovanja in ekstenzivne rabe kmetijskih površin).

Na kmetijskih površinah na območju krajinskega parka je cilj ohranjati ali celo povečati delež ekstenzivnih travnikov. Na teh se vzpodbuja košnja v izvedbi največ dva krat letno, prednostno s strižno kosilnico in odvozom pokošenega rastlinskega materiala.

Vzporedna aktivnost za omogočanje ekstenzivne rabe kmetijskih zemljišč je tudi obvladovanje širjenja invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst ter povsod, kjer je smiselno tudi izvedba trajne odstranitve le teh.

Kot nadomestni ukrep ob vzpostavitvi zadrževalnika Brdnikova se bo na parcelah št. 1455/15, 1455/25 in 1427/1, vse v k.o. 2682 BRDO, na območju zadrževalnika Brdnikova (pogodba o skrbništvu št. C7560-21-740106 za obdobje 2021–2032) nadaljevala vzpostavitev mokrotnega travnika. V okviru vzpostavljanja mokrotnega travnika se bo izvajala tudi analiza tal in floristične sestave.

V sodelovanju z Biotehniško fakulteto, Univerze v Ljubljani se bodo nadaljevale aktivnosti v smeri vzpostavitve t.i. biodiverzitetnega rezervata na območju travnikov ob Biološkem središču. Koordinator omenjenih aktivnosti je Biotehniška fakulteta, Univerze v Ljubljani.

IZOBRAŽEVANJE IN OZAVEŠČANJE PREBIVALCEV MOL IN OBISKOVALCEV KRAJINSKEGA PARKA

Upravljavce bo tudi v naprej izvajal vodenja in predstavitve, sodeloval na dogodkih v zavarovanem območju in izven njega, s pomočjo katerih bo povečeval poznavanje in razumevanje pomena ohranjanja biodiverzitete in varstva naravnih vrednot v krajinskem parku. Upravljavce bo pripravljala različna gradiva in programe, s pomočjo katerih bo ozaveščal in izobraževal o pomenu varovanja in ohranjanja narave za vse ravni izobraževanja, od predšolske do vsebin za tretje življenjsko obdobje. Vodenja in izobraževanja bo izvajal tudi za splošno javnost ter posamezne interesne skupine. S pomočjo lastnih izvirnih publikacij, prispevkov v medijih, spletne strani, družbenih omrežij in z drugimi komunikacijskimi orodji in kanali bo prispeval k dvigu ozaveščenosti in pomenu varstva narave v MOL in širše.

Na podlagi podatkov o sesalcih, ki so t. i. karizmatične vrste, lahko preko pridobivanja informacij o njihovem stanju in stanju njihovega življenjskega prostora, med prebivalci Ljubljane dvigujemo tudi naravovarstveni pomen krajinskega parka ter krepimo zavedanje o obiskovanju narave in oblikovanju urbanih površin, domačih vrtov z mislijo na ostala živa bitja.

Upravljavec se povezuje tudi z drugimi izvajalci in ponudniki izobraževalnih aktivnosti in se vključuje v projekte za povečanje učinkov izobraževalnih procesov na območju krajinskega parka.

Ustanovil bo tudi aktivno skupno »Prijatelji krajinskega parka«, v kateri bodo lahko sodelovali prostovoljci. Upravljavec bo za to skupino izvajal različna izobraževanja in z njimi izvajal različne aktivnosti v podporo upravljanju zavarovanega območja.

SPODBUJANJE UPORABE OKOLJU PRIJAZNIH TEHNOLOGIJ IN METOD

Upravljavec bo spremljal rabo prostora in vpliv tehnologij za urejanje prostora in upravljanje zemljišč in infrastrukture na doseganje varstvenih ciljev. Aktivnosti bo usmerjal v sodelovanje s pristojnimi javnimi službami v obliki predlogov oz. pobud za uporabo okolju prijaznih in humanih tehnologij ter ozaveščal splošno javnost na tem področju.

S pridobitvijo sredstev iz nacionalnih in mednarodnih skladov in drugih finančnih mehanizmov namerava elektrificirati vozni park vzdrževalskih vozil, umestiti komunalno čistilno napravo na območju rekreacijskega centra Mostec in namestiti dodatna parkirna mesta za kolesa.

Na podlagi izsledkov opažanj s terena bomo nadgrajevali naslednja priporočila, ki smo jih oblikovali v minulih letih: *Poročilo o sečnji na Podrožniški poti 2019 – smernice za izvajanje sečnje, Predlog prometnega režima in Usmeritve za organizatorje dogodkov v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib.*

SPODBUJANJE RAZISKAV

Upravljavec v vlogi strokovne naravovarstvene službe predstavlja vezni člen med strokovnimi in znanstveno raziskovalnimi institucijami, odločevalci, ustanoviteljem ter zainteresirano splošno javnostjo. S svojim delovanjem bo upravljavec spodbujal izvajanje raziskav, ki prispevajo k uresničevanju ciljev krajinskega parka.

Posodabljali bomo nabor predlogov raziskovalnih tem, ki bodo objavljene na spletni strani krajinskega parka. Nabor predlaganih raziskovalnih tem se bo oblikoval glede na prepoznane potrebe upravljavca za uresničevanje varstvenih ciljev.

OHRANJANJE ZNAČILNIH KRAJINSKIH STRUKTUR

Skladno z *Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*, z *Zakonom o kmetijskih zemljiščih (ZKZ)*¹⁶ (1.a člen), z ukrepom 4.2. *Strategije razvoja podeželja in urbanega kmetijstva Mestne občine Ljubljana za obdobje 2021–2027*, in z *Vizijo Ljubljana 2025* si bo upravljavec prizadeval za ohranjanje značilnih krajinskih struktur, zlasti prepletenosti gozdnih in kmetijskih površin.

---

¹⁶ Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE

Ta cilj bo dosežen z ohranjanjem deleža pomembnih krajinskih struktur, kot so npr. mejice, posamična drevesa, ekstenzivni travniki in njive. Upravljavalec si bo prizadeval za povečanje deleža mejic in ekstenzivnih travnikov.

Na območju med Biološkim središčem in Potjo Roberta Blinca se nahaja več sušečih se posamičnih hrastov, kot ostanek nekdanjih obsežnih poplavnih mokrotnih travnikov. Omenjena drevesa predstavljajo markanten element kmetijske kulturne krajine zato naj se ohranjajo.

Ohranja se značilen gozdni rob, obvladuje se širjenje ITV.

V okviru projektne naloge *Določitev elementov krajinske pestrosti in krajinskih struktur ter spremljanje njihovega stanja* bomo opredelili krajinsko pestrost in značilnosti oz. krajinske prvine z vrednotenjem njihovega pomena za ohranjanje biotske pestrosti v krajinskem parku.

ODKUP NARAVOVARSTVENO POMEMBNIH ZEMLJIŠČ, KI SO V ZASEBNI LASTI

Od leta 2020 MOL redno odkupuje zemljišča v krajinskem parku. Od leta 2021 dalje odkupuje tudi lastniške deleže. Upravljavalec lastnike seznaja z možnostjo prodaje zemljišč, prednostno na naravovarstveno pomembnejših območjih, kot sta naravna rezervata. Za učinkovitejše doseganje varstvenih ciljev krajinskega parka je smiselno postopno odkupiti čim več zemljišč. Prioriteto imajo zemljišča na območjih naravnih rezervatov Mali Rožnik in Mostec, ki zahtevajo aktivno upravljanje, to pomeni izvajanje določenih ukrepov za vzdrževanje oz. vzpostavitev zelenega stanja.

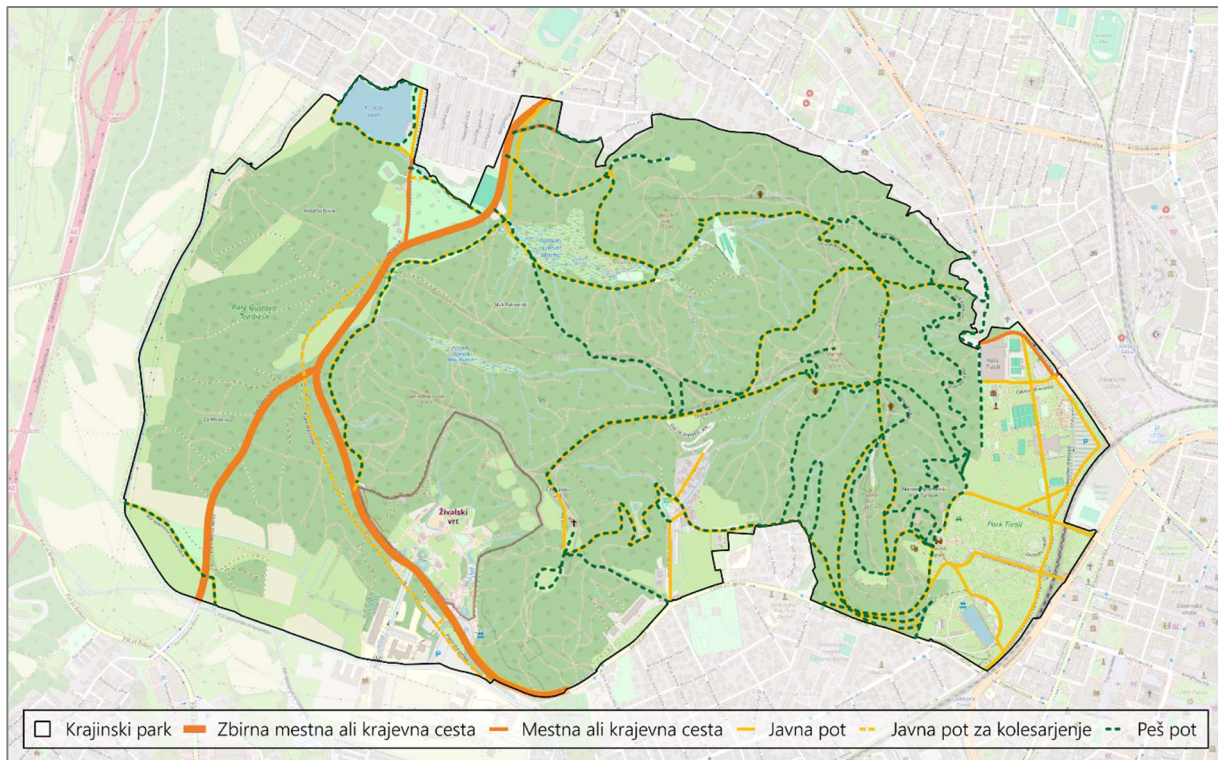
USMERJANJE OBISKOVALCEV

Upravljavalec krajinskega parka aktivno usmerja obiskovalce na javne poti z vzdrževanjem označb, neposredno komunikacijo na terenu in informiranjem prek družbenih omrežij. S tem spodbuja uporabo urejene infrastrukture in opozarja na negativne vplive stihijske rabe, kot so poškodbe gozdnih tal, podrasti in koreninskih sistemov ter konflikti z lastniki zemljišč. V krajinskem parku je razvejana mreža poti, vključno z več kot 15 km urejenih gozdnih poti, trim stezo Mostec in tematskimi učnimi potmi, kot je Jesenkova gozdna učna pot. Te poti obiskovalcem omogočajo varno, raznoliko in doživljajsko bogato rekreacijo. (Slika 11)

Že sedaj se obiskovalcev načrtno ne usmerja v ožja zavarovana območja in ekocelice, kjer je prednost dana ohranjanju naravnih procesov. Kljub temu pa lahko naraščajoča stihijska raba povzroča širjenje neuradnih poti, ki ogrožajo ekološko integriteto območja in zmanjšujejo varnost ter kakovost rekreacijske izkušnje obiskovalcev.

Leta 2019 je upravljavalec na celotnem območju krajinskega parka postavil senzorje za spremljanje obremenitev izbranih poti in stez ter sodeluje pri urejanju in obnavljanju uradnih poti in pripadajoče opreme.

Upravljavalec bo ob pridobitvi novih podatkov o številčnosti obiska v krajinskem parku, popisu mreže stihijskih poti in novih podatkih o prisotnih organizmih in stanju naravnih vrednot določil območja, kamor se rekreacija še naprej ne bo usmerjala, območja dinamičnega upravljanja stihijskih poti ter območij ob koridorjih javne infrastrukture.

Vir: GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 11: Javne ceste in poti

Upravljavalec bo vzpostavil kataster poti, vključno s stihijskimi, in predlagal pogoje rabe ter način vzdrževanja. Za izbrane stihijske poti bo predlagal ukinitve s preprečevanjem nadaljnje uporabe. S tem bo stremel k usmerjanju obiskovalcev na urejene in označene poti ter postopno ukinjal neoznačene stihijske poti v krajinskem parku.

Ključno pri tem je tudi spremljanje obiska, stanja narave ter percepcije in preferenc obiskovalcev, kar omogoča prilagodljivo in trajnostno upravljanje krajinskega parka, ki usklajuje kakovostno rekreacijo z naravovarstvenimi cilji.

V okviru projektne naloge bo izdelana strokovna ocena ogroženosti naravne vrednote Rožnik – Šišenski hrib – Koseški boršti (ID 317) z vidika obiskovanja z določitvijo območij brez obiskovanja in predlogom ukrepov za zmanjšanje negativnih vplivov obiskovanja.

REDNO VZDRŽEVANJE PARKOVNE IN DRUGE INFRASTRUKTURE

Upravljavalec bo v času opravljanja naravovarstvenih nadzorov spremljal stanje in rabo parkovne ter druge infrastrukture v krajinskem parku. Podajali bomo predloge za nadgradnjo oz. razvoj geografskega informacijskega sistema (GIS), ki ga uporabljamo pri delu. V GIS bomo posodabljali ter ažurirali stanje parkovne infrastrukture. Pri vzdrževanju parkovne in druge infrastrukture bomo sodelovali z ostalimi pristojnimi službami. Sodelovali bomo tudi pri razvoju in umeščanju nove parkovne ter druge infrastrukture v krajinskem parku.

NADOMESTITEV OBSTOJEČEGA SISTEMA OSVETLJAVE Z NARAVI PRIJAZNEJŠIM SISTEMOM OSVETLITVE

Trenutna razsvetljava na širšem območju parka v celoti ne ustreza zahtevam za razsvetljavo za pešce (osnovni kriterij je osvetljenost). Večinoma niso doseženi zahtevani nivoji osvetljenosti za minimalni svetlobno tehnični razred in tudi ne zahteve glede enakomernosti osvetljenosti.

Skladno z *Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja*¹⁷ si bo upravljavec prizadeval, da bo do konca veljavnosti tega načrta upravljanja vsaj 70 % vse razsvetljave na območju krajinskega parka ustrezalo določilom *Uredbe*.

Na javnih uradnih poteh, ki so prepoznane kot poti dnevnih migracij, kot je npr. pot ob železnici, se zagotavljanja neprekinjeno osvetljevanje. Na poteh, kjer je prepoznan velik rekreacijski pomen (npr. trim steza), se zagotavlja ambientalna osvetlitev, pri čemer je razdalja med svetili največja možna, da še zagotavlja varno gibanje.

Prednostno se stremi k zmanjševanju jakosti osvetlitve v celotnem gozdnem delu in zahodnem delu krajinskega parka. To vključuje tudi okoljsko primernejše osvetljevanje cerkve Marijinega obiskanja na Rožniku, kjer je predvidena celovita zamenjava obstoječih svetil.

SPODBUJANJE ORGANIZIRANEGA VODENJA

Upravljavec se izobražuje in krepi kompetence s področja interpretacije narave, gozdne pedagogike in drugih primernih načinov predstavitev zavarovanega območja za različne ciljne skupine, ki obiskujejo krajinski park. V skladu s kadrovskimi in časovnimi zmožnostmi izvaja vodenja za različne ciljne skupine. Upravljavec si bo prizadeval za izvajanje organiziranega vodenja obiskovalcev po krajinskem parku z naravovarstveno usposobljenimi turističnimi delavci.

Upravljavec si prizadeva za dvig poznavanja vsebin varstva narave pri izvajalcih turističnih vodenj, ki se izvajajo na območju parka (in širše v MOL). Zato bo za zagotavljanje celovite in enotne interpretacije krajinskega parka aktivno sodeloval z Zavodom Turizem Ljubljana, ko gre za oblikovanje turističnih vsebin na območju krajinskega parka.

2.2 PODROBNA OPREDELITEV VARSTVENIH REŽIMOV IN VARSTVENE USMERITVE PO DEJAVNOSTIH

Z vidika dolgoročnega načrtovanja dejavnosti v KP TRŠh in vpliva na cilje ohranjanja narave so najpomembnejši načrti *Občinski prostorski načrt Mestne občine Ljubljana*, GGN in ribiško-gojitveni načrti ter lovsko-upravljavski načrti. *OPN MOL* določa namenska raba prostora (NRP) v območju in s tem tudi usmerja pritiske urbanizacije na zavarovano območje. Usklajevanje interesov je zahtevno, na sprejem odločitev pa vpliva tudi izvedena *CPVO*, skupaj z dodatkom za presojo sprejemljivosti *OPN MOL* na KP TRŠh. V zadnjih letih je tako velik pritisk predvsem na območju živalskega vrta in fakultet. GGN se izdelujejo na različnih ravneh. Na ravni gozdno gospodarskega

---

¹⁷ *Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13 in 44/22 – ZVO-2)*

območja Ljubljana, velja načrt, ki je izdelan za obdobje 2021–2030, in za katerega je bila izvedena CPVO vključno tudi z presojo sprejemljivosti načrta na varovana območja. GGN za gospodarsko enoto Ljubljana je v izdelavi, saj sedanjemu počasi izteka veljavnost. Poleg teh načrtov pa se v skladu s prej navedenimi načrti izdelujejo tudi podrobni gozdno gojitveni načrti (GGoj). V gozdarske načrte se vključujejo naravovarstvene smernice, ki jih pripravlja Zavod Republike Slovenije za varstvo narave (ZRSVN), z upravljavcem območja KP TRŠh pa je tudi vzpostavljena zelo korektna komunikacija. V okviru ribiško-gojitvenih načrtov se načrtujejo ukrepi le na območju Tivolskega ribnika in Koseškega bajerja. Z vidika doseganja varstvenih ciljev bi bilo zelo zaželeno podrobnejše načrtovanje tudi v ostalih sektorjih, predvsem kmetijskem sektorju in pri upravljanju z vodami. S tem bi celostno pokrili vse ključne dejavnosti v prostoru, ki pomembno vplivajo na doseganje varstvenih ciljev v KP TRŠh. Upravljavca KP TRŠh se vključuje v proces načrtovanja pri vseh sektorjih s ciljem vključevanja naravovarstvenih vsebin v sektorske plane ter iskanjem sinergij med vsemi sektorskimi plani.

V nadaljevanju so podane usmeritve za razvoj dejavnosti s smernicami za rabo naravnih virov.

KULTURNA DEDIŠČINA

Za varstvo kulturne dediščine v Sloveniji skrbi Zavod za kulturno dediščino Slovenije (ZVKDS), ki izvaja strokovne in upravne naloge na področju ohranjanja nepremične ter pripadajoče premične in žive kulturne dediščine. Upravljanje kulturne dediščine vključuje naloge, potrebne za izpolnitev namena, zaradi katerega je enota kulturne dediščine razglašena za spomenik. To zajema vodenje in organiziranje vzdrževanja, uporabe, dostopnosti, predstavitve javnosti ter spremljanje stanja kulturne dediščine.

Upravljavca kulturne dediščine je lahko državni organ, samoupravna lokalna skupnost ali druga fizična ali pravna oseba, pristojna za upravljanje spomenika ali spomeniškega območja. V primeru zavarovanega območja narave lahko upravljavca vključuje tudi upravljavca zavarovanega območja, če je to določeno v aktu o zavarovanju in če je upravljavca strokovno usposobljen za upravljanje spomeniškega območja.

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- priprava odloka za varstvo kulturne dediščine na območju krajinskega parka,
- aktivno ohranjanje in interpretacija premične ter nepremične kulturne dediščine, skladno s cilji zavarovanega območja,
- vključevanje vsebin kulturne dediščine in zgodovinskih dejstev v prepoznavanje območja, interpretacijo narave in organizacijo dogodkov,
- vzdrževanje in prenova mestnega parka Tivoli v sodelovanju z upravljavcem in ZRSVN, skladno z ekološkimi zahtevami vrst ter brez vpliva na zaščitene naravne značilnosti,
- spodbujanje kulturnih prireditev v sodelovanju s kulturnimi ustanovami na območju krajinskega parka ter
- organizacija vodenih ogledov po kulturni dediščini v območju krajinskega parka.

GOZDARSTVO

Na območju KP TRŠh način gospodarjenja z gozdom določa *Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ljubljana* (ZGS, 2015), ki je pripravljen ob upoštevanju naravovarstvenih smernic in je trenutno v fazi prenove. Gospodarjenje z gozdom poteka v skladu s poudarjenimi socialnimi funkcijami gozda, ki je bila leta 2010 razglašena tudi za gozd s posebnim namenom.

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- spodbujanje sonaravnega in trajnostnega gospodarjenja z gozdovi,
- spodbujanje ohranitve ekoloških in socialnih funkcij gozda,
- zagotavljanje strukturne, starostne in vrstne pestrosti gozdnih sestojev,
- ohranjanje in vzpostavljanje rastišču primerne sestave drevesnih vrst in gozdnih združb,
- opuščanje sajenja smreke,
- omejevanje tujerodnih drevesnih vrst v gozdnem prostoru, zamenjava z rastišču primernimi avtohtonimi vrstami, ki se aktivno prilagajajo naravni dinamiki brez intenzivnih premen,
- ohranjanje najmanj 3 % celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega obsega,
- prepuščanje posameznih predelov gozda naravnemu razvoju (ekocelice brez ukrepanja na vsaj 3 % celotnega gozdnega prostora brez površin, ki so naravni rezervat),
- ohranjanje najmanj dveh odmirajočih dreves z dupli in poldupli na ha, predvsem odraslega drevja nad 30 cm prsnega premera,
- ohranjanje debelih dreves, ki imajo nad 50 cm premera v prsni višini, v območju 20 m od javnih poti in poti, ki se vzdržujejo ali urejajo za obiskovanje krajinskega parka,
- ohranjanje vodnih in močvirnih biotopov v gozdu in na gozdnem robu,
- urejanje brežin po vzpostavitvi gozdnih prometnic tako, da se prepreči erozija,
- izvajanje redne sečnje in spravilo lesa v času suše ali pozimi,
- uporaba gozdnih prometnic, ki so hkrati tudi sprehajalne poti, če za spravilo lesa ni mogoče uporabljati drugih gozdnih prometnic, pri čemer je treba o načrtovani sečnji in spravilu lesa na ustrezen način predhodno obvestiti javnost,
- gradnja novih gozdnih prometnic samo v primeru, če rekonstrukcija obstoječih ni izvedljiva in za izkoriščanje gozda ni mogoče urediti pripravljenih gozdnih vlak, ter v skladu s predpisi, ki urejajo gozdove, in s predhodnim soglasjem ZRSVN,
- izvajanje strojne sečnje in uvajanja novih tehnologij v primeru sanacijskih del po večjih ujmah na podlagi soglasja ZRSVN,
- puščanje sečnih ostankov v gozdu (razen na območju Naravnega spomenika Pod Turnom) skladno z gozdarsko zakonodajo in občinskih odlokih vezanih na gozdove s posebnim namenom,
- preprečevanje spravila lesa po strugah vodotokov,
- preprečevanje gradnje in urejanja nove gozdne infrastrukture na območjih populacij hrošča vrste močvirski krešič (*Carabus variolosus*) in raka vrste navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) v 25 m pasu od bregov vodotokov ter skrb za popolno ali mestoma pretrgano zasenčenost vodotoka z drevesi ali grmovjem v pasu 5 m od brežin vodotoka ter

- v naravnih rezervatih Mali Rožnik in Mostec je dopustno izvajati tista varstvena dela, vključno z varstvenimi gozdnogospodarskimi deli, ki so potrebna za ohranjanje značilnosti ožjega zavarovanega območja, naravnih rezervatov ter naravnih vrednot oz. širšega zavarovanega območja.

LOVSTVO

Območje KP TRŠh je nelovna površina kjer, skladno z Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib¹⁸ in Zakonom o divjadi in lovstvu (ZDLov-1)¹⁹, lov oz. odstrel divjadi ni dovoljen. Območje se upravlja skladno z Lovsko upravljavskim načrtom za II. Gorenjsko lovsko upravljavsko območje (2011–2020) (ZGS, 2012). Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- analiziranje vseh prepoznanih možnih konfliktov, ki bi lahko nastali s prehajanjem živali nekaterih vrst, kot so divje svinje (*Sus scrofa*), ter
- ugotavljanje stanja divjadi, predvsem srnjadi (*Capreolus*), na področju genetske pestrosti, številčnosti, starosti, spolne strukture in zdravstvenega stanja, prehranjevalnih navad ter nosilne kapacitete habitata, in predvidevanje družbeno sprejemljivih ukrepov za zmanjševanje staleža srnjadi na nelovnih površinah.

KMETIJSTVO

Dejavniki, ki ogrožajo naravovarstveno pomembne vsebine in njihove lastnosti znotraj KP TRŠh, so tesno povezani s spremembami v kmetijski dejavnosti. Na eni strani se soočamo z intenzifikacijo, na drugi pa z opuščanjem kmetijskih praks. Intenzifikacija prinaša tveganje za pretvorbo travniških površin v njivske, izvajanje hidromelioracij in agromelioracij, pretirano gnojenje, uporabo fitofarmacevtskih sredstev, gojenje gensko spremenjenih rastlin ter prezgodnjo in prepogosto košnjo. Nasprotno pa opuščanje kmetijske dejavnosti spodbuja širjenje ITV, kar prav tako negativno vpliva na naravno ravnovesje.

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- spodbujanje ohranjanja kmetijske dejavnosti v skladu s cilji krajinskega parka,
- ohranjanje ekološke in socialne funkcije kmetijske rabe, ki prispevata k varstvu narave,
- podpiranje ekološkega kmetovanja,
- ohranjanje ekstenzivnih travnikov z omejenim gnojenjem (enkrat letno, z maksimalnim vnosom dušika do 40 kg/ha) in košnjo po 30. juniju,
- povečevanje deleža ekstenzivnih travnikov,
- ohranjanje mejic ter manjših skupin dreves in grmovnic za vzdrževanje mozaične krajine,
- prepoved izvajanja melioracij,
- prepoved uporabe pesticidov na travniških površinah,
- preprečevanje spreminjanja trajnih travnikov v njivske površine,
- nadzor in odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlinskih, živalskih in glivnih vrst,

---

¹⁸ (Uradni list RS, št. 78/15, 41/16 in 86/24)

¹⁹ Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)

- vzdrževanje deleža trenutne kmetijske rabe ter
- aktivna komunikacija z lastniki in drugimi deležniki.

Za učinkovito preprečevanje intenzifikacije kmetijske rabe in ohranjanje obstoječega stanja kmetijskih zemljišč je ključna intenzivna komunikacija z lastniki zemljišč. Z namenom doseganja naravovarstvenih ciljev je pomembno, da se ta dialog razširi tudi na lastnike zemljišč izven območja krajinskega parka, med Potjo spominov in tovarštva (PST) ter zahodno obvoznico.

RIBIŠTVO

Na območju KP TRŠh se nahajata dve stoječi vodni telesi, in sicer Koseški bajer in Tivolski ribnik. Za upravljanje Koseškega bajerja je pristojna Ribiška družina Dolomiti, za Tivolski ribnik pa Ribiška družina Barje. Na delu obale Koseškega bajerja se izvaja športni ribolov, ki močno vpliva na evtrofikacijo tega vodnega telesa, poleg tega pa lahko dejavnost ribolova potencialno moti tudi druge uporabnike krajinskega parka. Zato naj se pri varstvu in razvoju upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- spodbujanje odstranjevanja tujerodnih živalskih vrst iz obeh vodnih teles,
- zmanjševanje vnosa hranil v Koseški bajer s strani ribičev,
- določitev vrstno in številčno optimalnih ribjih združb z upoštevanjem ekoloških razmer,
- ohranjanje ekološkega ravnovesja z renaturacijo ribjih populacij z avtohtonimi vrstami,
- vzpostavitev dobrega sodelovanja z ribiškimi družinami in vzajemno obveščanje o aktivnostih,
- izvajanje ribolova v Koseškem bajerju skladno s prostorskimi in časovnimi prilagoditvami iz odloka ter
- omejeno in dogovorjeno apnenje Koseškega bajerja v sodelovanju z veterinarjem, ribiško družino in upravljavcem območja.

UPRAVLJANJE VODA

Vode s severne in zahodne strani KP TRŠh se izlivajo v Pržanec in Glinščico, nato v Gradaščico in dalje v Ljublanico. Na južni in vzhodni strani pa se vode pretežno ujamejo v kanalizacijski sistem. Podrobnejših meritev in sistematičnega spremljanja kakovosti vode ni.

Da bi ohranili mokrišča in biotsko raznovrstnost krajinskega parka, je treba urediti hidrološke razmere in zmanjšati občutljivost območja na podnebne spremembe, kot so sušna obdobja in močne padavine. Potreben je celovit pristop k upravljanju voda, ki vključuje naslednje korake:

- priprava hidrološko-hidravlične študije za simulacijo padavin in pretokov vode po mreži vodotokov,
- izračun obremenitev kanalizacijskega sistema in zmanjšanje padavinskih voda, ki obremenjujejo centralno čistilno napravo,
- izračun količine padavinskih voda, ki bi se lahko uporabile za vzdrževanje zelenih površin (npr. retenzijski zadrževalniki),
- pregled stanja vodnogospodarskih objektov, predlogi za ponovno aktivacijo obstoječih in vzpostavitev novih retenzijskih površin ter
- pregled sonaravnih ukrepov za zadrževanje vode v gozdovih in drugih zelenih površinah ter načrti za njihovo izvedbo.

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- ohranja naj se ekološko ustrezen hidrološki režim,
- pri urejanju vodotokov in stoječih voda naj se ohranja naravne procese ter vodne in obvodne ekosisteme in HT,
- spodbuja se ohranjanje oz. izboljševanje ekološkega in kemijskega stanja voda ter količine in kakovosti vodnih virov,
- na brežinah vodotokov se prednostno odstranjuje ITV,
- spodbuja se ohranjanje hidromorfoloških značilnosti vodotokov in obvodnih zemljišč, biotske raznovrstnosti ter krajinske vrednosti površinskih voda in obvodnih prostorov,
- pripravi se analiza stanja površinskih voda in analiza vpliva človekovih dejavnosti na stanje površinskih voda,
- vodotoke se ureja v zimskem in jesenskem času, ko je vpliv na biotsko raznovrstnost najmanjši,
- čim več padavinske vode naj se zadrži v naravi (v gozdu, mokriščih, potokih in primernih kmetijskih površinah) ter
- pri pripravi načrtov upravljanja z vodami naj sodeluje upravljavec območja.

Ker je stanje narave in njenih sestavin v krajinskem parku močno povezano s hidrološkimi razmerami, je treba ohraniti in izboljševati tudi stanje površinskih in podzemnih voda, vodnih površin in povezav na območju.

PROMET

Območje KP TRŠh je prednostno namenjeno pešcem, medtem ko se v njem uporablja sodobna urbana prometna sredstva, motorni promet pa je prepovedan razen za gospodarjenje z gozdom in lastnike gozdnih in kmetijskih zemljišč. Zaradi zmanjšanja tveganja trkov in povozov prostoživečih živali je treba nadaljevati z aktivnostmi za zmanjšanje prometne obremenitve na Poti Roberta Blinca in Večni poti ter po potrebi vzpostaviti fizične ovire za zmanjšanje hitrosti prometa.

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- spodbujanje trajnostne mobilnosti,
- sezonske omejitve prometa zaradi selitvenih poti dvoživk,
- umeščanje objektov za varne migracije dvoživk na znanih migracijskih poteh pri obnovah javnih poti,
- umirjanje individualnega avtomobilskega prometa in krepitev javnega prevoza,
- omogočanje dostopa do glavnih prepoznavnih točk parka za osebe z oviranostmi,
- nadomeščanje uporabe natrijeve soli za zimsko soljenje cest z okolju prijaznejšimi sredstvi,
- razbremenitev Večne poti, ki fizično ločuje nekoč enoten ekosistem na 2 dela, in razmislek o njenem zaprtju za osebni motorni promet,
- usmerjanje mirujočega prometa na obrobje parka,
- urejanje parkirišč za obiskovalce izven zavarovanega območja in na vstopnih točkah parka,
- spodbujanje obiskov peš ali s kolesom,
- zagotavljanje varnih postajališč za obiskovalce z lastnimi kolesi,

- urejanje kolesarskih poti po obodu parka in preverjanje možnosti prečne povezave med Mostecem in Rožno dolino oz. Šiško,
- usmerjanje obiskovalcev na urejene in označene poti ter postopno ukinjanje neoznačenih poti ter
- zamenjava obstoječega sistema osvetljave s prijaznejšo razsvetljavo (v skladu z *Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja*)..

TURIZEM IN PROSTOČASNE DEJAVOSTI

Pri razvoju in načrtovanju aktivnosti vezanih na obiskovalce in izvajanje prostočasne dejavnosti se upošteva:

- turistične, športne in rekreacijske dejavnosti naj bodo skladne s cilji krajinskega parka;
- razvija se uravnotežena in trajnostno usmerjena turistična ponudba, ki izhaja iz naravnih in kulturnih potencialov ter nosilne zmogljivosti krajinskega parka;
- obiskovanje krajinskega parka se usmerja skladno s cilji zavarovanega območja;
- spodbuja se razvoj in ureditev krajinskemu parku primerne športne in rekreacijske infrastrukture, ki se umešča na obstoječa stavbna zemljišča;
- spodbuja se tradicionalna in naravi prijazna ponudba;
- povezuje se ponudnike in spodbuja se razvoj prepoznavnih produktov;
- organizira se vodenje domačih in tujih obiskovalcev po krajinskem parku z naravovarstveno usposobljenimi turističnimi delavci;
- spodbuja se javni značaj športnih in rekreativnih dejavnosti;
- ureja se parkovna infrastruktura vključno s centrom za obiskovalce;

Kurjenje ognja

V krajinskem parku ni namenskih piknik prostorov. Organizacijo večjih piknikov omogoča upravljavec gostišča v Mostecu. Na tem mestu velja opozoriti, da kurjenje ognja ni dovoljeno, razen za potrebe zagotavljanja varstva gozdov in v okviru dovoljenih prireditev, kot je zapisano v poglavju o usmerjanju dogodkov.

Drsanje

Območje krajinskega parka, kamor sodi tudi Koseški bajer, je bilo z *Odlokom o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* zavarovano leta 2015 tudi z namenom, da spodbuja oblike rekreacije, ki so skladne s cilji krajinskega parka. Med pomembnejšimi cilji je ozaveščanje, kako z našim obiskom parka vplivamo na bistvene prvine parka, zaradi katerih je bil ta prepoznan kot pomemben z vidika ohranjanja narave. Zato *Odlok* nekaterih dejavnosti ne dovoljuje oz. jih omejuje.

Kopanje, potapljanje in jadranje po *Odloku* niso dovoljeni. Praviloma na stoječih vodah tudi ni dovoljeno izvajati drugih rekreacijskih dejavnosti, kamor sodi tudi drsanje. Po podatkih Zavoda za ribištvo Slovenije je v Koseškem bajerju več ogroženih vrst rib, na nekatere pa ima lahko drsanje negativen vpliv (drsanje povzroča hrup, ki ribe prebudi iz zimske neaktivnosti). Postanejo bolj dovzetne za nekatere bolezni, lahko tudi poginejo.

Pri upravljanju krajinskega parka stremimo k vzpostavljanju ravnovesja med ohranjanjem narave in možnostmi za kakovostno rekreacijsko izkušnjo obiskovalcev.

URBANIZACIJA

Pri varstvu in razvoju naj se upošteva vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- postopna zamenjava košev za smeti s pokritimi, da se prepreči raznašanje odpadkov s strani živali,
- prilagoditev javne razsvetljave, ki je urejena na javnih cestah in sprehajalnih poteh, da ne vpliva na življenjske cikle nočnih živali,
- ohranjanje povezave med naravnimi enotami za stabilnost ekosistema in obnavljanje populacij glivnih, rastlinskih in živalskih vrst,
- ohranjanje kmetijskega območja med PST in delom zahodne obvoznice kot edinega prostega koridorja za prehajanje organizmov v in iz krajinskega parka,
- razmislek o izgradnji zelenega mostu preko zahodne obvoznice, da bi trajno zagotovili povezljivost ekosistemov,
- ureditev čiščenja in odvajanja odpadnih voda znotraj krajinskega parka,
- spodbujanje čiščenja komunalnih voda z malimi biološkimi in rastlinskimi čistilnimi napravami ter
- evidentiranje in sanacija nelegalnih odlagališč odpadkov.

Povezanost naravnih enot je ključna za stabilnost ekosistema in obnovo rastlinskih, glivnih in živalskih vrst. Kmetijsko območje med PST ter zahodno obvoznico ima pomembno vlogo kot prosti koridor za prehajanje organizmov. Urbanizacija na tem območju ne sme posegati vanj. Za dolgoročno ohranitev povezljivosti ekosistemov je smiselna izgradnja zelenega mostu čez obvoznico proti Polhograjskim Dolomitom, pri čemer je treba najprej podrobno preučiti morebitne konflikte, kot je prehajanje divjih svinj.

PARKOVNA INFRASTRUKTURA

Parkovna infrastruktura v krajinskem parku vključuje učne poti s pripadajočimi oznakami in opremo, naravovarstvene informacijske točke, informacijski center ter oznake za usmerjanje in doživljanje območja. Zaradi sprememb *Pravilnika o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000*²⁰ v letu 2021 je treba vse uvajalne, informativne in usmerjevalne table uskladiti z novimi zahtevami in zamenjati do 1. januarja 2030.

Pri načrtovanju, posodobitvi in razvoju naj se upošteva celovit pristop, ki zagotavlja enotno podobo in skladnost vseh elementov krajinskega parka. Upošteva naj se vrsto **specifičnih ukrepov**, med katerimi so ključni:

- ohranjanje vizualne kakovosti prostora (infrastruktura naj ne posega v vedute in ne ustvarja občutka prekomerne nasičenosti prostora),

---

²⁰ *Pravilnik o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000 (Uradni list RS, št. 145/21)*

- usklajena interpretacija narave (urediti je treba informacijsko-točkovni sistem, ki bo vsebinsko in oblikovno povezan, prepoznaven na vseh lokacijah ter prilagojen različnim ciljnim skupinam),
- vzpostavitev vstopnih točk (na sedežu upravljavca krajinskega parka je treba urediti osrednjo informacijsko in interpretacijsko točko, ki bo obiskovalcem ponujala pregled nad ključnimi značilnostmi in vsebinami krajinskega parka) ter
- redno vzdrževanje (zagotoviti je treba redno vzdrževanje obstoječe infrastrukture in sprotno prilagajanje novih elementov, da bodo skladni s podobo in namenom krajinskega parka).

Za učinkovito izvajanje teh ukrepov je nujno sodelovanje z deležniki ter spoštovanje določil načrta upravljanja, da se dosežejo dolgoročni varstveni cilji in omogoči kakovostno izkušnjo.

DOGODKI

Na območju KP TRŠh je možno izvajanje več vrst dogodkov, in sicer:

- prireditve,
- snemanja in
- promocijske aktivnosti.

Prireditve je vsako organizirano zbiranje oseb zaradi izvajanja kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur (*Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ)*²¹).

Snemanje je dogodek z namenom kreiranja avdiovizualnih vsebin za potrebe televizijske, radijske in filmske produkcije (npr. snemanje oddaj, filmov, nadaljevalk ipd.).

Promocijska aktivnost je vsaka aktivnosti z namenom pridobivanja zvočnega, video ali slikovnega materiala za izvajanje tržnih aktivnosti (npr. snemanje reklam, promocijskega materiala itd.).

KP TRŠh je javni prostor za oddih, rekreacijo, razvedrilo, izobraževanje in izvajanje športnih aktivnosti. Kot zavarovano območje narave je prednostno namenjen varovanju naravnih vrednot, ohranjanju in izboljšanju stanja biotske raznovrstnosti ter ohranjanju krajinske pestrosti.

Vsi dogodki, ki se izvajajo na zavarovanem območju, morajo biti zato za obiskovalce in naravo čim manj moteči in združljivi z varstvenimi cilji krajinskega parka, navedenimi v *Odloku o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* (1. člen).

Organizator pred izvedbo dogodka:

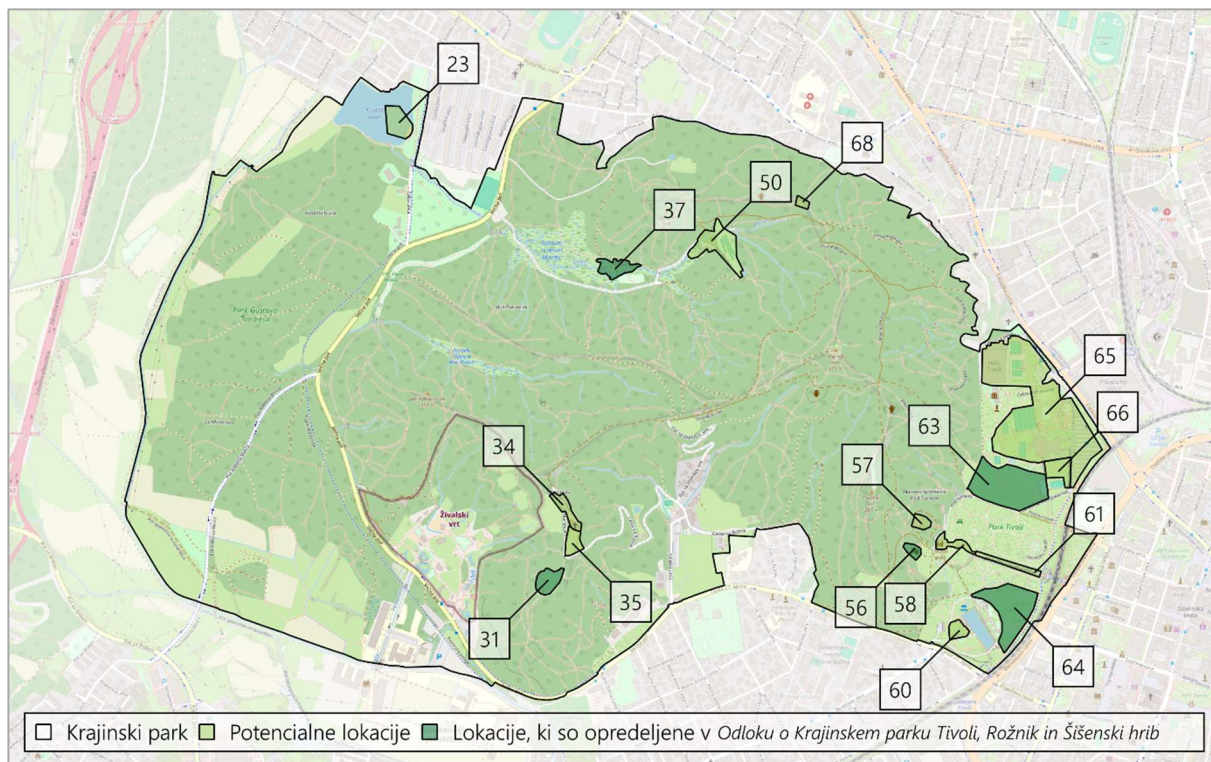
1. Preveri, ali je izvedba načrtovanega dogodka sprejemljiva dejavnost v KP TRŠh.

Organizator na podlagi kriterijev za izvedbo dogodkov (Preglednica 6) na za to opredeljenih potencialnih lokacijah (Slika 12) oceni, ali se načrtovani dogodek uvršča v katero izmed navedenih kategorij in ali je glede na namen in obseg primeren za izvedbo na opredeljenih potencialnih lokacijah. V Preglednica 6 niso zapisani vsi kriteriji z robnimi pogoji za izvedbo dogodka.

---

²¹ *Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ) Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo*

Upravljavalec ali MOL lahko v skladu z zakonodajo dopiše dodatne pogoje. Odobritev dogodka na podlagi pozitivne samoocene ni samoumevna in je namenjena usmerjanju in predstavitvi robnih pogojev organizatorju.

Vir: GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; KP TRŠh, 2025; prikaz: ZaVita, 2025

Slika 12: Potencialne lokacije za organiziranje prireditev z označenimi upravljavskimi območji²²

²² Poglavje 3.4.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Preglednica 6: Potencialne lokacije za organiziranje prireditev

Kriterij		Lokacija ²³ in ²⁴															
		Zelenica pri rastlinjaku	Pri Jakopičevem sprehajališču	Jakopičevo sprehajališče	Okolica Švicarije	Okolica Tivolskega gradu	Plečnikov avditorij	Sankališče	Travnik pod bazenom	Športni park Tivoli	Cankarjev vrh	Cankarjev vrh, jasa pod cerkvijo	Sindikalni travnik	Mostec	Skakalnica Mostec	Koseški bajer	Neposredna okolica Bloudkovega stolpa
Upravljavsko območje		60	64	61	57	58	56	63	66	65	34	35	31	37	50	23	68
Lastnik zemljišča		MOL	MOL	MOL	MOL	MOL	MOL	MOL	MOL	MOL	Zasebni lastnik, Župnija Ljubljana	MOL, Župnija Ljubljana	Zasebni lastnik, MOL, Republika Slovenija	RD Mostec	MOL, zasebni lastnik	MOL	MOL
Upravljavec		JP VOKA SNAGA d.o.o.	MOL	Turizem Ljubljana	MGLC	MGLC	MGLC	Šport Ljubljana	Šport Ljubljana	Šport Ljubljana	Zasebni lastnik, najemnik, Župnija Ljubljana	MOL, Župnija Ljubljana	Zasebni lastnik, MOL, Gozdarski inštitut Slovenije (GiS)	RD Mostec	Šport Ljubljana, zasebni lastnik	MOL	MOL
Tip prireditve ²⁵		Š, K, I	K, I	Š, K, I	K, I	K, I	K	Š, K, I	K	Š, K, I	K, I	K	K	Š, K, I	Š	Š	I
Površina (m ²)		2.800	21.500	3.650	800	170	500	29.760	5.760	92.900 ²⁶	4.430	3.960	5.600	5.700	13.550	120	1.245
Največje št. obiskovalcev ²⁷		500	4.000	660	950 od tega 350 sedišč	440 od tega 170 sedišč	800 od tega 300 sedišč	5.400	1.050	5.500 ²⁶	800 od tega 240 sedišč	700	1.000	1.000 od tega 350 sedišč	3.000	20	200
Trajanje prireditve	Podnevi (od sončnega vzhoda do sončnega zahoda)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Zvečer (od sončnega zahoda do 23. ure)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗

²³ Lokacije za organiziranje prireditev, ki niso opredeljene v *Odloku o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*, niso poudarjene. Za izvajanje je potrebna sprememba *Odloka*.

²⁴ Lokacije za organiziranje prireditev, ki so opredeljene v *Odloku o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*, so poudarjene.

²⁵ K – kulturna, I – izobraževalna, Š – športna.

²⁶ Potencialne prireditvene lokacije predstavljajo zgolj utrjene površine.

²⁷ Faktor 5,5 je bil opredeljen na podlagi analize dobrih praks izbranih evropskih mest pri organizaciji prireditev v primerljivih mestnih in primestnih parkih, pri čemer so bili upoštevani naravovarstveni status teh območij ter njihova neposredna bližina urbanih središč.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Kriterij	Lokacija ^{23 in 24}															
	Zelenica pri rastlinjaku	Pri Jakopičevem sprehajališču	Jakopičevo sprehajališče	Okolica Švicarije	Okolica Tivolskega gradu	Plečnikov avditorij	Sankališče	Travnik pod bazenom	Športni park Tivoli	Cankarjev vrh	Cankarjev vrh, jasa pod cerkvijo	Sindikalni travnik	Mostec	Skakalnica Mostec	Koseški bajer	Neposredna okolica Bloudkovega stolpa
Celotno trajanje prireditve ²⁸	3	8	3	1	1	1	12	12	1	1	5	5	3	3	1	1
Najmanjše št. dni med posameznimi dogodki	40	40	/	/	/	/	40	40	5	/	40	40	5	/	/	5
Ozvočenje	Da oz. ne	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗
	Najvišja zvočna moč dBA	70 dBA večer in noč, 85 dBA dan										/	70 dBA večer in noč, 85 dBA dan		/	/
Osvetljevanje	Da oz. ne	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗
	Opomba	Usmerjeno. Uporabljati je treba svetilke, ki oddajajo svetlobo v rumenem delu spektra z barvno temperaturo do 2700 K, ne oddajajo UV sevanja in ne sevajo nad vodoravno ravnino.														
Postavitev dodatne začasne infrastrukture	Da oz. ne	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓
	Opomba	/	/	/	Zgolj oder		/	/	Zgolj na utrjene površine		Zgolj za ogenj	/	/	/	Zgolj poligon na vodi	Zgolj povezana z izobraževalnimi vsebinami in WC
Uporaba motoriziranih vozil (ne za potrebe organizacije) po dostopnih poteh	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
Največja osna obremenitev dostopnih poti	550 kg		/	/	/	/	550 kg			/	550 kg		/	/	/	550 kg
Največja višina, širina in dolžina vozil po dostopnih poteh	Širina 1,5 m, dolžina 3,8 m		/	/	/	/	Širina 1,5 m, dolžina 3,8 m			/	Širina 1,5 m, dolžina 3,8 m		/	/	/	Širina 1,5 m, dolžina 3,8 m
Možnost kurjenja odprtega ognja	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗
Ukrepi za zaščito travne ruše	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗
Uporaba brezpilotnih letalnikov	Da oz. ne	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓
	Opomba	Največ 1 dron				/	Največ 1 dron						/	/	/	Največ 1 dron

²⁸ Št. dni, ki vključuje pripravo, izvedbo in pospravljanje.

2. Pridobiti soglasje lastnika oz. upravljavca zemljišča, kjer je dogodek načrtovan.

V kolikor je zemljišče v lasti ali upravljanju MOL, je treba pridobiti predhodno dovoljenje, ki ga na podlagi oddane vloge izda Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet (OGDP).

V kolikor je zemljišče v zasebni lasti, je treba pridobiti predhodno soglasje lastnika zemljišča.

3. Najava upravljavcu krajinskega parka.

Namero o organizaciji dogodka je treba najaviti upravljavcu zavarovanega območja²⁹, JP VOKA SNAGA d.o.o., službi Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Upravljavec organizatorju nudi svetovanje na terenu in opravlja strokovni nadzor nad izvajanjem določil.

V kolikor načrtovani dogodek izpolnjuje robne pogoje opredeljenih kriterijev, upravljavec izda soglasje²⁹ za izvedbo dogodka s pogoji za izvedbo.

Razpršeni dogodki morajo imeti opredeljen osrednji prireditveni prostor na enem izmed potencialnih prireditvenih prostorov, kjer se umešča vsa potrebna infrastruktura za potrebe izvedbe dogodka. Raba ostalih površin za dogodek, pa se uskladi z upravljavcem glede na varstveni režim in pravila ravnanja v krajinskem parku.

Organizatorji **snemanj** in **promocijskih aktivnosti** morajo pred izvedbo dogodka pridobiti soglasje lastnika oz. upravljavca zemljišča, kjer je dogodek načrtovan.

Vlogo za pridobitev soglasja je treba oddati vsaj tri mesece pred datumom začetka. O vlogi za soglasje upravljavec odloči v roku 30 dni.²⁹

Obveznosti organizatorjev:

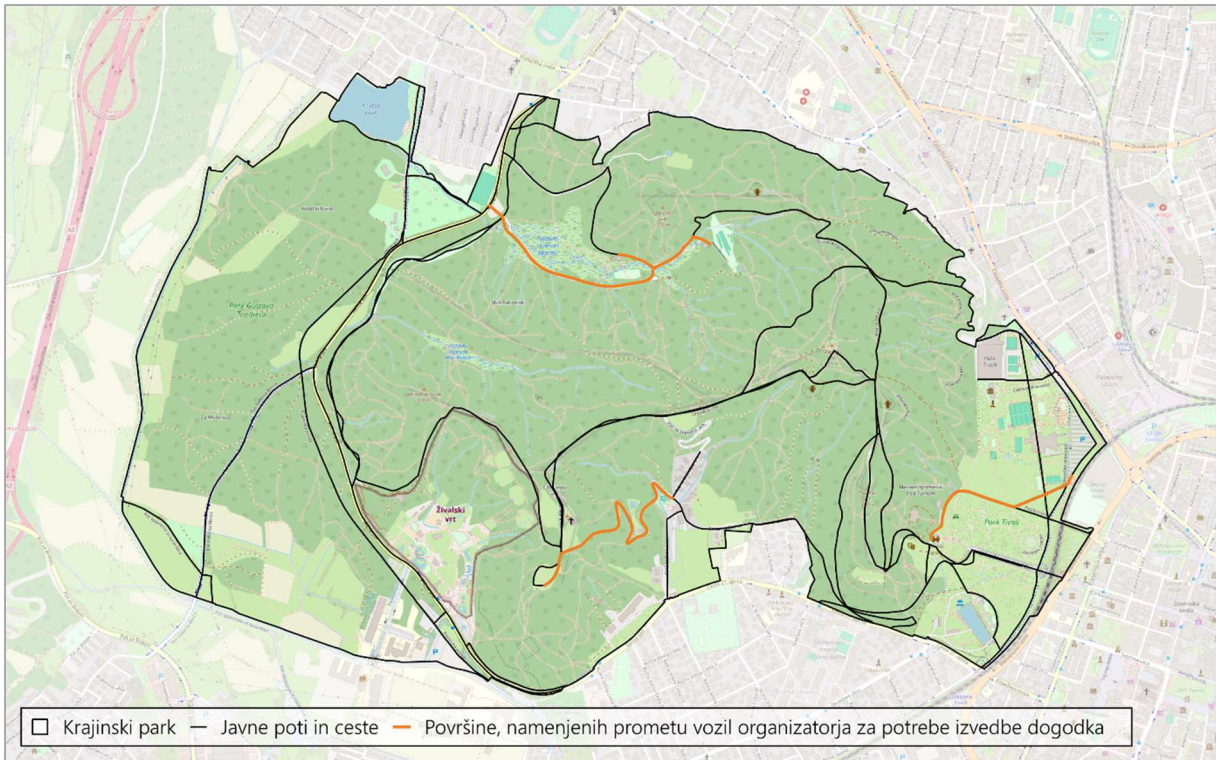
1. Pred dogodkom

- V kolikor je, glede na lokacijo dogodka to potrebno, se je pred začetkom dogodka treba z upravljavcem javnih zelenih površin, JP VOKA SNAGA d.o.o., dogovoriti o možnosti izvedbe košnje travniških površin na prizorišču.
- Organizator naj pred (npr. preko spletne strani, družabnih omrežij itd.) in v času dogodka, aktivno obvešča udeležence o tem, da ta poteka v zavarovanem območju narave. Poziva in usmerja (npr. glede trajnostnega načina prihoda na dogodek, parkiranja, hrupa, odpadkov itd.) naj jih, da ravnajo skladno s predpisi in na naravi ter drugim uporabnikom krajinskega parka prijazen način.
- Dogodek mora biti izveden na način, da se javna raba prostora čim manj prostorsko in časovno omejuje, skladno s pogoji v soglasju za izvedbo dogodka.
- Vozila za dostavo in odvoz opreme ter stroji se lahko gibljejo izključno po površinah, namenjenih temu namenu (Slika 13). Na teh površinah je ob upoštevanju cestnoprometnih predpisov dovoljeno ustavljanje. Tehnična oprema za lokacije izven teh površin naj se

---

²⁹ Za izvajanje je potrebna sprememba *Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*.

prenaša ročno ali z uporabo ročnih vozičkov. Najvišja dovoljena hitrost vožnje je 10 km/h, oz. se jo prilagodi drugim uporabnikom krajinskega parka.

Vir: GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; KP TRŠh, 2025; prikaz: ZaVita, 2025

Slika 13: Grafični prikaz površin, namenjenih prometu vozil organizatorja za potrebe izvedbe dogodka

- Upravljavcu je treba sporočiti registrske številke vozil, da ob izvedbi nadzora lahko dovoli dostop izključno tem vozilom. Za ta vozila mora organizator pridobiti dovolilnico pri OGDG MOL.
- Vožnja po zelenicah je prepovedana.
- Dostavna vozila sme organizator parkirati skladno z določili ZON. Po dostavi se morajo umakniti na uradna parkirišča. Pred začetkom dogodka se določi mesto parkiranja intervencijskih vozil v času dogodka. Parkiranje vozil je dovoljeno v skladu s pogoji za izvajanje prireditve.
- Začasnih objektov (npr. odrov, šotorov, stojnic, kemičnih WC-jev itd.) se ne postavlja izven utrjenih površin.
- Vsa oprema se odlaga le na območju začasnega skladišča. Njegovo lokacijo se določi skupaj z upravljavcem.
- Začasno skladišče opreme, oprema in objekti niso dovoljeni v zaščitni coni dreves. Zaščitna cona (območje drevesnih korenin) je določena s tlorisom krošnje, ki mu prištejemo 1,5 m na vseh straneh (pri ozkokrošnjatih vrstah najmanj 5 m).
- Tehnične opreme se ne pritrjuje na drevesa. Organizator naj opozarja udeležence dogodka, da ti ne naslanjajo koles ali drugih predmetov na drevje.
- Upravlavec presodi ali je treba drevesa pred potencialnimi poškodbami zaščititi v skladu s *Smernicami za načrtovanje, nego in zaščito dreves na gradbiščih*.

- Oznake in smerokaze se izvede na način, ki po dogodku omogoča neinvazivno povrnitev v prejšnje stanje in ne pušča sledi. Uporaba barvnih razpršil ni dovoljena. Kadar gre za tekaški dogodek, trasa teka ne sme potekati izven uradnih poti v krajinskem parku.
- Zemeljsko pripravljanih del kot je npr. odstranjevanje vegetacije oz. njenih delov, razgalitev tal, odkopi oz. izkopi, nasipanje materiala ter planiranje terena se ne izvaja.

2. Med dogodkom

- Med snemanjem mora biti uporabnikom javnih površin omogočena njihova uporaba (velja predvsem za oviranje prehoda poti). Dovoljene so le nekaj minutne zapore.
- Čas in jakost ozvočenja naj bo čim krajše in čim nižje.
- Uporaba svetil in svetlobnih efektov je dovoljena le na območju določenega prireditvenega prostora. Usmerjanje svetil in svetlobnih efektov v nebo ali v druge površine v krajinskem parku ni dovoljena.
- Oglaševanja se ne izvaja.
- Organizator zagotovi izvedbo vseh drugih del s katerimi se zagotavlja ustrezen (javni) red.

3. Po dogodku

- Po končani prireditvi se prostor, na katerem se je odvijal dogodek, povrne v prejšnje stanje. Odstraniti je treba vse objekte, predmete in oznake, ki so bili postavljeni za namen dogodka.
- Organizator naj glede na gostovanje v zavarovanem območju z odpadki ravna čim bližje načelu »prireditve brez odpadkov«.
- Organizator je glede na obseg dogodka dolžan na svoje stroške zagotoviti ločeno zbiranje in prevzem odpadkov po kriterijih, ki jih določi izvajalec javne službe JP VOKA SNAGA d.o.o. Če tega ne more zagotoviti, je dolžan na svoje stroške zagotoviti pobiranje, ločeno zbiranje in prevzem odpadkov.
- Prostor dogodka in njegovo širšo okolico se mora povrniti v stanje pred dogodkom v roku, ki je določen v soglasju za izvedbo dogodka.

V kolikor dogodek ni javna prireditev ali shod, upravljavec svetuje, da mu organizator dogodek najavi. Na ta način lahko upravljavec spremlja rabo prostora in njene učinke, svetuje pri organizaciji dogodka in pomaga uskladiti različne uporabnike krajinskega parka v času ter prostoru.

Navodila za organizatorje dogodkov so podrobneje zapisana na [spletni strani krajinskega parka](#), kjer se nahajajo tudi obrazci za oddajo vloge.

Glede na identificirani vpliv dogodkov bo vloga za dogodek presojana po najmanj naslednjih **kriterijih**:

1. Lastništvo zemljišča

- Večina zemljišč v krajinskem parku je v zasebni lasti. V lastni MOL in Republike Slovenije je približno tretjina gozdnih zemljišč in mestni park Tivoli. Nekatera zemljišča imajo upravljavce.

- Kriterij lastninske oblike je pomemben z vidika pridobivanja dovoljenj oz. soglasij lastnikov oz. upravljavcev za izvedbo dogodka skladno z zakonodajo.

2. Tip prireditve

- Krajinski park s prilagojeno infrastrukturo omogoča umeščanje izobraževalnih, kulturnih in športnih dogodkov.
- Glede na tip dogodka je možno uporabiti specifične lokacije, ki omogočajo najmanjši vpliv na naravo in spontano pristočno rabo krajinskega parka ter hkrati omogočajo želeno izkušnjo udeležencev dogodka.

3. Največje število obiskovalcev

- Število obiskovalcev z dinamiko dogodka je en izmed ključnih dejavnikov vpliva dogodka na naravo.
- Glede na značilnost narave v krajinskem parku lahko dogodki vplivajo na različne (so)naravne ekosisteme (npr. gozd, kmetijska krajina, mokrišča itd.), elemente narave oz. na oblikovano naravo (npr. naravni spomenik mestni park Tivoli itd.).
- Število obiskovalcev in dinamika dogodka lahko vplivata na različne vidike doseganja varstvenih ciljev. Dogodki lahko rezultirajo v poškodovanju ali celo uničenju NV, negativno lahko vplivajo na njihovo doživljanje ali celo dostopnost.
- Število obiskovalcev dogodka je lažje omejiti na prostorih, ki so opremljeni z infrastrukturo, kot so športni in kulturni objekti.
- Omejitev števila obiskovalcev dogodka na drugih površinah, ki izvirno niso namenjene izvajanju dogodkov, kot so npr. gozdovi, javne poti in zelenice v mestnem parku ter jase v gozdnem prostoru, pa je odvisno od številnih dejavnikov, med katerimi so:
  - fizični obseg prostora za dogodek;
  - občutljivost podlage oz. prostora za poškodovanje ali celo uničenje;
  - dinamika prireditve (npr. obiskovalci sedijo, stojijo, se bolj ali manj intenzivno gibljejo itd.);
  - rekviziti, ki bi jih obiskovalci potrebovali za sodelovanje na dogodku;
  - letni čas, ki vpliva na procese v naravi;
  - stanje vremena med organizacijo dogodka (vzpostavitev, izvajanje in pospravljanje);
  - stanje podlage oz. prostora pred vzpostavitvijo dogodka (npr. namočenost, pokošenost, stanje dreves na prireditvenem prostoru itd.)
  - drugi sočasni dogodki na istem, sosednjem ali prireditvenem prostoru v bližini;
  - infrastruktura, potrebna za dogodek;
  - čas trajanja dogodka.
- Zaradi toliko spremenljivk je na prostorih, ki izvirno niso namenjeni izvajanju dogodkov, nujna vsakokratna presoja upravljavca oz. MOL z vidika vpliva na doseganje varstvenih ciljev, ki za izvedbo dogodka izda dovoljenje.

- Dogodkov skladno s prvim odstavkom 11. in 12. člena *Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* ni dovoljeno izvajati na območju naravnega rezervata Mostec in Mali Rožnik ter naravnega spomenika Pod Turnom.
- Za posamezna območja krajinskega parka, ki niso opremljena za izvajanje dogodkov, se za oceno možnega števila udeležencev dogodka lahko kot izhodišče vzame število najavljenih obiskovalcev preteklih dogodkov na istem območju, pri katerem ni nastala škodljiva posledica za naravo ali je bila ta neznatna.

4. Trajanje dogodka

- Ta kriterij je pomemben tako z vidika akutne obremenitve narave, kot tudi zasedbe javnega prostora. Med glavnimi dejavniki so poleg trajanja možnega intenzivnega pritiska na nezaščiten podlago, možnih omejitev rabe krajinskega parka za obiskovalce, ki niso udeleženci dogodka, še zvočno in svetlobno onesnaževanje, zasedenost kapacitet za mirujoči promet, ki ga predstavljajo tako vozila organizatorjev in izvajalcev dogodka, kot obiskovalcev.
- Ostali možni vplivi se nanašajo na celotno trajanje dogodka, kar naslavljamo v nadaljevanju.
- Organizator dogodka naj pripravi načrt za mokro vreme. Če bo potrebna odpoved ali preložitev dogodka, naj navede, kako bodo obveščeni udeleženci v primeru mokrega vremena in stanja namočenosti tal. Upravljavec oz. za takšno odločitev v krajinskem parku pristojen organ lahko dogodek po lastni presoji prepove, če oceni, da lahko pride do prekomernih poškodb varovanih enot, če obstajajo varnostni pomisleki ali so potrebna bistvena dela za preprečitev škode oz. kasnejše obnove. O tej odločitvi se ni mogoče pogajati. Povračilo stroškov organizatorju ni možno.²⁹

5. Celotno trajanje dogodka (število dni, ki vključuje pripravo, izvedbo in pospravljanje)

- Celotno trajanje dogodka zajema čas od priprave prostora na dogodek, izvedbo dogodka in vzpostavitev stanja pred dogodkom, ko se ta zaključi. Vpliva lahko ne le na nekatere žive organizme v krajinskem parku, temveč lahko vpliva na obiskovanje krajinskega parka in na doživljanje narave pred, med in po dogodku ter ovira zagotavljanje dostopnosti naravnih vrednot vsem pod enakimi pogoji.
- S tem vpliva tudi na možno število dogodkov, ki se lahko brez bistvenih negativnih posledic za naravo zvrstijo v krajinskem parku.

6. Najmanjše število dni med posameznimi dogodki

- Ta kriterij se nanaša na konkretna območja, ki so v načrtu upravljanja določena za izvajanje dogodkov in je pomemben tako z vidika zagotavljanja zelenih površin za obiskovanje in doživljanje narave, kot ohranjanje samih naravnih ali oblikovanih prvin v ugodnem stanju, zaradi katerega je bila razglašena naravna vrednota oz. območje zavarovano.
- Vsak dogodek ima določen vpliv na naravo v krajinskem parku. Potreben čas za naravno ali umetno vzpostavitev primerne stanja po dogodku je odvisen od številnih dejavnikov, zato mora biti omejeno minimalno število dni med dogodki, še posebej tistimi, katerih

trajanje in intenzivnost je na zgornji meji sprejemljivega. Npr. poškodbe, ki se lahko pojavijo ob izredni intenzivni obremenitvi parkovnih zelenic, se lahko s časoma same sanirajo – se na primer travna ruša sama obnovi. Lahko pa nastanejo tudi takšne poškodbe, ki jih varstveni režim ne dopušča. Takrat se podre struktura tal, to pa zahteva njihovo obnovo oz. sanacijo, ki lahko za daljše obdobje onemogoča rabo tistega dela krajinskega parka.

7. Ozvočenje

- Za obvladovanje hrupa je odgovoren organizator dogodka. Pomembno je zmanjšati motnje ne le za zvok občutljive organizme v naravi, ampak tudi lokalne prebivalce in druge uporabnike krajinskega parka s spremljanjem ravni hrupa, ki ga povzroča dogodek. Nivo zvoka naj ne preseže $L_{Aeq} 15 \text{ minut} \leq 65 \text{ dB(A)}$, merjeno na najbližjem prizadetem sprejemniku (stanovanjskem ali poslovnem). Raven hrupa je treba spremljati celoten čas trajanja dogodka. Hrupne dejavnosti bi morale potekati znotraj prizorišča na območju, kjer je najmanjša verjetnost, da bo prizadela občutljive organizme in bližnje prebivalce. Ojačevalniki zvoka morajo biti usmerjeni v smeri, ki zmanjša hrup za občutljive organizme in bližnje prebivalce.
- Izvedba nekaj ur trajajočih priložnostnih prireditev, ki ne presegajo 65 dB celokupne zvočne obremenitve in zgolj dopolnjujejo zvočno podobo krajinskega parka na način, da namesto prometnega hrupa v zvočnem ozadju večernemu sprehajalcu ponujajo zvočno sliko izbrane glasbe, ne predstavlja pomembnega prispevka v smislu povečanja celokupne obremenitve s hrupom na letni ravni.

8. Osvetljevanje

- Omejevanje svetlobnega onesnaževanja v krajinskem parku zahteva premišljeno načrtovanje in uporabo tehničnih ukrepov, ki zmanjšajo vpliv osvetlitve na naravo in okolico. Tukaj so predlogi, prilagojeni značilnostim krajinskega parka:
  - Izбира LED svetilk z barvno temperaturo pod 3.000 K (topla bela svetloba) ima manjši vpliv na živali in naravno okolje. Uporabljati je treba svetilke z omejenim UV sevanjem, da se zmanjša vpliv na žuželke. Uporablja se svetila z ohišji, ki svetlobo usmerjajo le v določene točke (npr. navzdol ali na specifične objekte), da se prepreči razpršenost svetlobe v naravno okolje. Reflektorjev in širokokotnih svetilk, ki osvetljujejo velika območja, ni dovoljeno uporabljati. Uporablja se nizko intenzivne osvetlitve, ki omogočajo izvedbo dogodka, a ne motijo nočnega okolja. V območjih blizu gozda se uporabljajo svetila z zmanjšano močjo. Usmerjanje svetlobe v nebo ni dovoljeno.
  - Dogodki z intenzivno osvetlitvijo naj bodo umeščeni na robne dele krajinskega parka, stran od območij visoke naravne vrednosti.
  - Organizatorji naj v vlogi za izvedbo dogodka predložijo načrt osvetlitve, ki vključuje vrsto in specifikacije uporabljenih svetilk, lokacije svetlobnih virov in ukrepe za omejitev svetlobnega onesnaževanja. Upravitelj lahko predpiše

monitoring svetlobnega onesnaževanja med dogodkom in sankcionira organizatorje v primeru nespoštovanja smernic.

- Spodbuja se dnevne dogodke, ki ne potrebujejo dodatne osvetlitve. Uporablja se usmerjena in začasna osvetlitev.

9. Postavitev dodatne začasne infrastrukture

- Začasne objekte (npr. odrov, šotorov, stojnic, kemičnih WC-jev itd.) je možno postaviti na nekaterih upravljavskih območjih, ki so namenjena prireditvam (Preglednica 6), vendar ne izven utrjenih površin oz. površin, ki niso zaščitena z začasno konstrukcijo.
- Organizator dogodka je odgovoren za zagotovitev, da sočasne in po meri zgrajene konstrukcije postavljene in zavarovane v skladu s proizvajalčevimi oz. strukturnimi specifikacijami, da se zagotovi, da so strukturno trdne in lahko prenesejo predvidene, tudi vremenske obremenitve. Z njimi mora organizator zagotoviti preprečitev poškodb, ob tem pa ne povzročati škode ob montaži in demontaži.
- Vsa oprema se odlaga le na območju začasnega skladišča. Njegovo lokacijo se določi skupaj z upravljavcem krajinskega parka.
- Začasno skladišče opreme, oprema in objekti niso dovoljeni v zaščitni coni dreves. Zaščitna cona (območje drevesnih korenin) je določena s tlorisom krošnje, ki mu prištejemo 1,5 m na vseh straneh (pri ozkokrošnjatih vrstah najmanj 5 m).
- Tehnične opreme se ne pritruje na drevesa. Organizator naj opozarja udeležence dogodka, da ti ne bodo naslanjali koles ali drugih predmetov na dreve.
- Upravlavec krajinskega parka presodi ali je treba drevesa pred potencialnimi poškodbami zaščititi v skladu s *Smernicami za načrtovanje, nego in zaščito dreves na gradbiščih*.
- Oznake in smerokaze se izvede na način, ki po prireditvi omogoča neinvazivno povrnitev v prejšnje stanje in ne pušča sledov. Uporaba barvnih razpršil ni dovoljena. Kadar gre za tekaško prireditev, trasa teka ne sme potekati izven javnih poti v krajinskem parku.
- Zemeljsko pripravljanih del kot je npr. odstranjevanje vegetacije oz. njenih delov, razgalitev tal, odkopi oz. izkopi, nasipanje materiala ter planiranje terena se ne izvaja.
- Zaradi zagotavljanja higiene in negativnega vpliva na naravo je organizator dogodka odgovoren za zagotovitev ustreznih sanitarij za vse udeležence, vključno z dostopnimi prostori. Za čiščenje sanitarij med in po zaključku prireditve v krajinskem parku je odgovoren organizator.
- Število začasnih stranišč, ki jih je treba zagotoviti, je odvisno od pričakovanega števila obiskovalcev (največje število obiskovalcev na dogodku hkrati), trajanje dogodka itd.
- Na dogodku, kjer je alkohol dovoljen, je razmerje med številom stranišč in ljudmi 1:75. Za vse druge dogodke je zahtevano razmerje 1:150. 10 % stranišč mora biti dostopnih za gibalno ovirane osebe.
- Stranišča morajo biti iz varnostnih razlogov dobro osvetljena, opremljena s higienskimi pripomočki ter jih je treba redno čistiti, da so privlačna, ne le varna za uporabnike. Stranišča morajo biti tudi oddaljena od prostorov za shranjevanje hrane in gostinskih storitev ter rastišč dreves in primerna za mokre vremenske razmere.

- Organizator mora od upravljavca oz. MOL pridobiti dovoljenje za postavitve vseh začasnih objektov, naprav za dogodek, opreme in stojnice, ki se predlagajo za postavitve v krajinskem parku.²⁹
- Organizator dogodka naj pripravi postavitev prireditve in načrt lokacije, ki naj začrta postavitev prireditve:
  - lokacijo trajnih parkovnih struktur, dreves in vegetacije;
  - lokacijo, višino in načine pritrditve začasnih struktur, generatorjev, ograj, naprav za dogodek, opreme in stojnic (vključno z velikostjo njihovega odtisa v m²);
  - oskrba z vodo in elektriko;
  - lokacija in usmeritev zvočnikov, ojačevalcev in sistemov ozvočenja;
  - otoki za odpadke in recikliranje (tako za uporabo obiskovalcev kot za ostale uporabnike parka in organizatorje dogodka);
  - lokacija dostopnih točk za ravnanje z odpadki;
  - dostopne točke vozil za vstop in izstop (vključno z urniki vstopa in izstopa);
  - dostopne poti za pešce;
  - parkirišče (avtomobili in kolesa);
  - lokacijo začasnih znakov, vključno z usmerjevalnimi znaki zunaj prizorišča dogodka;
  - lokacijo dostopnih točk v sili;
  - prostori za prvo pomoč itd.
- Načrti lokacij morajo biti jasni, narisani v merilu, z navedenim merilom in legendo na načrtu.
- Organizatorji dogodka morajo vključiti ustrezne ukrepe za zagotovitev, da so parkovne strukture in drevesa zaščiteni pred poškodbami, vključno z:
  - zaščito zelenic in travnikov z uporabo začasnih zaščitnih plošč ali talnih oblog za zaščito vseh območij z velikim objektom, vključno s stojnicami, območji za prodajo hrane, pijače in trgovskega blaga;
  - kjer je mogoče, morajo bitičasni objekti nameščeni na trdih površinah (npr. betonskih poteh), da se omeji vpliv na trate;
  - zaščita vrtnih gredic in nasadov z barikadiranjem najmanj 2 m od vrtnih gredic, da se prepreči nepooblaščen dostop;
  - obrezovanje dreves in oz. ali kopanje jarkov ni dovoljeno v nobenem delu krajinskega parka;
  - nobenih znakov ali drugih struktur ni dovoljeno pritrditi na drevesa,
  - vse konstrukcije morajo biti obtežene in ne zakoličene;
  - pri uporabi vodno obteženih konstrukcij morajo biti vodne uteži predhodno napolnjene in jih ni mogoče izprazniti na travo;
  - vozilom ni dovoljen vstop v krajinski park brez predhodne odobritve MOL oz. lastnika oz. upravljavca zemljišča.
- Med začasno infrastrukturo se umeščajo tudi stojnice z gostinsko ponudbo (hrana in pijača). Krajinski park je zavarovano območje z bogato biotsko pestrostjo, ter naravno in

kulturno dediščino. Prekomerna gostinska dejavnost lahko med drugim povzroča dodatno onesnaženje, spreminja kakovost zraka ter moti naravne ritme nekaterih prostoživečih živali in nenazadnje nekatere uporabnike krajinskega parka. Več stojnic pomeni več odpadkov, kar lahko preobremeni obstoječo infrastrukturo za ravnanje z odpadki in vodi v onesnaženje okolja. Gostinske stojnice lahko vizualno »onesnažijo« naravno okolje, kar zmanjšuje estetsko vrednost krajinskega parka in doživetje narave za obiskovalce. Več stojnic pomeni tudi večjo potrebo po dostavi blaga, kar poveča promet in možnost poškodovanja parkovnih poti. Gostinske storitve pogosto potrebujejo dodatne generatorje in druge vire hrupa, ki prispevajo k celokupni obremenitvi s hrupom. Večja množica obiskovalcev zaradi dodatne ponudbe povečuje tveganje za nesreče, izgubo nadzora nad dogajanjem in potrebo po večjem varovanju oz. nadzoru. Zato je uravnotežena in nadzorovana gostinska ponudba ključna za zagotavljanje trajnostne rabe tega občutljivega območja. Postavitev začasnih stojnic z gostinsko ponudbo (ki so namenjene le dogodku in se po zaključku odstranijo), je tako možna le na za to predvidenih lokacijah.

10. Uporaba motoriziranih vozil

- Vožnja po gozdu in zelenicah je prepovedana.
- Dostavna vozila sme organizator parkirati skladno z določili ZON. Po dostavi se morajo umakniti na uradna parkirišča. Pred začetkom dogodka se določi mesto parkiranja intervencijskih vozil v času dogodka. Parkiranje vozil je dovoljeno v skladu s pogoji za izvajanje prireditve.

11. Največja osna obremenitev dostopnih poti ter največja višina, širina in dolžina vozil po dostopnih poteh

- Omejevanje dimenzij dostavnih vozil na poteh v krajinskem parku je ključno za ohranjanje naravnih vrednot in uporabnosti tega območja. Večina poti je zasnovanih predvsem za pešce in kolesarje ter niso prilagojene za večja oz. težja vozila, ki bi lahko povzročila poškodbe na poteh in okoliški vegetaciji. Poleg tega večja vozila lahko predstavljajo varnostno tveganje za obiskovalce krajinskega parka, predvsem pa ovirajo njihovo običajno rabo. Z omejevanjem velikosti, mase in hitrosti dostavnih vozil se zmanjšuje vpliv na naravno okolje in zagotavlja prijetnejša ter varnejša izkušnja za vse uporabnike in prebivalce krajinskega parka.
- Omejitev dimenzij je prilagojena različnim zasnovam in namenu poti in območjem, kjer so urejene.
- Elaborat zagotovi MOL.

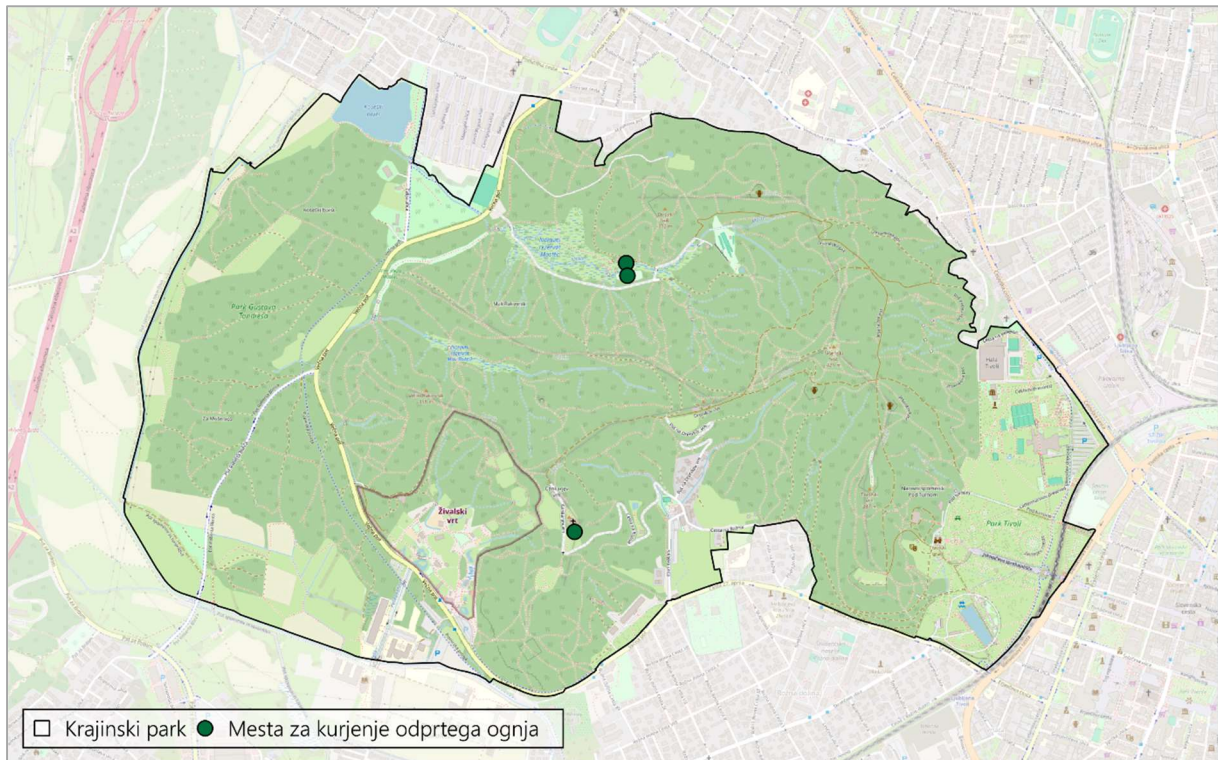
12. Kurjenje ognja

- Gozdovi in naravna okolja so občutljivi na požare, še posebej v sušnih obdobjih. Nenadzorovano kurjenje ognja povečuje tveganje za gozdne požare, ki lahko povzročijo nepopravljivo škodo na ekosistemih, prizadene žive organizme in infrastrukturo. Kurjenje ognja lahko negativno vpliva na naravno okolje zaradi onesnaževanja zraka, uničenja

podrasti, vegetacije ter življenjskih prostorov živali. Nenadzorovana kurjenja lahko ustvarjajo odpadke, pepel in ostanke, ki kvarijo naravno podobo krajinskega parka.

- V krajinskem parku je kurjenje odprtega ognja dovoljeno v upravljavskih območjih 35 in 37 na za to določenem in označenem mestu (Slika 14). V upravljavskem območju 37 je kurjenje odprtega ognja dovoljeno le v zato namenjenih posodah. Določena mesta za kurjenje omogočajo boljše upravljanje obiskovalcev in zmanjšujejo razpršenost človekovega vpliva na krajinski park, predvsem pa so določena na način, da je možnost povzročitve požara najmanjša in da je lokacija dostopna za morebitno intervencijo.

Vir: GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; KP TRŠh, 2025; prikaz: ZaVita, 2025

Slika 14: Mesta za kurjenje odprtega ognja

- Poleg tega velja izjema za ukrepe varstva gozdov, ki zahteva preprečevanje širjenja škodljivcev, kar prispeva k dolgoročnemu ohranjanju gozda.

13. Ukrepi za zaščito travne ruše

- Zelenice na območju krajinskega parka vzdržijo obremenitve redne, »normalne«, vsakdanje uporabe in marsikatero izjemno obremenitve. Poškodbe, ki se lahko pojavijo ob izredni intenzivni obremenitvi, si lahko s časoma same opomorejo – se npr. travna ruša sama obnovi, do takšnih, ki zahtevajo interventno sanacijo pa lahko pride zaradi prekomerne obremenitve predvsem v obdobju, ko so tla travnika namočena. Takrat se lahko podre struktura tal, to pa zahteva njihovo obnovo oz. sanacijo.
- Poškodbe zelenice in pešpoti je mogoče omiliti na več načinov. Med njimi so preusmerjanje obiskovalcev oz. organizatorjev dogodkov, omejitev števila obiskovalcev in njihove dinamike, omejitve rabe glede na stanje tal (namočenost), rotacija območij,

začasne podlage, pravočasna sanacija in nenazadnje informiranje in ozaveščanje uporabnikov. Prilagojena košnja, ki pušča daljšo travo, ki ob poleganju in teptanju pomaga pri zaščiti tal, je tudi lahko en izmed ukrepov. Če so prireditve po daljšem obdobju brez obilnih padavin, je zelenica ravno tako manj dovzetna za težje poškodbe. Na površine, kjer se predvideva največja gostota obiskovalcev ali postavitve težkih bremen (npr. oder, zvočniki, šotori itd.), se lahko namestijo zaščitne podlage, kot so pohodne plošče, gumijaste preproge ali začasne platforme, ki razporedijo obremenitve in zmanjšajo zbijanje tal. Takšna zaščita naj traja čim manj časa, saj duši travno rušo, ki potem potrebuje dalj časa, da si opomore. Za dovoz in postavljanje začasnih objektov je priporočljivo uporabljati lahka in ozka vozila s čim nižjim specifičnim tlakom na podlago.

- V okviru tega kriterija je poudarek na potrebi po uporabi začasnih podlag za zaščito travne ruše. Začasne podlage so premične in odporne strukture, ki se uporabljajo za zaščito travne ruše pred poškodovanjem zaradi hoje, vozil, opreme in množičnih prireditev. Uporabljajo se na koncertih, festivalih, športnih dogodkih ter na zavarovanih območjih, kjer je varovanje naravnega okolja ključnega pomena.
- Plastične podlage (polietilen visoke gostote (*High-Density Polyethylene*) (HDPE)), ki so lahke, enostavne za postavitve in odstranitve, odporne na obrabo in vremenske vplive.
- Lesene podlage (npr. vezane plošče, lesene plošče itd.) so iz naravnega materiala, enostaven za postavitev, so pa težje in primernejše za kratkotrajno uporabo oz. pri manjših dogodkih ali začasnih dostopih za vozila.
- Gumijaste plošče ali preproge so prožne, ne drseče, dobro absorbirajo udarce. So težje od plastičnih, uporabljajo jih za športne dogodke, kot so tekaške prireditve.
- Kovinske podlage (aluminij, jeklo) so zelo trpežne, primerne za težko mehanizacijo in transportno opremo. Uporabljajo se na lokacijah, kjer je predvsem velika logistična frekvenca vozil.
- Travne mreže in ojačitve iz polipropilena ali jeklene ojačitve se položijo neposredno na travno rušo. Omogočajo rast trave, hkrati pa preprečujejo zbitje tal.
- Dovož in polaganje take zaščite pomeni tudi daljše pripravljalno obdobje za prireditve, daljše obdobje pospravljanja in več transporta. Zato je že v osnovi treba prednost nameniti drugim ukrepom za preprečevanje poškodb zelenic in druge infrastrukture.

14. Uporaba brezpilotnih letalnikov

- Uporaba brezpilotnih letalnikov mora biti skladna z zakonodajo, ki nadzira upravljanje teh plovil. Poleg tega mora biti načrt letenja predstavljen upravljavcu krajinskega parka, da preveri morebitno verjetnost pretiranega vznemirjanja prostoživečih živali.

15. Uporaba oz. udeležba živali in rastlin

- Nadzor nad uporabo rastlin in živali pomaga zagotavljati dolgoročno ohranjanje narave in preprečevanje nepopravljive škode.
- Prisotnost živali in rastlin na dogodkih lahko povzroči fizične motnje v naravnih habitatih. Prisotnost tujih živali lahko zmoti avtohtone živalske vrste v krajinskem parku, povzroči motnje v ekosistemu ali tekmovanje za vire. Živali, vključene v dogodke, lahko širijo

bolezni na prostoživeče vrste. Prav tako lahko pride do vnosa škodljivcev, kar dodatno ogroža rastline in drevesa v krajinskem parku.

- Uporaba okrasnih rastlin ali živali kot del dogodkov prinaša tveganje vnosa invazivnih vrst, ki lahko izpodrinejo avtohtone vrste in porušijo ekološko ravnovesje.
- Kemikalije za nego dekorativnih rastlin (pesticidi, gnojila) lahko predstavljajo vir onesnaženja, kar ima dolgotrajne posledice za ekosisteme. Umetna zasaditev ali dekoracija lahko spremeni naravni oz. varovani videz in ekološko ravnovesje, kar je v nasprotju z varstvenimi cilji krajinskega parka.
- Družbeni vidik vključuje tudi etična vprašanja glede uporabe živali v zabavne namene. Veliko uporabnikov bi takšne prakse lahko označilo kot neprimerne in nasprotujoče vrednotam trajnostnega upravljanja narave.
- Dogodki, ki vključujejo žive rastline in živali, bi lahko imeli izobraževalno funkcijo, vendar le pod strogimi pogoji, ki upoštevajo dobrobit živali in okoljske omejitve krajinskega parka.

2.3 SWOT ANALIZA

V nadaljevanju je shematsko prikazana analiza prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti (*Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats Analysis (SWOT)*), ki je ena najpogostejše uporabljenih metod strateškega načrtovanja za opredelitev notranjih in zunanjih dejavnikov.

Slika 15: SWOT analiza

SKLOP

B

3.

STRATEŠKI OKVIR UPRAVLJANJA

3.1 VIZIJA

KP TRŠh je prepoznana znamenitost in zelena oaza Ljubljane, kjer je ključna skrb za ohranjanje narave, kulturne dediščine in krajine ob hkratnem ponujanju možnosti za izvajanje okolju prijaznih oblik rekreacije, doživljanja in spoznavanja narave ter trajnostno rabo naravnih virov.

3.2 NAMEN IN CILJI

KP TRŠh je prednostno **namenjen** varovanju naravnih vrednot, ohranjanju in izboljšanju stanja biotske raznovrstnosti ter krajinske pestrosti. V krajinskem parku se ohranjajo in izboljšujejo ekološke razmere, ohranja in izboljšuje se stanje zelenih površin za obiskovanje in doživljanje narave, ozavešča se o pomenu ohranjanja narave in o krajinskem parku, interpretira se naravo ter usmerja rekreacijske, športne, kulturne, turistične, izobraževalne in znanstveno-raziskovalne dejavnosti na območja krajinskega parka, kjer je za to že vzpostavljena ustrezna infrastruktura, in na način, ki je za naravo čim manj moteč ter združljiv z varstvenimi cilji krajinskega parka.

KP TRŠh je bil ustanovljen s **ciljem**, da se ohrani številne naravne vrednote, velika biotska raznovrstnost, krajinska pestrost in naravni procesi. Cilji krajinskega parka se uresničujejo z varstvom, financiranjem in upravljanjem ter z usmerjanjem družbenih, kulturnih in gospodarskih dejavnosti, izvajanjem razvojnih usmeritev in z drugimi ukrepi. Pri tem se upoštevajo načela trajnostnega razvoja in prilagajanje podnebnim spremembam.

Z namenom doseganja vizije je bilo na podlagi trenutnega stanja v KP TRŠh, potrebnih in pričakovanih opredeljenih pet strateških ciljev. Strateški cilji so nato razdeljeni na specifične cilje.

Slika 16: Strateški cilji

3.3 UKREPI

V Preglednica 7 so opredeljeni ukrepi, pri čemer je za vsak ukrep navedeno, kako naslavlja relevantne specifične cilje ter ali spada v kategorijo horizontalnih (H) ali lokacijsko vezanih ukrepov (L). Vsi lokacijsko vezani ukrepi se bodo izvajali na upravljavskih območjih, navedenih v Poglavju 3.4.

Preglednica 7: Ukrepi³⁰

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
U1	Spremljanje stanja NV po predpisanih protokolih in vodenje podatkovne zbirke.		
	<i>Uskladitev protokolov za spremljanje stanja NV.</i>		
	<i>Spremljanje stanja NV vsaj 1-krat letno po metodologiji, ki se s spoznanji in novimi znanji nadgrajuje.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN
U2	Program ukrepov za izboljšanje stanja v NV, izvedba ukrepov in spremljanje učinkov ukrepov.		
	<i>Analiza stanja NV.</i>		
	<i>Priprava akcijskega načrta ukrepov.</i>		
	<i>Transformacija podatkovne zbirke v GIS.</i>		
	<i>Izvedba ukrepov v skladu z akcijskim načrtom.</i>		
	<i>Spremljanje učinkov ukrepov.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, Zavod za gozdove Slovenije (ZGS), lastniki zemljišč, zunanji
U3	Vzpostavljane mreže drevesnih NV, habitatnih dreves in ekocelic.		
	<i>Določitev novih drevesnih NV, habitatnih dreves in ekocelic z vnosom v GIS.</i>		
	<i>Označitev habitatnih dreves v naravi in v GIS.</i>		
	<i>Priprava predlogov novih drevesnih NV, habitatnih dreves in ekocelic.</i>		
	1.2, 1.3, 1.5, 3.3, 4.2	26, 33, 46, 48, 51, 52, 54, 55, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč
U4	Odstranitev drevesne in grmovne vegetacije v naravnem rezervatu Mali Rožnik.		
	<i>Vzdrževanje stanja nezaraščenosti vodnega telesa in ključnih lokacijah prehodnega barja v naravnem rezervatu Mali Rožnik.</i>		
	1.2, 1.3, 1.5, 3.3, 4.2	26, 48, 51, 52, 54, 55, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U5	Priprava strokovne podlage in izvedba ukrepov za urejanje vodnega režima.		
	<i>Izdelava hidrološko hidravlične študije za območje krajinskega parka.</i>		
	<i>Izdelava hidrološko hidravličnega modela.</i>		
	<i>Načrtovanje potrebnih ukrepov.</i>		
	<i>Izvedba ukrepov.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZGS, zunanji
U6	Vzpostavitev katastra poti in določitev pogojev rabe ter načina vzdrževanja.		
	<i>Vzpostavitev katastra s kategorizacijo poti.</i>		

³⁰ Vrstni red ne odraža prioriteta izvedbe ukrepov.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	<i>Določitev pogojev rabe in vzdrževanja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZGS
U7	Ukinitev stihjskih poti v naravi s preprečevanjem nadaljnje uporabe na podlagi U6.		
	<i>Akcijski načrt ukinjanja stihjskih poti.</i>		
	<i>Ukinitev stihjskih poti v skladu s prioritetami v akcijskem načrtu.</i>		
	<i>Spremljanje učinkov in uspešnosti zapiranja stihjskih poti.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 2.4, 3.3, 4.1	Glede na U6.	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U8	Vzdrževanje poti (odvodnjavanje, nasipavanje, usmerjanje, utrjevanje) v skladu s pogoji rabe na podlagi U6.		
	<i>Redno vzdrževanje poti.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 2.4, 3.1, 3.3, 4.1	Glede na U6.	MOL, JP VOKA SNAGA d.o.o.
U9	Spremljanje obiska.		
	<i>Izdelava študije za novo oceno obiska v KP TRŠh in spremljanje obiska preko števecv.</i>		
	<i>Priprava poročila o spremljanju obiska na različnih tipih poti za obdobje 2019–2025.</i>		
	<i>Menjava lokacij števecv obiska za obdobje štetja do 2025.</i>		
	<i>Priprava poročila o spremljanju obiska na različnih tipih poti za obdobje 2025–2030.</i>		
	<i>Izdelava ocene obremenjenosti različnih tipov poti kot eno od podlag za izdelavo načrta usmerjanja obiska.</i>		
	<i>Izdelava načrta upravljanja z obiskom.</i>		
	<i>Monitoring obiska in dinamično upravljanje s potmi.</i>		
U10	1.5, 2.4	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
	Izdelava akcijskega načrta ohranjanja NS Pod Turnom (conacija z opredelitvijo varstvenih usmeritev v NS Pod Turnom glede na lokacijo klasičnega nahajališča evropske gomoljčice).		
	<i>Pregled zgradbe in vrstne sestave ter priprava predloga naravovarstvenih smernic za gozdnogojitvene ukrepe.</i>		
	<i>Opredelitev nege sestoja in podrasti za ohranjanje pogojev za uspevanje evropske gomoljčice.</i>		
	<i>Prestavitev dela trim steze z NS Pod Turnom.</i>		
U11	1.1, 1.2, 1.3	59	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, ZGS, MOL, zunanji
	Izvajanje in spremljanje izvajanja akcijskega načrta ohranjanja NS Pod Turnom.		
	<i>Odstranjevanje robide, leske in izbranih drugih grmovnih vrst, ohranja pa se dovolj mladja rastišču primernih drevesnih vrst.</i>		
	<i>Izvajanje režima prepovedi gozdnogospodarskih del v vegetacijskem obdobju rastline.</i>		
	<i>Preusmerjanje obiska in izvajanja dogodkov stran od NS Pod Turnom.</i>		
U12	1.1, 1.2, 1.3	59	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
	Izdelava strokovne ocene ogroženosti NV z vidika obiskovanja krajinskega parka z določitvijo območij brez obiskovanja in predlogom ukrepov za zmanjšanje negativnih vplivov obiskovanja.		
	<i>Priprava in izvedba projekta podrobnega popisa vidnih vplivov pristočasne rabe.</i>		
	<i>Priprava seznama lokacij občutljivih na teptanje in zbijanje tal, ogrožanje zavarovanih vrst organizmov in varovanih habitatov v NV.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	<i>Izvedba študije plašnosti izbranih vrst živali na prisotnost človeka za določitev razdalj vznemirjanja ("flush distance").</i>		
	<i>Oblikovanje predloga t.i. mirnih con, v katere se obisk ne usmerja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 2.4, 3.1, 3.3, 4.1, 5.1	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, ZGS, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, lastniki zasebnih zemljišč, MOL, zunanji
U13	Brez dodatnih ukrepov.		
	<i>Ni predvidenih varstvenih in upravljavskih ukrepov znotraj upravljavskega območja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	42	/
U14	Določitev prioritetnih zemljišč ključnih za izvedbo upravljavskih in naravovarstvenih ukrepov.		
	<i>Določitev kriterijev za prioritizacijo odkupov zemljišč.</i>		
	<i>Določitev zemljišč v skladu s kriteriji za prioritizacijo.</i>		
	<i>Akcijski načrt za odkupe zemljišč.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 5.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN
U15	Odkup ali zamenjava zemljišč, ki so v zasebni lasti.		
	<i>Odkup zemljišč.</i>		
	<i>Zamenjave zemljišč.</i>		
	<i>Pridobitev zemljišč v dar.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 5.3	17, 18, 21, 26, 27, 29, 30, 33, 36, 39, 46, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 59	MOL, JP VOKA SNAGA d.o.o.
U16	Pridobivanje soglasij za izvajanje naravovarstvenih ukrepov na zasebnih zemljiščih.		
	<i>Pridobitev soglasij za upravljanje drugih zemljišč.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 5.2	17, 18, 21, 26, 27, 29, 30, 33, 36, 39, 46, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL
U17	Sklenitev pogodb o varstvu z lastniki zasebnih zemljišč.		
	<i>Sklepanje pogodb skladno z ZON in priortizacijo iz U14.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 5.2	17, 18, 21, 26, 27, 29, 30, 33, 36, 39, 46, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 59	MOL, JP VOKA SNAGA d.o.o.
U18	Kartiranje HT in določitev ukrepov varstva.		
	<i>Kartiranje gozdnih HT.</i>		
	<i>Kartiranje negozdnih HT.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U19	Popis stanja razširjenosti invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst in načina vnosa.		
	<i>Redno spremljanje pojavljanja invazivnih tujerodnih vrst.</i>		
	<i>Sodelovanje v projektih vezanih na obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst (npr. LIFE OrnamentallIAS).</i>		
	<i>Ravnanje skladno s sistemom zgodnjega odkrivanja in hitrega odzivanja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, MOL, KGZ, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U20	Posodabljanje akcijskega načrta za ravnanje z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami.		
	<i>Posodabljanje akcijskega načrta za ravnanje z invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN
U21	Odstranjevanje tujerodnih in invazivnih rastlinskih vrst na območju krajinskega parka.		
	<i>Odstranjevanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst skladno z letnimi programi dela.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	1.1, 1.2, 1.3, 3.3, 5.2, 5.4	1, 2, 8, 9, 11, 13, 26, 33, 36, 44, 53, 59, 60, 62, 67	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U22	Sanacija obstoječe javne razsvetljave in drugih osvetlitev v krajinskem parku v skladu z ekološkimi zahtevami vrst.		
	<i>Priprava predloga uskladitve javne razsvetljave z zahtevami prostoživečih živalskih vrst z upravljavcem javne razsvetljave.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3	15, 17, 27, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 41, 48, 57, 58, 61, 62, 65, 66	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U23	Izboljšanje ekološkega stanja Tivolskega ribnika.		
	<i>Določitev namena Tivolskega ribnika (uskladitev kot konsenz deležnikov).</i>		
	<i>Izvedba hidrološko-hidravlične študije s predlaganimi ukrepi za vzpostavitev dodatnih vodnih virov za Tivolski ribnik.</i>		
	<i>Reden monitoring kakovosti vode v Tivolskem ribniku.</i>		
	<i>Redna košnja makrofitov v Tivolskem ribniku.</i>		
	<i>Izdelava načrta celovite prenove Tivolskega ribnika.</i>		
	<i>Tehnična prenova Tivolskega ribnika in vzpostavitev ekološkega ravnovesja, po načelih samoohranjajočega se ekosistema.</i>		
	<i>Redno spremljanje ekološkega stanja Tivolskega ribnika ter predlog in izvedba nujno potrebnih ukrepov za ohranjanje ustreznega ekološkega stanja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 4.2, 5.4, 5.5	62	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, Direkcija Republike Slovenije za vode (DRSV), ZVKDS, RD Barje, zunanji
U24	Izboljšanje ekološkega stanja Koseškega bajerja.³¹		
	<i>Analiza hranjenja ptic in rib, z določitvijo vrst in količin hrane v Koseškem bajerju.</i>		
	<i>Redno čiščenje dotokov in iztokov iz Koseškega bajerja.</i>		
	<i>Analiza zamuljenosti in ocena izvedbe odstranitve mulja iz Koseškega bajerja.</i>		
	<i>Načrt in izvedba vzpostavitve obrežnega vegetacijskega pasu ob Koseškem bajerju.</i>		
	<i>Redni monitoring kakovosti vode Koseškega bajerja.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 4.2, 5.4, 5.5	19	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, Ribiška družina Polhograjski dolomiti, zunanji, lastniki zasebnih zemljišč
U25	Izboljšanje ekološkega stanja povodja potoka Mostec.³¹		
	<i>Sonaravna ureditev obale Koseškega bajerja in brežin potoka Mostec.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 4.3, 5.4, 5.5	14, 18, 27, 30, 36, 37, 39, 48, 51, 50	JP VOKA SNAGA d.o.o., DRSV, Ribiška družina Polhograjski dolomiti, lastniki zasebnih zemljišč, ZRSVN, ZGS, zunanji
U26	Celovita inventarizacija (glede na prepoznane prioritete) in vzpostavitev sistematičnega spremljanja nekaterih varstveno pomembnih prostoživečih vrst (hroščev, plazilcev, dvoživk, ptic, kačjih pastirjev, metuljev itd.), analiza stanja vrst in priprava podrobnejših varstvenih usmeritev.		
	<i>Inventarizacija v skladu z določenimi prioritetami.</i>		
	<i>Vrednotenje pridobljenih podatkov za pripravo naravovarstvenih smernic.</i>		

³¹ Glej študijo Revivo.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	1.1, 1.2, 1.3, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, zunanji
U27	Ureditev in vzdrževanje gnezdišč za živalske skupine (netopirje, ptice in žuželke).		
	<i>Pregled in čiščenje gnezdišč za živalske skupine (netopirje, ptice in žuželke).</i>		
	<i>Zamenjava gnezdišč za živalske skupine (netopirje, ptice in žuželke).</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 3.2, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	14, 19, 54, 55, 62	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U28	Izvajanje akcije varstva dvoživk ob Večni poti.		
	<i>Izvajanje akcije varstva dvoživk ob Večni poti.</i>		
	<i>Načrtovanje in sodelovanje pri ureditvah novih habitatov za mrestenje na območju nižinskega gozda in objektov za prehajanje dvoživk pri prenovah cest.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	12, 17, 22, 24, 25	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U29	Varstvo zahodnega puščavnika.		
	<i>Ohranitev mreže stoječih starih votlih dreves, predvsem divjih kostanjev, lip, hrastov, bukev, jesenov in vrb; postopno nadomeščanje starih dreves z novimi in ohranitev izbranih posekanih debel.</i>		
	<i>Tivoli: Izdelava načrta menjave parkovnih dreves skladno z ekološkimi zahtevami varovanih vrst.</i>		
	<i>Kmetijske površine: Spodbujanje ohranjanja posameznih dreves v kmetijski krajini.</i>		
U30	<i>Gozd: Na območjih kjer je prisoten zahodni puščavnik naj se spodbuja ohranjanja starih dreves listavcev (okvirno 11 dreves na ha).</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	29, 33, 38, 40, 41, 46, 48, 51, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 59, 62, 63, 65	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
	Varstvo rogača.		
	<i>Ohranjanje sestojev starih listavcev, še posebej hrastov, topolov in jesenov – trohneči les teh vrst naj se pušča delno vkopan v gozdu.</i>		
U31	<i>Ohranjanje obstoječih sestojev skladno z GGN.</i>		
	<i>Opcijsko sodelovanje (poziv ZGS oz. lastnika) z Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS) pri pripravi GGoj.</i>		
	<i>Identifikacija novih sestojev na podlagi U26.</i>		
	<i>Uskladitev predlogov z ZGS in lastniki zasebnih zemljišč.</i>		
U32	1.1, 1.2, 1.3, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	29, 55	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
	Varstvo močvirskega krešiča in raka koščaka.		
	<i>Vzpostavitev naravne obrežne vegetacije, postopna odstranitev iglavcev v neposredni bližini vodotokov, ohranjanje in vzpostavljanje naravne dinamike vodotokov z občasnimi poplavamami in povečano sedimentacijo, prednostna ureditev čiščenja odpadnih voda iz objektov, ki onesnažujejo habitat (predvsem objekti v Mostecu).</i>		
	<i>Opcijsko sodelovanje (poziv ZGS oz. lastnika) pri pripravi gozdnogojitvenih načrtov v coni močvirskega krešiča in raka koščaka.</i>		
U31	<i>Puščanje biomase odmrlih listavcev ob vodotokih.</i>		
	<i>Zagotavljanje zasenčenosti vodotokov.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 3.3, 4.2, 5.4, 5.5	17, 18, 21, 26, 27, 29, 30, 33, 36, 39, 41, 46, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
	Varstvo ptic in netopirjev.		
U32	<i>Ohranjanje oz. vzpostavitev mreže habitatnih dreves skladno z naravovarstveno prioritizacijo.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4	39, 51	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZGS, lastniki zasebnih zemljišč
U33	Določitev elementov krajinske pestrosti in krajinskih struktur ter spremljanje njihovega stanja.		
	<i>Opredelitev krajinske pestrosti in značilnosti oz. krajinskih prvin z vrednotenjem njihovega pomena za ohranjanje biotske pestrosti v krajinskem parku.</i>		
	<i>Priprava usmeritev in ukrepov za ohranitev oz. izboljšanje krajinske pestrosti in razporeditve krajinskih struktur.</i>		
	1.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, zunanji
U34	Izdelava krajinske zasnove krajinskega parka.		
	<i>Sodelovanje pri izdelavi krajinske zasnove na vključujoč način.</i>		
	1.4	H	MOL, JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, ZVKDS, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U35	Sodelovanje v postopkih načrtovanja novih ureditev na območju krajinskega parka.		
	<i>Vključevanje v postopke za predvidene posege in ureditve v krajinskem parku.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U36	Izvajanje nadzora v naravi.		
	<i>Izvajanje usmerjenih naravovarstvenih nadzorov.</i>		
	<i>Sodelovanje z inšpektoratom za naravo in vode, kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, MOL in Policijo ter Mestnim redarstvom.</i>		
	<i>Redno izobraževanje naravovarstvenih nadzornikov.</i>		
	<i>Vodenje in posodabljanje GIS za nadzor v naravi.</i>		
	<i>Zbiranje in posredovanje informacij o prekrških pristojnim prekrškovnim organom.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 4.1, 4.2, 4.3, 5.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U37	Vključevanje »prijateljev krajinskega parka« v upravljavske naloge.		
	<i>Vzpostavitev "prijateljev krajinskega parka".</i>		
	<i>Obdobna izobraževanja za "prijatelje krajinskega parka".</i>		
	<i>Koordiniranje delovanja "prijateljev krajinskega parka".</i>		
	<i>Načrtovanje in spremljanje izvajanja aktivnosti "prijateljev krajinskega parka".</i>		
	3.3, 4.1, 5.4	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U38	Načrtovanje, vzpostavljanje in vzdrževanje parkovne infrastrukture.		
	<i>Pregledovanje parkovne infrastrukture in izdelava letnega poročila.</i>		
	<i>Vzdrževanje parkovne infrastrukture.</i>		
	<i>Načrtovanje nove parkovne infrastrukture.</i>		
	<i>Vzpostavljanje nove parkovne infrastrukture.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 2.1, 2.3, 3.3, 4.1, 4.2, 5.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZVKDS, ZGS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U39	Sanacija neustreznih ureditev.		
	<i>Sodelovanje pri inšpekcijskih postopkih pri sanaciji neustreznih ureditev.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 2.1	30, 22, 25, 27, 37, 47, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U40	Sodelovanje pri prenovi rastlinjaka Tivoli z vzpostavitvijo informacijske točke krajinskega parka.		
	<i>Prenova rastlinjaka Tivoli in vzpostavitev delovnega okolja upravljavca krajinskega parka.</i>		
	<i>Vzpostavitev naravovarstvenega informacijskega centra Rastlinjak.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	2.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1	62	JP VOKA SNAGA, MOL, ZRSVN, ZVKDS, zunanjsi
U41	Sodelovanje pri ureditvi stolpa Galetove skakalnice za namene izobraževanja in ozaveščanja ter izvajanje vodenj.		
	<i>Programska oprema in načrt rabe stolpa Galetove skakalnice skladno z varstvenimi cilji krajinskega parka.</i>		
	1.2, 1.3, 2.1, 3.2, 3.3	48	MOL, JP VOKA SNAGA d.o.o., ZRSVN, zunanji
U42	Oblikovanje in izvajanje celovite in enotne interpretacije krajinskega parka.		
	<i>Nadgradnja in posodabljanje seznama interpretacijske infrastrukture.</i>		
	<i>Vzdrževanje in dopolnjevanje načrta interpretacije.</i>		
	<i>Podpora zunanjim izvajalcem vodenj po krajinskem parku.</i>		
	2.1, 2.2, 3.2, 4.1	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U43	Oblikovanje in izvajanje programov vodenja po krajinskem parku.		
	<i>Oblikovanje in posodabljanje programa vodenj po krajinskem parku.</i>		
	<i>Izvajanje vodenj, predstavitev za različne starostne skupine.</i>		
	2.1, 2.2, 3.2, 4.1, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U44	Vključevanje izobraževalnih institucij v izvajanje aktivnosti v krajinskem parku (naravoslovni dnevi, raziskovalne naloge, ekskurzije, terenski pouk itd.).		
	<i>Sodelovanje upravljavca z znanstvenoraziskovalnimi organizacijami.</i>		
	<i>Objavljanje poročil raziskovalnih in drugih projektov na spletni strani upravljavca.</i>		
	<i>Implementacija rezultatov raziskav v upravljanje krajinskega parka.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.2, 3.2, 3.3, 4.1, 5.4, 5.5	H (38, 41)	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U45	Usmerjanje organizatorjev dogodkov v krajinskem parku k izvedbi, ki je v skladu z varstvenimi cilji.		
	<i>Posodabljanje nabora merljivih kriterijev za prireditve, potencialnih prireditvenih lokacij in mej oz. razpona vrednosti kriterijev glede na občutljivost posameznega območja.</i>		
	<i>Uskladitev kriterijev s pristojnimi službami.</i>		
	<i>Oblikovanje in testiranje protokola za spremljanje kriterijev na terenu in določitev predloga sankcij.</i>		
	<i>Oblikovanje spletnega obrazca za organizatorje "Ali je moj dogodek primeren za krajinski park?" in njegova promocija.</i>		
	<i>Spremljane vplivov izvedenih dogodkov.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.3, 4.1	31, 35, 37, 56, 63, 64, 66	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, ZVKDS, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U46	Vzpostavitev vstopne točke »ZOO«.		
	<i>Sodelovanje pri vzpostavitvi vstopne točke.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 3.3, 4.1, 5.1	18	MOL
U47	Vzpostavitev dodatnih parkirišč za kolesa.		
	<i>V skladu z zasnovo prometne ureditve in pobudami uporabnikov krajinskega parka.</i>		
	3.1, 3.3	10, 14, 18, 20, 22, 24, 30, 37, 38, 43, 48, 50, 62	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, lastniki zasebnih zemljišč
U48	Sodelovanje z lokalnimi in nacionalnimi izobraževalnimi institucijami pri pripravi izobraževalnih vsebin.		
	<i>Nabor raziskovalnih nalog, monitoringov, popisov in inventur.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	3.2, 3.3, 4.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., izobraževalne in raziskovalne institucije
U49	Izvajanje izobraževalnih vsebin.		
	<i>Izobraževanje za zasebne lastnike.</i>		
	<i>Izobraževanje za turistične vodnike.</i>		
	<i>Druga izobraževanja.</i>		
	<i>Priprava materialov za spletno stran, družbena omrežja, šole itd.</i>		
	3.2, 3.3, 4.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., zunanji
U50	Izvajanje skupnih projektov z zasebnimi lastniki zemljišč.		
	<i>Ureditve oz. zapiranja stihijskih poti.</i>		
	<i>Ukrepi varstva narave na zasebnih zemljiščih.</i>		
	<i>Sodelovanje z lastniki zasebnih zemljišč pri zagotavljanju varnosti na javnih poteh (npr. pridobivanje soglasij za odstranitev nevarnih dreves).</i>		
	<i>Sodelovanje z lastniki zasebnih zemljišč pri projektih oz. dogodkih zunanjih organizatorjev.</i>		
	<i>Ureditev rekreacijskega centra Mostec z naravovarstveno točko (lastnik zemljišč in infrastrukture Rekreacijsko društvo Mostec).</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 3.3, 4.1, 5.2	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, lastniki zasebnih zemljišč, zunanji
U51	Ozaveščanje uporabnikov krajinskega parka o bontonu obiska.		
	<i>V živo na terenu ob izvajanju naravovarstvenega nadzora.</i>		
	<i>Preko parkovne infrastrukture (npr. table na vstopnih in drugih ključnih točkah).</i>		
	<i>Spletna stran, družbena omrežja.</i>		
	<i>"Prijatelji krajinskega parka".</i>		
	<i>Medijske objave.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 3.1, 3.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, "Prijatelji krajinskega parka"
U52	Posodabljanje komunikacijskega načrta.		
	<i>Posodabljanje ciljnih skupin, komunikacijskih kanalov itd.</i>		
	4.1, 4.2, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
U53	Podpora lastnikom zemljišč pri upravljanju s svojimi zemljišči v skladu z varstvenimi cilji.		
	<i>Upravljavec je vedno na voljo lastnikom zasebnih zemljišč pri rabi zemljišč.</i>		
	<i>Upravljavec na različne načine spodbuja lastnike zasebnih zemljišč k takšni rabi, ki prispeva k doseganju varstvenih ciljev.</i>		
	<i>Podpora upravljavca pri komuniciranju z deležniki v povezavi z rabo zemljišč.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 4.2, 5.2	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 27, 29, 30, 32, 33, 36, 39, 40, 41, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 59	JP VOKA SNAGA d.o.o., lastniki zasebnih zemljišč
U54	Medsebojno obveščanje o načrtovanju in izvajanju aktivnosti gospodarske javne službe v krajinskem parku.		
	<i>Nadgradnja geografskega informacijskega sistema JP VOKA SNAGA d.o.o.</i>		
	<i>Operativno sodelovanje z izvajalci gospodarske javne službe v JP VOKA SNAGA d.o.o.</i>		
	4.2, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
U55	Sodelovanje pri dogodkih v krajinskem parku.		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

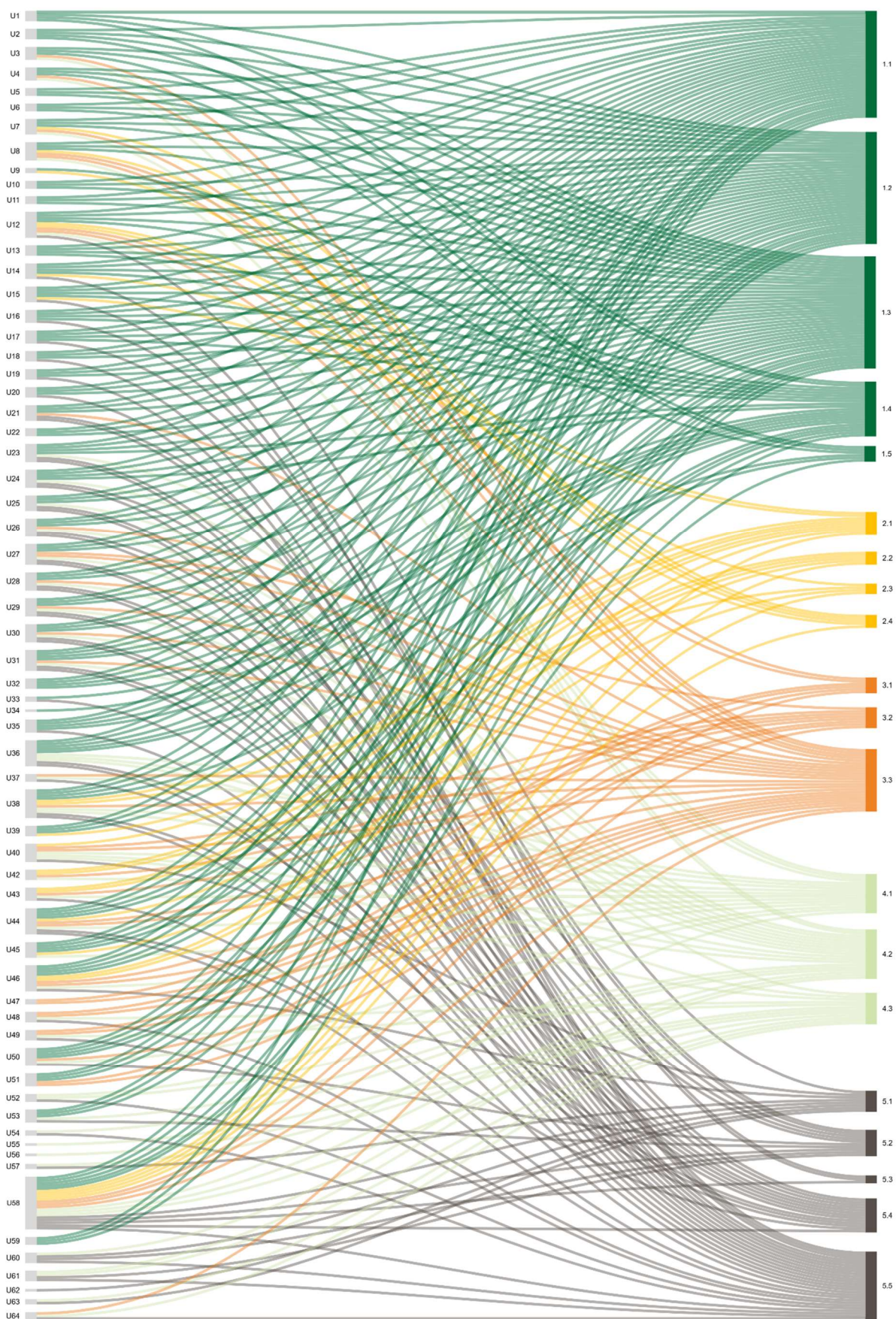
ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	<i>Komunikacija z organizatorji dogodkov pri načrtovanju in izvajanju dogodkov ter usmerjanje sanacije po dogodku.</i>		
	<i>Izvajanje naravovarstvenega nadzora na dogodku in po njem.</i>		
	<i>Sodelovanje na dogodku z naravovarstvenimi vsebinami.</i>		
	4.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, ZRSVN, zunanji
U56	Sodelovanje z drugimi upravljavci zavarovanih območij v Sloveniji.		
	<i>Sodelovanje v skupnosti naravnih parkov Slovenije (SNPS) (predstavitev na spletni strani SNPS), sodelovanje na sejmih, sodelovanje pri komunikaciji z ZRSVN in MNVP, izmenjava izkušenj in dobrih praks, ciklično predsedovanje skupnosti itd.).</i>		
	4.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U57	Mednarodno sodelovanje (strokovne konference, ogledi in izmenjave dobrih praks).		
	<i>Sodelovanje v mednarodnih mrežah npr. Europarc, Mreža skupnosti parkov Dinaridov, Interpret Europe, Evropski forum za urbano gozdarstvo itd.</i>		
	<i>Sodelovanje na konferencah.</i>		
	<i>Sodelovanje s posameznimi drugimi zavarovanimi območji.</i>		
	4.3, 5.1	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
U58	Zagotovljena samostojna organizacijska enota za izvajanje nalog (organizacijska in kadrovska usposobljenost upravljavca).		
	<i>Sistematizacija delovnih mest.</i>		
	<i>Sredstva za izvajanje rednega programa dela.</i>		
	<i>Polna kadrovska zasedba.</i>		
	<i>Zagotovljeni delovni prostori znotraj krajinskega parka.</i>		
	<i>Zagotovljena delovna oprema za izvajanje javne službe ohranjanja narave.</i>		
	<i>Izobraževanja zaposlenih.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U59	Razvoj modela za ureditev odškodnin in plačil.		
	<i>Vrste omejitev uživanja zasebne lastnine, zaradi pravil ravnanja in drugih ukrepov varstva narave v skladu z razglasitvijo zavarovanega območja.</i>		
	<i>Določitev vrst odškodnin.</i>		
	<i>Določitev modelov za izračun odškodnin.</i>		
	<i>Revizija modelov.</i>		
	1.1, 1.2, 1.3	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
U60	Sodelovanje pri pripravi gozdnogojitvenih načrtov.		
	<i>Opcijsko sodelovanje (poziv ZGS oz. lastnika) pri pripravi GGoj na ožjih zavarovanih in identificiranih upravljavskih območjih.</i>		
	4.2, 5.1, 5.2, 5.5	5, 6, 12, 14, 17, 18, 21, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 36, 37, 39, 41, 46, 48, 51, 52, 54, 55, 59, 62	JP VOKA SNAGA d.o.o., ZGS, KGZ, lastniki zasebnih zemljišč
U61	Operativno sodelovanje z institucijami, ki delujejo na območju krajinskega parka.		
	<i>Posodabljanje organigrama.</i>		
	<i>Posodabljanje baze kontaktnih podatkov.</i>		
	<i>Redna srečanja.</i>		
	<i>Medsebojno obveščanje.</i>		

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

ID	Prispevek k specifičnemu cilju	Horizontalen ukrep oz. ukrep vezan na upravljavsko območje	Nosilec in sodelujoči
	<i>Sodelovanje v projektih in nalogah MOL.</i>		
	4.2, 4.3, 5.2, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U62	Opravljanje administrativno-tehničnih nalog znotraj institucije upravljavca.		
	<i>Priprava poročil.</i>		
	<i>Priprava letnih programov.</i>		
	<i>Spremljanje kazalcev kakovosti.</i>		
	<i>Izvajanje nalog skladno z ISO standardi.</i>		
	<i>Obdelava pobud.</i>		
	<i>Izdajanje računov.</i>		
	<i>Izvajanje javnih naročil.</i>		
	<i>Sodelovanje na sestankih.</i>		
	5.1	H	JP VOKA SNAGA d.o.o.
U63	Pridobivanje sredstev iz nacionalnih in mednarodnih skladov.		
	<i>Prijave na razpise.</i>		
	<i>Izvajanje projektov.</i>		
	<i>Krepitev kompetenc in mreže institucij za prijavljanje projektov.</i>		
	<i>Sodelovanje s Službo za razvojne projekte in investicije MOL.</i>		
	4.3, 5.1	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji
U64	Soupravljanje zainteresirane javnosti (participativni proračun, forumi itd.).		
	<i>Opredelitev sredstev za namen participativnega proračuna.</i>		
	<i>Objava razpisa za podajanje predlogov.</i>		
	<i>Izbor projektov in izvedba.</i>		
	<i>Organizacija okroglih miz itd.</i>		
	3.3, 4.3, 5.5	H	JP VOKA SNAGA d.o.o., MOL, zunanji

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Prikaz: ZaVita, 2025; Orodje: SankeyMATIC, 2025;

Slika 17: Prispevek ukrepov k specifičnim ciljem

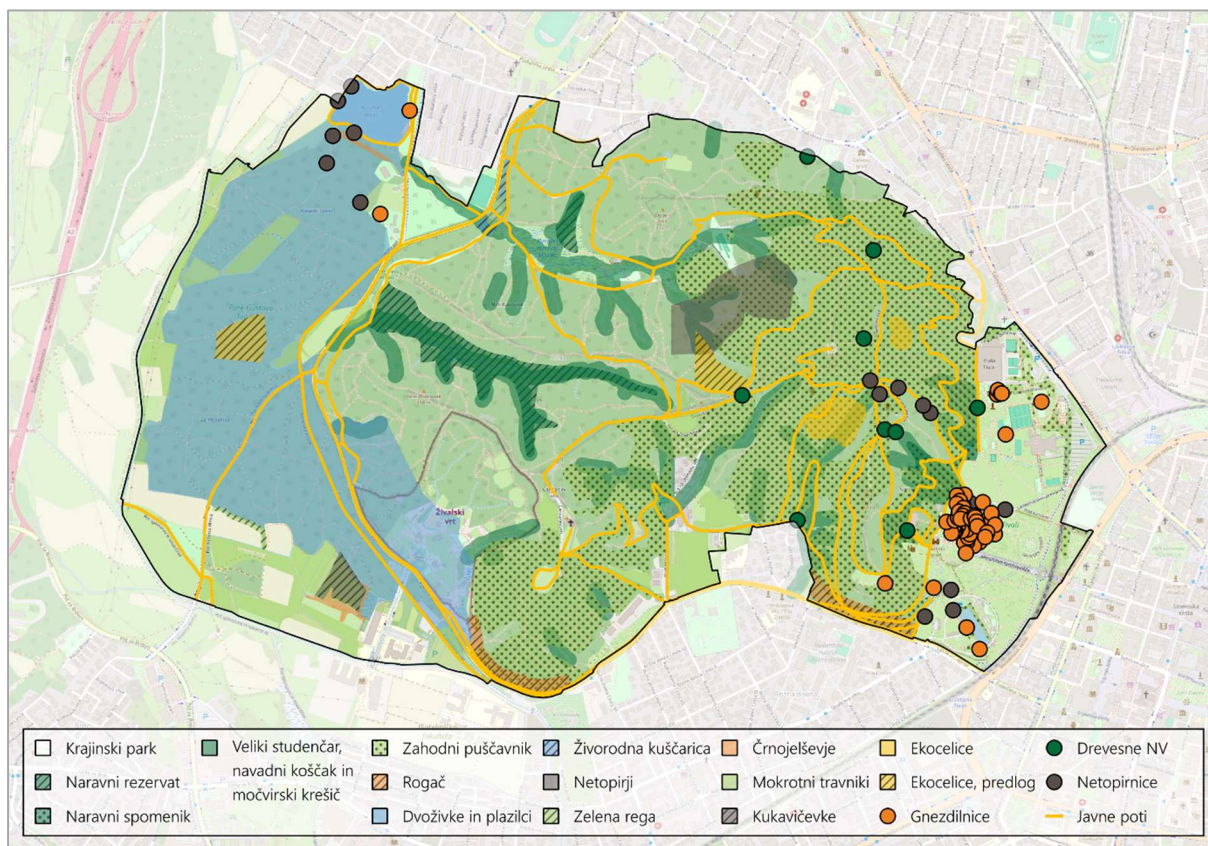
3.4 PROSTORSKA OPREDELITEV UPRAVLJAVSKIH OBMOČIJ

Prostorska opredelitev 68 upravljavskih območij (Slika 20 in Priloga 3) je nastala z namenom zagotoviti ustrezen način **zaščite narave in kulturne dediščine ter učinkovitega in usklajenega upravljanja različnih rab in dejavnosti v krajinskem parku**. Na podlagi analize stanja so bila določena upravljavška območja, ki zahtevajo različne oblike upravljanja in zaščite.

Postopek oblikovanja teh območij je bil izveden s pomočjo GIS oz. programska orodja QGIS 3.34.7., kjer so bili uporabljeni različni prostorski podatki (Slika 18), kar je omogočilo natančno analizo stanja in vizualizacijo ključnih elementov v prostoru. Proces oblikovanja upravljavskih območij temelji na ciljih varovanja, naravovarstveni prioritizaciji upravljavca (Priloga 2) in režimih ter usmeritvah drugih sektorjev.

Slika 18: Uporabljeni prostorski podatki za prostorsko opredelitev upravljavskih območij

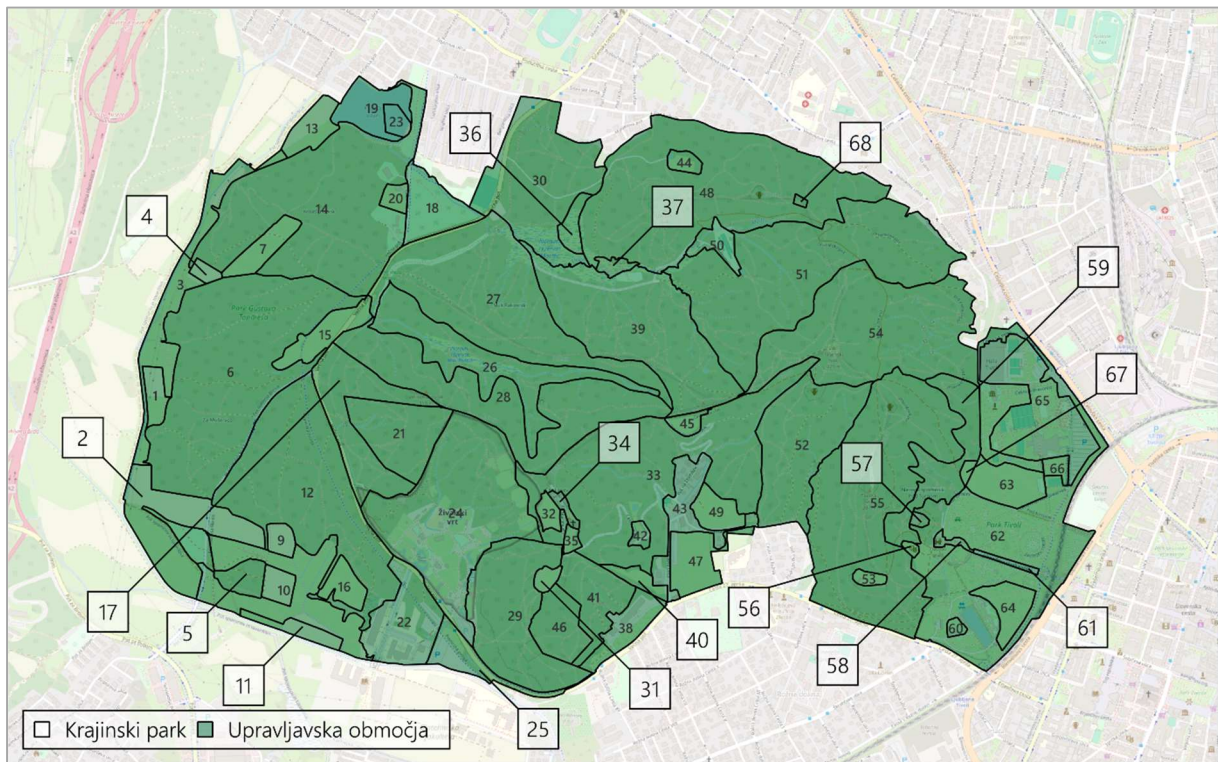

Vir: ARSO, 2024; GURS, 2024; OpenStreetMap, 2024; KP TRŠh, 2025; ZRSVN, 2024; prikaz: ZaVita, 2025

Slika 19: Naravovarstvena prioritizacija upravljavca

Namen upravljavskih območij je prostorska opredelitev ukrepov. Sloj upravljavskih območij vključuje ukrepe, ki se izvajajo na določenem območju, ter omogoča sprotno poročanje o izvedenih aktivnostih in ukrepih. Upravljavalec tako pridobi uporabno orodje za načrtovanje, izvajanje in spremljanje ukrepov ter za usmerjanje načrtovanja in izvajanja aktivnosti drugih sektorjev in dejavnosti.

Ta pristop omogoča, da se na **ustrezen način zaščiti naravna in kulturna dediščina, hkrati pa se omogoči dejavnosti** (npr. rekreacijo, turizem in kmetijstvo), **vendar pod jasnimi omejitvami.**

Vir: ARSO, 2024; GURS, 2024; MKGP, 2024; OpenStreetMap, 2024; ZGS, 2024; ZRSVN, 2024; prikaz: ZaVita, 2024

Slika 20: Prostorska opredelitev upravljavskih območij

Krajinski park je za zagotavljanje učinkovitega nadzora nad izvajanjem ukrepov organiziran tako, da vključuje tudi naravovarstvenega nadzornika, ki ima ključno vlogo pri izvajanju nalog varovanja in ohranjanja narave. Poleg tega imajo vsi zaposleni v krajinskem parku ustrezna pooblastila za opravljanje nalog nadzora v izjemnih primerih. To omogoča izvedbo skupnih nadzorov v sodelovanju z drugimi prekrškovnimi organi, kot so policija, Mestno redarstvo in Inšpektorat mestne uprave MOL. Na ta način se zagotavlja celovito in usklajeno izvajanje nadzornih ukrepov, ki obsegajo sistematično in periodično pregledovanje celotnega območja krajinskega parka.

4.

PROGRAM

IZVAJANJA

NAČRTA

UPRAVLJANJA

4.1 NAČRT DELOVANJA IN RAZVOJA UPRAVLJAVCA IN JAVNE SLUŽBE

V skladu z *Odlomkom o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* (5. člen) mora koncesionar med drugimi izpolnjevati tudi pogoje, da je kadrovsko usposobljen. Za kadrovsko usposobljenost se po tem členu šteje najmanj pet zaposlenih delavcev (vključno s strokovnim vodjem), ki imajo izkušnje s področja ohranjanja narave in so zaradi zagotavljanja interdisciplinarnosti strokovnjaki s področja biologije, gozdarstva, ohranjanja narave, krajinske arhitekture ali geografije, od tega dva naravovarstvena nadzornika.

Upravljanje krajinskega parka temelji na strokovnem in operativnem delu majhne, a učinkovite ekipe. V strokovni oceni ZRSVN za prvih pet let delovanja (2018–2022) so bile izpostavljene izjemno visoka raven komuniciranja, hitra odzivnost, sposobnost usklajevanja interesov ter nevtralnost pri oblikovanju pogledov, stališč in pristopov. Pohvaljeni so bili tudi visoka strokovnost na področju ohranjanja naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti ter skrbno urejene baze podatkov.

V desetletnem obdobju se načrtuje postopna vzpostavitev do **osmih stalno zaposlenih**. Ekipi bodo po potrebi občasno v pomoč zunanji sodelavci in sodelovanje z drugimi službami znotraj JP VOKA SNAGA d.o.o.

V letu 2025 se štiričlanska strokovna ekipa nadgradi in izpopolni. Sestavljajo jo:

- **Strokovni vodja upravljaljske službe**, ki vodi ekipo, načrtuje delo, koordinira naravovarstveni nadzor, sodeluje z deležniki ter skrbi za strokovno in organizacijsko usmeritev upravljanja.
- **Strokovnjak za naravovarstveno komuniciranje in izobraževanje**, ki je odgovoren za informiranje javnosti, izobraževalne programe, interpretacijo narave in promocijo krajinskega parka.
- **Strokovnjak za varstvo vrst in habitatov**, ki upravlja z bazami podatkov, povezanimi s parkom, izvaja spremljanje narave, pripravlja strokovne podlage in načrtuje potrebne ukrepe.
- **Naravovarstveni nadzornik**, ki izvaja nadzor v naravi, spremlja kršitve, sodeluje pri monitoringih, informira obiskovalce in opravlja lažja vzdrževalna dela parkovne infrastrukture.

Skladno s koncesijsko pogodbo in sistemizacijo delovnih mest se v letu 2026 zaposli **drugega naravovarstvenega nadzornika** in s tem omogoči večjo prisotnost na terenu in boljše pokrivanje območja.

V naslednjih letih se število zaposlenih postopoma poveča odvisno od projektnega financiranja. Cilj je z dopolnilnimi zaposlitvami okrepiti in podpreti vez z lastniki gozdnih in kmetijskih zemljišč in pristojnimi republiškimi zavodi za doseganje varstvenih ciljev in implementacijo razvojnih usmeritev za sektorje; izvajanje projektov in sodelovanje z deležniki in upravljanje obiska.

Preglednica 8: Sistematizirana delovna mesta³²

Ime delovnega mesta	Tarifni razred	Trajanje	Financiranje
Vodja službe, visoki naravovarstveni svetnik	VII/2	Nedoločen čas	MOL
Naravovarstveni svetnik	VII/2	Nedoločen čas	MOL
Višji naravovarstveni svetovalec	VII/2	Nedoločen čas	MOL
Naravovarstveni nadzornik I	VI	Nedoločen čas	MOL
Naravovarstveni nadzornik II	V	Nedoločen čas	MOL

4.2 SPREMLJANJE IZVAJANJA

Spremljanje izvajanja načrta upravljanja je predvideno na letni ravni. Za vsak ukrep so opredeljeni nosilec ukrepa ter sodelujoči. Za spremljanje napredka se na ravni ukrepa opredeli koordinatorja ukrepa, ki je odgovoren za njegovo izvajanje, s tem pa tudi spremljanje in poročanje o doseženem napredku upravljavcu. če to ni upravljavec sam.

V skladu z *Odlokom o krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* (26. člen) upravljavec najkasneje do 31. marca tekočega leta pripravi poročilo o izvajanju letnega programa dela za preteklo leto. V tem letnem poročilu se bo tudi poročalo o doseženem napredku pri izvajanju načrta upravljanja za desetletno obdobje.

Poroča se na podlagi doseganja kazalnikov, navedenih v Preglednica 9, ki so uporabljeni za ovrednotenje dosežkov ukrepov načrta upravljanja in s tem prispevanju k doseganju specifičnih in strateških ciljev.

---

³² Po sistemizaciji delovnih mest JP VOKA SNAGA d.o.o., leta 2023.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Preglednica 9: Kazalniki za spremljanje izvajanja načrta upravljanja

Kazalnik	Ukrep	Specifični cilj	Ciljna vrednost	Ciljno leto	Vir podatkov
Letno poročilo o izvedbi spremljanja stanja NV.	U1	1.2	10	2034	Evidenca upravljavca
Akcijski načrt izvajanja ukrepov za izboljšanje stanja NV.	U2	1.1	1	2028	Evidenca upravljavca
Predlog novih drevesnih NV, habitatnih dreves in ekocelic.	U3	1.3	1	2033	Evidenca upravljavca
Hidrološko hidravlična študija za območje krajinskega parka.	U5	1.3	1	2027	Evidenca upravljavca
Vzpostavitev katastra poti s kategorizacijo.	U6	1.1	1	2027	Evidenca upravljavca
Akcijski načrt ukinjanja stihijskih poti.	U6	2.4	1	2027	Evidenca upravljavca
Poročilo o spremljanju obiska.	U9	1.5	2	2030	Evidenca upravljavca
Načrt upravljanja z obiskom.	U9	1.3	1	2033	Evidenca upravljavca
Prestavljen del trim steze na območju NS Pod Turnom.	U10	1.1	1	2028	Evidenca upravljavca
Predlog mirnih con.	U12	1.2	1	2032	Evidenca upravljavca
Akcijski načrt za odkupe zemljišč na podlagi prioritizacije.	U14	1.2	1	2026	Evidenca upravljavca
Posodobljen akcijski načrt za ravnanje z ITV.	U20	1.3	1	2034	Evidenca upravljavca
Predlog uskladitve javne razsvetljave z zahtevami prostoživečih vrst z upravljavcem javne razsvetljave.	U22	1.3	1	2031	Evidenca upravljavca
Načrt celovite prenove Tivolskega ribnika.	U23	1.1	1	2030	Evidenca upravljavca
Identificirani novi sestoji za habitat Rogača.	U30	1.3	1	2034	Evidenca upravljavca
Izdelana krajinska zasnova krajinskega parka.	U34	1.4	1	2032	MOL, Oddelek za varstvo okolja (OVO)
Izvajanje nalog nadzora v naravi (ur/leto).	U36	1.5	2.000	Od 2026 daje	JP VOKA SNAGA d.o.o.
Vzpostavljen mehanizem »Prijatelji krajinskega parka«.	U37	5.4	1	2028	Evidenca upravljavca
Letno poročilo o pregledu parkovne infrastrukture.	U38	2.1	10	2034	Evidenca upravljavca
Vzpostavitev novega delovnega okolja upravljavca.	U40	5.1	1	2025	JP VOKA SNAGA d.o.o.
Vzpostavljen naravovarstveni informacijski center Rastlinjak.	U40	3.2	1	2027	Evidenca upravljavca
Dopolnjen načrt interpretacije.	U42	2.2	1	2034	Evidenca upravljavca
Posodobljeni merljivi kriteriji za izvajanje prireditev na potencialnih lokacijah.	U45	2.3	1	2034	MOL, OVO
Spletni obrazec za organizatorje prireditev.	U45	2.3	1	2028	MOL, OGD
Vzpostavljena dodatna parkirišča za kolesa.	U46	3.1	2	2034	MOL, OGD
Izvedena izobraževanja za turistične vodnike.	U49	5.5	2	2031	Evidenca upravljavca

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Kazalnik	Ukrep	Specifični cilj	Ciljna vrednost	Ciljno leto	Vir podatkov
Urejena naravovarstvena točka na območju rekreacijskega centra Mostec.	U50	2.2	1	2030	MOL, OVO
Posodobljen komunikacijski načrt.	U52	4.1	1	2032	Evidenca upravljavca
Nadgrajen GIS JP VOKA SNAGA d.o.o.	U53	4.2	1	2030	JP VOKA SNAGA d.o.o.
Aktivna udeležba na dogodkih Skupnosti naravnih parkov Slovenije.	U56	4.3	10	2034	Evidenca upravljavca
Udeležba na konferencah.	U56	4.3	3	2034	Evidenca upravljavca
Zapolnjena delovna mesta glede na kadrovski načrt.	U58	5.1	1	2033	JP VOKA SNAGA d.o.o.
Razvit model za izračun odškodnin zasebnim lastnikom zemljišč.	U59	5.2	1	2027	Evidenca upravljavca
Prijava na razpise (samostojno ali v partnerstvu) z namenom pridobitve sredstev za izvajanje aktivnosti.	U63	5.1	5	2034	Evidenca upravljavca
Izvedba razpisa za podajanje predlogov v okviru participativnega proračuna.	U64	3.3	2	2034	Evidenca upravljavca

V kolikor upravljavec na podlagi poročil, novih dejstev ali drugih okoliščin ugotovi, da je treba načrt upravljanja zaradi nastanka nepredvidenih razmer prilagoditi, pripravi predlog spremembe načrta upravljanja, ki se sprejmejo na enak način kot načrt upravljanja. Pobudo za spremembo načrta upravljanja lahko poda tudi lokalna skupnost, pri čemer mora biti pobuda utemeljena in vsebovati konkretne predloge sprememb.

4.3 FINANČNI NAČRT ZA IZVAJANJE NAČRTA UPRAVLJANJA

Preglednica 10 prikazuje finančni načrt za izvajanje *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* za obdobje 2025–2034. V njem so ocenjena potrebna finančna sredstva za izvedbo načrtovanih ukrepov, kadar vključujejo stroške zunanjih izvajalcev in materiala. V finančni načrt niso zajeti stroški, povezani z delovanjem upravljavca, kot so plače zaposlenih, material ter stroški za izvedbo letnega programa dela.

Finančni načrt je bil pripravljen ob upoštevanju naslednjih izhodišč:

- preteklih proračunov, ki so bili upravljavcu na voljo za izvajanje nalog,
- dosedanjih izkušenj upravljavca pri izvajanju upravljanja in naročanju storitev na trgu ter
- ocen potrebnih finančnih sredstev za izvedbo načrtovanih ukrepov.

Za financiranje izvajanja so bili identificirani naslednji viri financiranja:

- **Proračun MOL – KP TRŠh:** Javna služba ohranjanja narave se financira iz proračuna MOL. Sredstva so določena v *Odlok o proračunu Mestne občine Ljubljana* za posamezna leta, v finančnem načrtu proračunskega uporabnika 4.9. Oddelek za varstvo okolja, na proračunski postavki 054013 – Upravljanje KP TRŠH, podkonto 4135 00.
- **Izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o.:** Sredstva, ki jih za izvajanje Javne službe ohranjanja narave zagotavlja upravljavec.
- **Proračun OVO – naravno okolje:** Sredstva iz proračuna MOL, določena v finančnem načrtu proračunskega uporabnika 4.9. Oddelek za varstvo okolja, na proračunski postavki 054099, podkonto 402199 in 402503, namenjena ukrepom za ohranjanje narave v MOL.
- **Proračun MOL – drugo:** Dodatni finančni viri, ki jih zagotavlja MOL iz proračuna ali preko projektov, financiranih iz različnih finančnih mehanizmov.
- **Projektna sredstva:** Financiranje projektov iz različnih finančnih mehanizmov (npr. Evropska kohezijska politika, INTERREG, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja, Norveški finančni mehanizem, LEADER, kohezijska sredstva, LIFE, podnebni sklad ipd.). Upravljavec bo v okviru kadrovskega zmožnosti aktivno sodeloval pri prijavi projektov, bodisi kot vodilni partner bodisi kot partner za pridobivanje nepovratnih sredstev.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Preglednica 10: Finančni načrt predvidenih stroškov zunanjih izvajalcev in materiala glede na ukrepe in predvidene vire financiranja, ki ne vključuje delovanja upravljavca (stroškov dela zaposlenih in materiala ter stroškov povezanih z delovanjem upravljavca za izvedbo letnega programa dela)

Ukrep	Finančni viri					
	Proračun MOL – KP TRŠh	Izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o.	Proračun OVO – naravno okolje	Proračun MOL – drugo	Projektna sredstva	Skupaj
U1	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U2	176.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	176.000,0 €
U3	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U4	7.500,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	7.500,0 €
U5	0,0 €	0,0 €	155.000,0 €	0,0 €	0,0 €	155.000,0 €
U6	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U7	0,0 €	0,0 €	10.000,0 €	0,0 €	0,0 €	10.000,0 €
U8	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U9	0,0 €	0,0 €	61.600,0 €	0,0 €	55.000,0 €	116.600,0 €
U10	0,0 €	0,0 €	0,0 €	6.000,0 €	0,0 €	6.000,0 €
U11	10.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	10.000,0 €
U12	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	30.000,0 €	30.000,0 €
U13	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U14	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U15	0,0 €	0,0 €	1.500.000,0 €	0,0 €	0,0 €	1.500.000,0 €
U16	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U17	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U18	0,0 €	0,0 €	11.500,0 €	0,0 €	0,0 €	11.500,0 €
U19	10.000,0 €	0,0 €	15.000,0 €	0,0 €	0,0 €	25.000,0 €
U20	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U21	50.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	50.000,0 €
U22	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U23	0,0 €	0,0 €	172.000,0 €	0,0 €	0,0 €	172.000,0 €
U24	21.200,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	21.200,0 €
U25	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	510.000,0 €	510.000,0 €
U26	236.000,0 €	0,0 €	50.000,0 €	0,0 €	0,0 €	286.000,0 €
U27	0,0 €	0,0 €	1.000,0 €	0,0 €	0,0 €	1.000,0 €

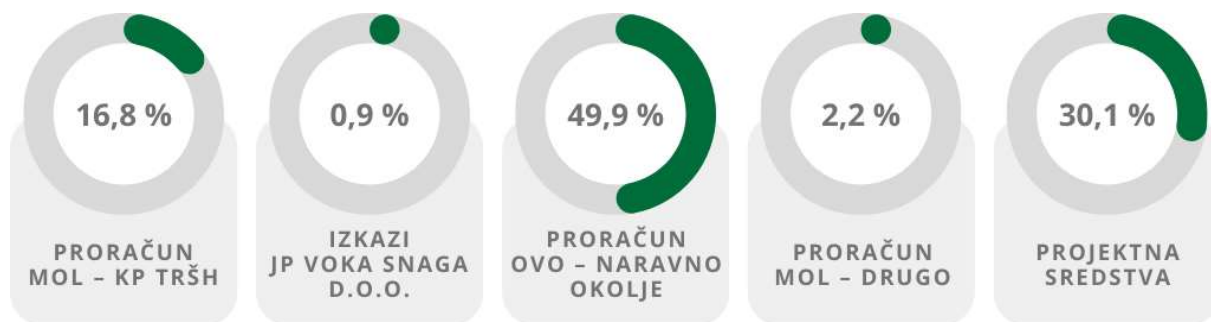
Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Ukrep	Finančni viri					
	Proračun MOL – KP TRŠh	Izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o.	Proračun OVO – naravno okolje	Proračun MOL – drugo	Projektna sredstva	Skupaj
U28	0,0 €	0,0 €	43.500,0 €	0,0 €	0,0 €	43.500,0 €
U29	0,0 €	0,0 €	0,0 €	3.000,0 €	0,0 €	3.000,0 €
U30	12.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	12.000,0 €
U31	0,0 €	6.400,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	6.400,0 €
U32	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U33	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	54.000,0 €	54.000,0 €
U34	0,0 €	0,0 €	0,0 €	50.000,0 €	0,0 €	50.000,0 €
U35	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U36	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U37	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U38	0,0 €	4.000,0 €	0,0 €	40.000,0 €	0,0 €	44.000,0 €
U39	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U40	0,0 €	5.000,0 €	0,0 €	0,0 €	185.000,0 €	190.000,0 €
U41	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U42	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U43	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U44	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U45	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U46	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U47	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U48	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U49	66.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	66.000,0 €
U50	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	500.000,0 €	500.000,0 €
U51	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U52	30.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	30.000,0 €
U53	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U54	0,0 €	25.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	25.000,0 €
U55	25.000,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	25.000,0 €
U56	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Ukrep	Finančni viri					
	Proračun MOL – KP TRŠh	Izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o.	Proračun OVO – naravno okolje	Proračun MOL – drugo	Projektne sredstva	Skupaj
U57	78.500,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	78.500,0 €
U58	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U59	0,0 €	0,0 €	35.000,0 €	0,0 €	0,0 €	35.000,0 €
U60	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U61	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U62	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €
U63	0,0 €	0,0 €	157.500,0 €	0,0 €	0,0 €	157.500,0 €
U64	22.500,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	0,0 €	22.500,0 €
Skupaj	744.700,0 €	40.400,0 €	2.212.100,0 €	99.000,0 €	1.334.000,0 €	4.430.200,0 €

Iz Preglednica 10 je razvidno, da izvedba načrta upravljanja poleg zagotovitve ustreznega števila kadrov in financiranja delovanja upravljalvske službe (Poglavje 4.1) predvideva **skupne stroške za material in zunanje izvajalce v višini 4.430.200,00 €**. Od tega proračun upravljavca (proračun MOL – KP TRŠh) predstavlja 16,8 %, proračun OVO – naravno okolje 49,9 %, proračun MOL – drugo 2,2 %, izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o. 0,9 % ter projektna sredstva 30,1 % skupnega proračuna.

Prikaz: ZaVita, 2025

Slika 21: Razdelitev finančnih sredstev po virih financiranja

Slika 21 prikazuje razdelitev stroškov zunanjih izvajalcev in materiala glede na ukrepe in predvidene vire financiranja. V prikaz niso vključeni stroški delovanja upravljavca, kot so plače zaposlenih, material in stroški, povezani z izvedbo letnega programa dela.

Poleg navedenih virov financiranja bo upravljavec sredstva za izvedbo načrta upravljanja pridobival tudi iz dveh dodatnih virov, in sicer:

- **Prihodki za izvajanje Javne službe ohranjanja narave:** Sredstva, pridobljena z upravljanjem, ki so namenjena izvajanju te javne službe v skladu z veljavnim cenikom.
- **Prihodki od tržne dejavnosti:** Prihodki od prodaje blaga in storitev, ki jih koncesionar opravlja v zvezi z izvajanjem te javne službe.

Ker omenjenih prihodkov upravljavec do sedaj še ni ustvarjal, jih v tem trenutku ni mogoče natančno opredeliti. Vsi prihodki iz teh virov bodo zato vključeni neposredno v izkaze JP VOKA SNAGA d.o.o.

Preglednica 11 prikazuje finančni okvir za izvedbo načrtovanih ukrepov načrta upravljanja po posameznih letih izvajanja glede na vire financiranja.

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Preglednica 11: Finančni načrt stroškov zunanjih izvajalcev in materiala glede na ukrepe in predvidene vire financiranja, ki ne vključuje delovanja upravljavca³³ po letih

Vir financiranja	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Proračun MOL – KP TRŠh	40.250 €	88.750 €	99.250 €	65.250 €	52.250 €	56.750 €	57.250 €	77.650 €	52.550 €	154.750 €
Izkazi JP VOKA SNAGA d.o.o.	5.400 €	400 €	26.200 €	1.200 €	1.200 €	1.200 €	1.200 €	1.200 €	1.200 €	1.200 €
Proračun OVO – Naravno okolje	171.600 €	339.100 €	277.800 €	196.800 €	205.300 €	194.300 €	243.300 €	192.300 €	193.300 €	198.300 €
Proračun MOL – drugo	0 €	0 €	3.000 €	23.000 €	0 €	25.000 €	25.000 €	0 €	1.500 €	21.500 €
Projektna sredstva	0 €	239.000 €	0 €	0 €	265.000 €	255.000 €	10.000 €	550.000 €	15.000 €	0 €
Skupaj	217.250 €	667.250 €	406.250 €	286.250 €	523.750 €	532.250 €	336.750 €	821.150 €	263.550 €	375.750 €

Preglednica 12: Finančni načrt neposrednih in posrednih stroškov povezanih z delovanjem upravljavca za izvedbo letnega vsakokratnega programa dela glede na število zaposlenih po letih, brez stroškov opredeljenih v Preglednica 11

	2025	2026	2027	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Neposredni in posredni stroški	235.815,99 €	279.284,61 €	290.455,99 €	302.074,23 €	314.157,20 €	326.723,49 €	339.792,43 €	353.384,13 €	367.519,49 €	382.220,27 €
Število zaposlenih	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5

³³ Plače zaposlenih, material in stroški, povezani z izvedbo letnega programa dela.

4.4 TERMINSKI NAČRT

Terminski načrt izvedbe *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib* za obdobje 2025–2034 sledi finančnemu načrtu. Gantogram v Preglednica 13 prikazuje časovno izvedbo posameznih ukrepov. Časovni okvir izvedbe ukrepov temelji na ocenjenem obdobju izvajanja, v katerem so opredeljeni delovni dnevi zaposlenih pri upravljavcu, predvidena finančna sredstva za zunanje storitve ter mejniki za uresničitev kazalnikov.

Preglednica 13: Terminski načrt izvajanja *Načrta upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib*

Ukrep	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
U1										
U2										
U3										
U4										
U5										
U6										
U7										
U8										
U9										
U10										
U11										
U12										
U13										
U14										
U15										
U16										
U17										
U18										
U19										
U20										
U21										
U22										
U23										
U24										
U25										
U26										
U27										
U28										
U29										
U30										
U31										
U32										
U33										
U34										
U35										
U36										
U37										
U38										
U39										
U40										
U41										

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Ukrep	2025	2026	2027	2028	2029	3030	3031	3032	3033	3034
U42										
U43										
U44										
U45										
U46										
U47										
U48										
U49										
U50										
U51										
U52										
U53										
U54										
U55										
U56										
U57										
U58										
U59										
U60										
U61										
U62										
U63										
U64										

VIRI IN LITERATURA

VIRI

- ARSO, 2004. Habitatni tipi Slovenije, Tipologija. Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana, 64 str. URL: <https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSO/Narava/Porocila-in-publikacije/Habitatni-tipi-Slovenije-tipologija-2004.pdf>
- ARSO, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Agencija Republike Slovenije za okolje, Ljubljana.
- GURS, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana.
- MK, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Ministrstvo za kulturo, Ljubljana.
- MKGP, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ljubljana.
- MNVP, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Ministrstvo za naravne vire in prostor, Ljubljana.
- MOL, 2018. Začasne upravljavske smernice za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Zavod Republike Slovenije za ohranjanje narave, 36 str. URL: https://parktivilirozniksisenskihrib.si/uploads/files/Zacasne-upravljavske-smernice_usklajene.pdf
- OpenStreetMap, 2024. Kartografska podlaga. QGIS.
- SankeyMATIC, 2025. URL: <https://sankeymatic.com/>
- ZGS, 2012. Lovsko upravljavski načrt za II. Gorenjsko lovsko upravljavsko območje (2011–202). Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Bled in Kranj Ljubljana, 245 str. URL: https://www.gov.si/assets/Ministrstva/MKGP/DOKUMENTI/GOZDARSTVO/Lovsko-upravljavski-nacrti-obmocij/8da1e289aa/DLUN_2_Gorenjsko_LUO_2011_2020.pdf
- ZGS, 2015. Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Ljubljana, 2015–2024. Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 264 str. URL: [https://parktivilirozniksisenskihrib.si/uploads/files/GGN_GGE_Ljubljana-\(2015-2024\).pdf](https://parktivilirozniksisenskihrib.si/uploads/files/GGN_GGE_Ljubljana-(2015-2024).pdf)
- ZGS, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Zavod za gozdove Slovenije, Ljubljana.
- ZRC SAZU, GIAM, 2010. Ocena obremenjenosti in zmogljivosti gozdnega dela Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana, 85 str. URL: <https://parktivilirozniksisenskihrib.si/uploads/files/OCENA-OBREMENJENOSTI-IN-ZMOGLJIVOSTI-GOZDNEGA-DELA-KRAJINSKEGA-PARKA-TIVOLI-ROZNIK-IN-SISENSKI-HRIB.pdf>
- ZRSVN, 2015. Začnih upravljavskih smernice za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Ljubljana, 36 str. URL: https://parktivilirozniksisenskihrib.si/uploads/files/Zacasne-upravljavske-smernice_usklajene.pdf
- ZRSVN, 2024. QNarcIS, QGIS vtičnik. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Ljubljana.
- ZRSVN, 2025. Naravovarstveni atlas. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave. URL: <https://nva.gisportal.si/web/DefaultNva.aspx>

ZAKONSKE OSNOVE

- Odlok o koncesiji za upravljanje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 1/17). URL: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2017-01-0027/odlok-o-koncesiji-za-upravljanje-krajinskega-parka-tivoli-roznik-in-sisenski-hrib>
- Odlok o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 78/15 in 41/16). URL: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2015-01-3070/odlok-o-krajinskem-parku-tivoli-roznik-in-sisenski-hrib>
- Odlok o razglasitvi Tivolija, Rožnika in Šišenskega hriba za naravno znamenitost (Uradni list SRS, št. 21/84, 47/87 in Uradni list RS, št. 96/09 – obvezna razlaga, 3/10 – popravek obvezne razlage in 58/11). URL: <https://www.rpls.si/Predpis.aspx?id=47902&obcina=LJUBLJANA>
- Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib (Uradni list RS, št. 86/2024). URL: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20242612>
- Odlok o varstvu zelenega pasu mesta Ljubljane. Uradni list LRS, št. 13, 1955.
- Pravilnik o označevanju zavarovanih območij, naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij in območij Natura 2000 (Uradni list RS, št. 145/21). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=PRAV14244>
- Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:32016R0679>
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED629>
- Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13 in 44/22 – ZVO-2). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED4520>
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09 in 15/14). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED3192>
- Uredba o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Uradni list RS, št. 58/11). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED5806>
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED2386>
- Zakon o divjadi in lovstvu (ZDLov-1) (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22). URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO3780>
- Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ) Uradni list RS, št. 64/11 – uradno prečiščeno besedilo. URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1455>
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE. URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO541>

Načrt upravljanja Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

- Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O).

URL: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO1600>

KRAJINSKI PARK
**Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib**

